

พัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การเล่นิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก

ปริญญาพันธ์
ของ
อหงส์ วรพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มกราคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

15ธ.423

๐154 ๗

๑3

๓

พัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การเล่นิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก

บทคัดย่อ
ของ
อนงค์ วรพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มกราคม 2546

น.ศ. เจริญใจ

21 ม.ย. 2546

อนงค์ วรพันธ์. (2545) พัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
 เล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . คณะกรรมการควบคุม :
 รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ, รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย
 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กเป็นรายบุคคลรายกลุ่ม และการเล่านิทานแบบ
 ปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ ระหว่าง 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3
 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนแม่พระประจักษ์ เขตจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
 โดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมา 1 ชั้นเรียน แล้วสุ่มอีกครั้ง เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2
 และกลุ่มควบคุม ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 20 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นิทาน แผนการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก และแผนการ
 เล่านิทานแบบปกติ แบบประเมินการอ่าน แบบประเมินการเขียน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS - PC

ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล กิจกรรม
 การเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่ม และกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ มีพัฒนาการอ่านแตก
 ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็ก
 ปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคลและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
 กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
 การเล่านิทานแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประ
 กอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคลกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่ม
 เล็กรายกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่ม
 เล็กรายบุคคล รายกลุ่ม และการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนแตก
 ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยในแต่ละช่วงของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุด
 เล่มเล็กมีการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงขึ้นทุกคน โดยในสัปดาห์ที่ 6 พบว่า
 พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 3 โดยกลุ่มทดลองที่ 1 มีพัฒนาการทางภาษาด้านการ
 เขียนสูงสุด 6 คน กลุ่มทดลองที่ 2 มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด 4 คน และกลุ่มควบคุมมี
 พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด 1 คน และในสัปดาห์ที่ 8 พบว่า พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียน
 สูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 โดยกลุ่มทดลองที่ 1 มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด 1 คน กลุ่มทดลองที่ 2 มี
 พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด 2 คน ส่วนกลุ่มควบคุมยังคงมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนอยู่
 ในขั้นที่ 3 ไม่เพิ่มขึ้น

READING AND WRITING DEVELOPMENT OF YOUNG CHILDREN THROUGH
STORY TELLING WITH SMALL BOOK ACTIVITY

AN ABSTRACT
BY
ANONG WORAPHAN

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University
January 2003

Anong Waraphan. (2002). *Reading and Writing Development of Young Children Through Story Telling with Small Book Activity*. Master thesis. M,Ed. (Early Childhood Education)
Bankkok : Graduate School, Srinakharinwirot University Adcuisor.
Committee : Assoc. Prof. Kulaya Tantiplachiva, Asooc. Prof. Dr. Booncherd Pinyoanantapong.

The purpose of this study was to investlgate and compare preschoolers' reading and writing development through story telling with small book activity by individual and group, and trough normal story telling.

The subjects consisted of one classroom of male and female kindergarten students, aged around 5 – 6 years, studying in Maepra Prajuk school, Chom Thong District, Bangkok, during the first semester of 2002 academic year, through simple random sampling. And then they were random assigned into experimental group 1 and group 2, and control group. This experiment ended with in 8 weeks, and 20 minutes a day.

The research instruments were story, story telling with small book plan and normal story telling plan, reading evaluative scale, and writing evaluative scale. The reliability of reading development scale and writing development scale were .99 and .81 respectively. Data were analyzed by SPSS for Windows.

The results revealed that :

1. There was a significant difERENCE at .01 level on reading development among preschoolers attained story telling with small book activity by individual and by group, and normal story telling.
2. When compared each pairs, it was found that there was a significant difference at .01 level on reading development among preschoolers attained story telling with small book activity by individual and by group, and normal story telling with small book activity individual and by group.
3. There was no significant difference on writing development among preschoolers attained story telling with small book activity by individual and by group, and normal story telling. Anyway, there was some changing of writing development during the experimental session, it was that there was a highest at level III during the session of week 6 with 6 kindergartens in the experimental group 1, with 4, kindergartens in the experimental group 2 and with 1 kindergarten in the controd group. Furthermore, during the week 8, it was found that there was a highest at level IV with 1 kindergarten in the experimintal group 1, with 2 kindergartens in the experimental group 2, except in the control group were still in the level III.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

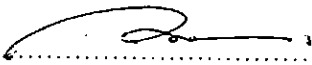
พัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก

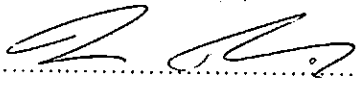
ของ
นางสาวอนงค์ วรพันธ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

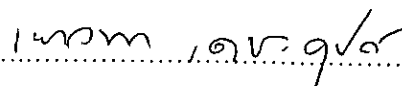

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ 31 เดือน มกราคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวพา เดชะคุปต์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลลาชีวะ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดและการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดีโดยตลอดมาในการทำปริญญานิพนธ์ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ยาวพา เตชะคุปต์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ กรรมการในการสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. วิวัฒน์ แพร่ศิริ , อาจารย์บำเพ็ญ การพานิช , อาจารย์เนื่อน้อง สันบุญ อาจารย์ประไพ แสงดา และ อาจารย์ กาญจนา คงสวัสดิ์ ที่ได้ให้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนแม่พระประจักษ์ และคณะครู และขอขอบคุณเด็กนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนแม่พระประจักษ์ที่กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์แผนกการศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จในการศึกษา และขอขอบคุณเพื่อนๆนิสิตปริญญาโท รุ่นพี่ รุ่นน้องทุกคน ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษาและเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อทองใบ คุณแม่ขาง วรพันธ์ ที่ได้อบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่น และให้ทุนการศึกษาแก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ที่ทรงคุณค่ายิ่ง

อนงค์ วรพันธ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
✓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	5
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา.....	6
ความหมายและความสำคัญของภาษา.....	7
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางภาษา.....	8
พัฒนาการทางภาษา.....	9
พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย.....	10
การส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียนของเด็กปฐมวัย.....	11
พัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย.....	12
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการอ่าน.....	13
แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย.....	15
✓ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	19
ความหมายของนิทาน.....	19
คุณค่าของนิทาน.....	19
ประเภทของนิทาน.....	21
เกณฑ์การเลือกนิทานสำหรับเด็ก.....	22
รูปแบบการเล่านิทาน.....	23
วิธีการเล่านิทาน.....	25
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	26
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมุดเล่มเล็ก.....	27
ความหมายของสมุดเล่มเล็ก.....	27
รูปแบบและวิธีการจัดทำสมุดเล่มเล็ก.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ) ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสมุดเล่มเล็ก.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมุดเล่มเล็ก.....	30
3 วิธีการดำเนินศึกษาค้นคว้า.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	33
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	34
แบบแผนการดำเนินการทดลอง.....	38
วิธีการดำเนินการทดลอง.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	53
วิธีการศึกษาค้นคว้า.....	53
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	55
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	60
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	68
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	114

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการดำเนินการทดลอง.....	38
2 วัน เวลา ประเมินพัฒนาการอ่านก่อนการทดลอง.....	39
3 ดำเนินการทดลอง.....	39
4 แนวทางจัดกิจกรรม.....	40
5 วัน เวลา ประเมินพัฒนาการอ่านหลังการทดลอง.....	41
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็ก ปฐมวัย.....	46
7 การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อน การทดลอง.....	47
8 การเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม.....	48
9 การเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านก่อนและหลังการทดลอง ของเด็กปฐมวัย.....	49
10 ค่าสถิติของคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย.....	52
11 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการด้านการเขียนก่อนและหลังการทดลอง ของเด็กปฐมวัย.....	53

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิโครงสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	28
2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียน.....	49

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

*การศึกษาเด็กปฐมวัย เป็นการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กด้วยการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา พัฒนาการทางภาษาเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ที่เด็กต้องได้รับส่งเสริมเพราะภาษาเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาสติปัญญา ความคิดต่าง ๆ จะถ่ายทอดมาทางภาษาการที่เด็กได้ใช้ภาษาในการสื่อความหมาย จะทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดรับรู้ถึงความรู้สึกและความต้องการของเด็ก (นานเนตร ธรรมบวร. 2544 : 116) นอกจากนี้ภาษายังเป็นสื่อช่วยให้เด็กรู้จักใช้ความคิด เหตุผล และจินตนาการ พือาเจอร์ท์ กล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาดำเนินไปรอยเดียวกับพัฒนาการทางความคิด เช่น ในเด็ก 4 - 6 ขวบ ใช้ภาษาเรียกร้องความสนใจ จากผู้อื่นและเมื่อต้องการให้ผู้อื่นยอมรับตน (บันลือ พฤกษ์วัน. 2521 : 22) ภาษาพูด เขียน หรือท่าทางมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการดำเนินชีวิต ภาษา เป็นเครื่องมือช่วยให้เกิดการเรียนรู้ การแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกและความต้องการของตนเป็นแนวทางในการแสดงความคิดริเริ่ม ภาษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตของมนุษย์ การส่งเสริมให้เด็กรู้จักใช้ภาษาที่ถูกต้อง จะช่วยให้เด็กสามารถแสดงความคิด ความเข้าใจของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2528 : 50)

ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาเป็นการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ไม่แยกเป็นส่วนๆ สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาคือ การสร้างเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 123) เด็กในวัยนี้จะเริ่มเข้าใจสัญลักษณ์ เริ่มมีจินตนาการ มีการเลียนแบบ มีการสมมุติสิ่งต่างๆในการเล่น เป็นวัยที่เรียนรู้ภาษาและตัวเลขซึ่งเป็นสัญลักษณ์ได้และที่สำคัญเด็กสามารถสื่อได้ด้วย*

ภาษาที่เด็กใช้สื่อเป็นภาษาพูดส่วนการอ่านและการเขียนมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมาก การเขียนสามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้ดียิ่งขึ้น นักการศึกษาจำนวนมากมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การอ่านที่ดีที่สุดสำหรับเด็กคือ การอ่านสิ่งที่เด็กเขียนขึ้นเอง อาทิตินานหรือคำกลอนที่เด็กแต่ง (นานเนตร ธรรมบวร. 2544 : 133) พัฒนาการเขียนและการเรียนรู้หนังสือของเด็กจะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ เพราะในชีวิตจริงมีการติดต่อสื่อสารโดยเด็กสร้างรูปแบบการเขียนของตนเอง ต่อมาเด็กจะสามารถรู้จักตัวอักษรและท้ายที่สุดเด็กจะเข้าใจความหมายของคำจากการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับไคสัน (Morrow.1993:293 ; citing Dyson. 1982) กล่าวว่าเด็กจะเรียนรู้ภาษาเพื่อที่จะเรียนรู้การรู้หนังสือและไวก็อดสกี (Morrow. 1993 : 239 ; citing Vygotsky. 1978) กล่าวว่าเด็กพัฒนาภาษาเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ฉะนั้นเด็กต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจใช้และสร้างสัญลักษณ์ขึ้นนั่นคือ การสื่อภาษาโดยใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก กระบวนการพัฒนาสัญลักษณ์ เด็กต้องเรียนรู้ที่จะฟัง พูด เขียน และอ่าน ซึ่งคือการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษามาตั้งแต่ทารก เรียนรู้ที่จะฟัง เพื่อที่จะพูดหรือกิริยาท่าทาง หรือการใช้สัญลักษณ์หรือการวาดรูป จนกระทั่งพัฒนามาเป็นการเขียนและการอ่าน (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.2543 : 77) ในผลงานวิจัยของ วูด คาโรลีนและเจอร์โรม (Wood, Carolyn and Jerome. 1977 : 1) ได้ศึกษารูปแบบการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กที่มีความพร้อมในการฟัง และการออกเสียง การพูดประโยค จะมีความสามารถในการเขียนสูงกว่า เด็กที่ไม่พร้อมในการฟัง การออกเสียง และการผูกประโยค

เด็กเรียนภาษาได้จากธรรมชาติ ในขณะเดียวกันด้วยการสอนของครู ซึ่งในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีให้แก่เด็กในวัย 4 - 6 ขวบ ให้มีโอกาสได้รับการเสริมสร้าง การพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดประสบการณ์เด็กระดับอนุบาลเป็นการจัดประสบการณ์แบบทางอ้อมมากกว่าที่จะสอนแบบทางตรง (ศิริพรรณ ยิ้มย่อง. 2544 : 45)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่จัดให้หัดเด็กปฐมวัยต้องเน้นให้เด็กได้พัฒนาประสาทสัมผัส ให้มากที่สุด กิจกรรมที่สอนควรกระตุ้นให้เด็กได้คิด และมีโอกาสจัดกระทำ (Manipulation) หรือลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสและต้องสิ่งต่างๆ หรือเรียนรู้สิ่งต่างๆโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งวิธีดังกล่าวจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆรอบตัว (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 : 67) การสอนภาษาสำหรับเด็กเป็นการสร้างการเรียนรู้จากสิ่งที่คุ้นเคยเช่น การสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language) เป็นวิธีการสอนหนึ่งที่น่าให้เด็กอ่านและเขียนโดยให้เด็กเรียนรู้ภาษา เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ คือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้เป็นการแนะนำให้เด็กเข้าใจ ในการใช้ภาษา สถานการณ์ต่างๆที่เขาประสบในชีวิตประจำวัน เช่นการอ่านป้ายในสถานที่ต่างๆ การกรอกช้อนแบบพร้อมเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม การเขียนประกาศให้ผู้อื่นรับรู้ การอ่านชื่อราคาสินค้า (บุขบง ดันติวงศ์. 2535:44) และยังมีอีกหลายวิธีที่กระตุ้นให้เด็กได้พัฒนาภาษา เช่น การเล่านิทาน การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม การวาดภาพ เป็นต้น โดยเฉพาะการเขียน เด็กสามารถเรียนรู้ได้ จากการมีกิจกรรมสนุกสนานกับได้สังเกตเห็นการเขียนมีโอกาสเขียนด้วยตนเอง เขียนจากคำต้นแบบ และมีโอกาสเหมาะที่เด็กจะเขียน จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการเขียนได้ดี (Morrow. 1993 : 245)

✶ การทำหนังสือเล่มใหญ่เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา ได้สนทนา พูดคุย เล่าประสบการณ์หรือเรื่องราว การเขียนเรื่องบนกระดาษแผ่นใหญ่ ตลอดจนการใช้กล้ามเนื้อและสายตาให้ประสานสัมพันธ์โดยการฉีก ตัด ปะ ลอกรูปภาพเพื่อนำไปสู่การค้นพบด้วยตนเอง จากผลการวิจัยพบว่า การสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและได้ลงมือจัดกระทำกับสื่อวัสดุด้วยตนเอง (Learning by doing) เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงทางภาษา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน (สติรพันธ์ อยู่คงแก้ว. 2541 : 41 - 46) ซึ่งจะเห็นได้ว่า การทำหนังสือเป็นกลวิธีหนึ่งของการพัฒนาการอ่านเขียน แต่จากการศึกษายังพบอีกว่า ไม่เฉพาะแต่หนังสือเล่มใหญ่ที่ต้องใช้กระดาษขนาดใหญ่ ถ้าหากครูปรับใช้หนังสือเล่มเล็ก โอกาสที่เด็กจะเรียนรู้การอ่านเขียนได้เช่นกัน หทัยตันหยง (2533 : บทคัดย่อ) ได้นำหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมไปทดลองสอนในวิชาภาษาไทยแล้วพบว่า ได้ผลดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ชื่นชม (2532 : 79) ได้นำหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมไปทดลองสอนในวิชาภาษาไทยและพบว่าได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าหนังสือเรียนปกติ

การสร้างหนังสือเล่มเล็กในเด็ก และการใช้หนังสือเล่มเล็กมี 2 กรณีคือ (1) ใช้เลียนแบบวรรณกรรม (2) ใช้สร้างเป็นเรื่องแบบหนังสือเล่มใหญ่ การทำหนังสือเด็กจะได้คุ้นเคยกับคำและเสียง และสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างเสียง ความหมาย และภาพ ได้ขีดเขียนเรื่องราวจากนิทานที่ครูเล่า ได้สนทนา พูดคุย เกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน เป็นการฝึกทักษะทางภาษา และการทำงานรวมกลุ่มกับเพื่อน ฝึกการปรับตัว และความพร้อมในการเรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของดิวอี้ (Dewey) ที่เน้นให้เด็กเรียนรู้ภาษาจากประสบการณ์และการลงมือกระทำ ดิวอี้บอกว่าการเรียนรู้จากกิจกรรม การเคลื่อนไหวของตนเอง และการได้สัมผัสกับต้องสิ่งต่างๆแล้วสร้างความรู้สึกขึ้นมาด้วยตนเอง เช่นเดียวกับ ไวโกตสกี (Vygotsky) กล่าวว่าอิทธิพลของสังคมและบุคคลอื่น ๆ มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษา (วรรณาท รักสกุลไทย. 2543 : 3)

✶ สิ่งหนึ่งที่กระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้ดีคือ นิทาน การเล่านิทานจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิด และจินตนาการ (ฉวีวรรณ กินวงศ์. 2526 : 126) ครูสามารถนำนิทานมาสอนเรื่องการเขียน ฝึกทักษะการอ่าน และรักการอ่านได้ด้วย (สรรชัย ศรีสุข. 2530 : 26) การเล่านิทานเป็นการพัฒนาภาษาพูด แต่การใช้หนังสือเป็นการพัฒนาการเขียน พัฒนาความสามารถในการคิด การใช้จินตนาการสังเกต และเพิ่มพูนการรับรู้ที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมือ ความสัมพันธ์ระหว่างมือและตา เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปทรง สี และมีโอกาสพัฒนาทักษะพื้นฐานในการอ่าน (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 : 107) และกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ วาดภาพประกอบ เป็นการสะท้อนความคิดจากเรื่องราวในนิทาน ซึ่งส่งผลต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็ก (ประไพ แสงดา. 2544 : 3) ทำให้เด็กได้ฝึกฝนกล้ามเนื้อเล็ก และความคิด ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้เด็กได้พัฒนาด้าน

การเขียนให้สูงขึ้น ซึ่งพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กนั้นจะค่อยๆพัฒนาขึ้นเมื่อเด็กตระหนักว่าสัญลักษณ์การวาดภาพที่เขียนมานั้นเกี่ยวข้องกับวัตถุหรือเหตุการณ์ (Martlew and Sorsby.1995 ; citing Vygotsky.1978. *Leaming and Instruction.*) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า พัฒนาการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กซึ่งเด็กได้มีโอกาสเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมทั้งที่จัดทำคนเดียว และจัดทำเป็นกลุ่มเล็กสองคน ว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในการพิจารณาเลือกกิจกรรมและเทคนิคที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาแก่เด็กได้อย่างเหมาะสม

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลและเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม และการเล่านิทานแบบปกติก่อนและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ทราบผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เลือกใช้และเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านอื่น ๆ อีก

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนแม่พระประจักษ์ เขตจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 4 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนแม่พระประจักษ์ เขตจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมา 1 ห้องเรียน แล้วสุ่มเด็กอีกครั้ง เพื่อจำแนกเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 12 คน ดังนี้

- 2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กคนเดียว
- 2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กเป็นกลุ่ม
- 2.3 กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ

3. ระยะเวลาในการทดลอง

การศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรม การเล่านิทานมี 3 ลักษณะได้แก่
 - 1.1 การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มรายบุคคล
 - 1.2 การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่ม
 - 1.3 การจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ
2. ตัวแปรตามได้แก่ พัฒนาการอ่านและการเขียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัยหมายถึง เด็กชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนแม่พระประจักษ์ อำเภอจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
2. พัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กหมายถึง การแสดงออกของเด็กว่ามีความก้าวหน้าในการอ่านเขียนด้วยการประเมินตามแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้
 - 2.1 พัฒนาการอ่านหมายถึง ความสามารถในการรู้คำศัพท์ การอ่านคำ และการแต่งประโยคอย่างง่าย
 - 2.2 พัฒนาการเขียนหมายถึงความสามารถในการใช้กล้ำมเนื้อมือและตาให้สัมพันธ์กันโดยครูจะประเมินจากการทำสมุดเล่มเล็กที่เป็นการแสดงออกทางการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ประเมิน 6 ชั้น ดังนี้
 - ชั้นที่ 1 ขีดเขียนแทนเขียน หมายถึง การขีดเขียนเป็นเส้นประกอบภาพที่แตกต่างกันบอกความหมายของเส้นที่ขีดเขียนและเชื่อมโยงเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
 - ชั้นที่ 2 ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆหมายถึง การขีดเขียนเส้นประกอบเป็นภาพที่แตกต่างกันบอกความหมายของเส้นที่ขีดเขียนและเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
 - ชั้นที่ 3 เขียนโดยไม่มีแบบหมายถึง การเขียนโดยคิดขึ้นเอง และไม่รู้ว่าจะถูกหรือผิดบอกความหมายของสิ่งที่เขียนและเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
 - ชั้นที่ 4 เขียนโดยลอกเลียนแบบตัวอักษร หมายถึง การเขียนด้วยกาคัดลอกจากต้นแบบ บอกความหมายของตัวอักษรที่คัดลอกเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
 - ชั้นที่ 5 เขียนในรูปคล้ายตัวอักษร และภาพวาด หมายถึง การเขียนออกมาเป็นภาพและสัญลักษณ์ที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก บอกความหมายของเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
 - ชั้นที่ 6 เขียนโดยสะกดขึ้นเองตามหลักไวยากรณ์ หมายถึง การเขียนที่ไม่เป็นคำหรือวลีแต่เป็นเสียงสัญลักษณ์การเขียนหรือแทนคำพูดบอกความหมายของสัญลักษณ์ที่เขียนเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
3. กิจกรรมการเล่านิทานหมายถึง การกระทำของครูในการนำนิทานที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับ สัตว์ เทพนิยาย หรือนิทานที่สอนคติธรรมโดยกำหนดความยาวของนิทานเรื่องละประมาณ 5 - 7 นาที โดยใช้หนังสือนิทานที่มีตัวหนังสือขนาดใหญ่ เด็กเห็นได้ชัดเจน ประกอบการเล่าทุกครั้งในกรณีที่มีคำสั่งสำคัญที่ครูต้องการให้รู้ครูจะใช้บัตรคำประกอบ ครูจะเล่าในช่วงของกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เมื่อสิ้นสุดการเล่าแต่ละครั้งครูจะสนทนากับเด็กเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทานเป็นการทบทวนคำและภาษาที่ต้องเรียนรู้ในการเล่านิทานนี้
 - จำแนกการเล่าเป็น 3 ลักษณะคือ
 - 3.1 การเล่านิทานประกอบการใช้สมุดเล่มเล็กรายบุคคล หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ให้เด็กวาดและเขียนสิ่งที่เด็กสนใจจากเรื่องในนิทานที่ครูเล่าลงในสมุดเล่มเล็ก คนเดียวหลังจากที่ฟังนิทานจบ

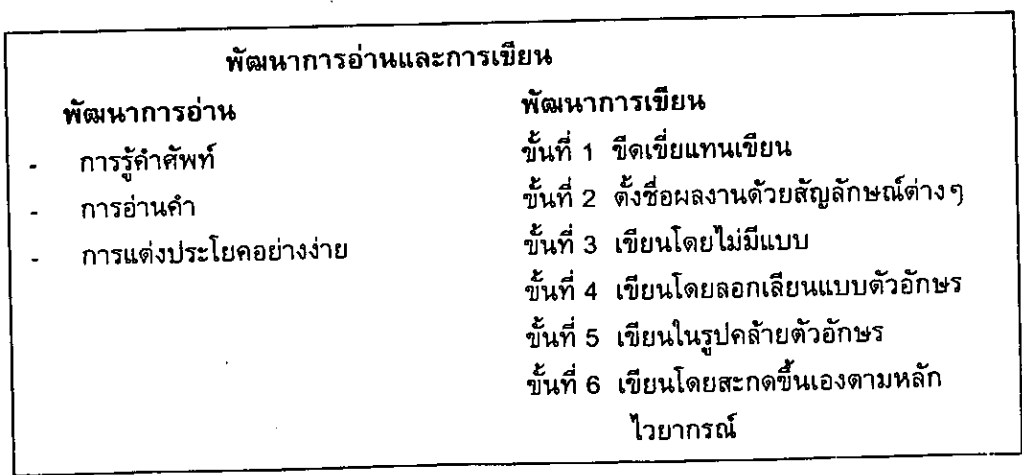
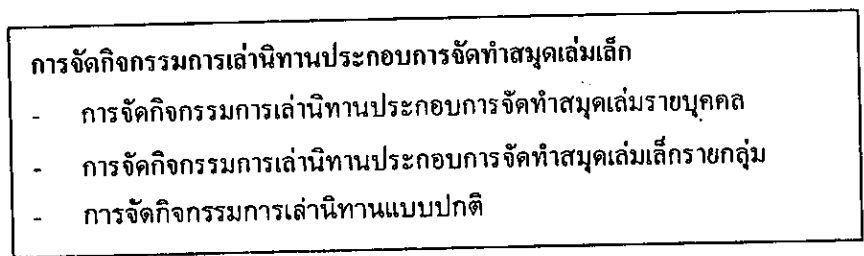
3.2 การเล่านิทานประกอบการใช้สมุดเล่มเล็กรายกลุ่ม หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ให้เด็กวาดและเขียนสิ่งที่เด็กสนใจจากเรื่องในนิทานที่ครูเล่าลงในสมุดเล่มเล็ก 1 เล่ม ต่อเด็ก 2 คน หลังจากที่ฟังนิทานจบ

3.3 การเล่านิทานปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเล่านิทานเมื่อฟังนิทานจบครูและเด็กร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาในนิทานและทบทวนคำตามจุดประสงค์

4. การจัดทำสมุดเล่มเล็กประกอบการเล่านิทาน หมายถึง การให้เด็กวาด และเขียน สิ่งที่เด็กสนใจจากนิทานที่ครูเล่าลงในสมุดเล่มเล็กจากนิทานพร้อมการเขียนคำประกอบตามความสนใจ หลังเล่านิทานจบ โดยใช้เวลาในการจัดทำประมาณ 10 นาที เมื่อทำสมุดเล่มเล็กเสร็จเด็กต้องบอกครูว่าเขียนคำอะไร ครูจะสะสมผลงานของเด็กเพื่อใช้สำหรับการประเมินเด็กด้านการเขียน

5. สมุดเล่มเล็กหมายถึง ผลงานการวาดและเขียนที่เด็กสร้างขึ้นหลังจากฟังนิทานจบด้วยการวาดภาพและเขียนคำกำกับจากนิทานลงในสมุด ที่มีขนาดของหน้ากระดาษ กว้าง 15 เซนติเมตร ความยาว 21 เซนติเมตร ซึ่งหนังสือแต่ละเล่มจะมีจำนวน 4 หน้า

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล รายกลุ่ม และแบบปกติ มีพัฒนาการด้านการอ่าน และการเขียนแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของภาษา
 - 1.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา
 - 1.3 พัฒนาการทางภาษา
 - 1.4 พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 1.5 การส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียนของเด็กปฐมวัย
 - 1.6 พัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย
 - 1.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษา
 - 1.8 แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษา
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
 - 2.1 ความหมายของนิทาน
 - 2.2 คุณค่าของนิทาน
 - 2.3 ประเภทของนิทาน
 - 2.4 เกณฑ์การเลือกนิทานสำหรับเด็ก
 - 2.5 รูปแบบการเล่านิทาน
 - 2.6 วิธีการเล่านิทาน
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมุดเล่มเล็ก
 - 3.1 ความหมายของสมุดเล่มเล็ก
 - 3.2 รูปแบบและวิธีการจัดทำสมุดเล่มเล็ก
 - 3.3 ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสมุดเล่มเล็ก
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมุดเล่มเล็ก

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา

1.1 ความหมายและความสำคัญของภาษา

มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นซึ่งกันและกันและใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว จนทำให้เกิดพัฒนาการทางสังคมและสติปัญญา ภาษาเป็นสื่อกลางในการตอบโต้ ทำความเข้าใจ ระหว่างบุคคล เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

พระยาอนุนามราชชน ได้ให้ความหมายของภาษาไว้ว่า ภาษาคือ "วิธีที่มนุษย์แสดงความใส่ใจเพื่อให้ผู้ที่ตนต้องการให้รู้ได้รู้ จะเป็นเพราะต้องการบอกความในใจที่นึกไว้หรือระบายความในใจที่อัดอั้นอยู่ให้ปรากฏออกมาภายนอก โดยใช้เสียงพูด ที่มีความหมายตามที่ได้ตกลงรับรู้กัน ซึ่งมีผู้ได้ยินรับรู้และเข้าใจ (อนุมานราชชน.

ศรีเรื่อน แก้วกั้งวาล (2519 : 20) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาเป็นสื่อกลางในการตอบสนองตกลงบอกกล่าวท่า ความเข้าใจระหว่างบุคคล เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ช่วยให้คนคิดวินิจฉัยคุณภาพของสติปัญญา ซึ่ง สอดคล้องกับศรียา นิยมธรรม (2519 : 21) ที่บอกว่าภาษาเป็นกิจกรรมชนิดหนึ่งซึ่งเป็นตัวให้เด็กมีพัฒนาการทาง สังคม ช่วยให้เด็กเกิดความอบอุ่น มั่นคง ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยให้มีแนวคิด ความรู้สึก ตลอดจนเจตคติต่างๆ

ฮอลิเดย์ (พรรษา นิลวิเชียร. 2535; อ้างอิงจาก Halliday. 1973) ได้ให้ความหมายของภาษาตาม ทักษะของนักสังคมศาสตร์ (Sociolinguist) ไว้ว่า ภาษาเป็นศักยภาพทางด้านความหมายอันได้แก่ ความคิดเห็น หรือทางเลือกในเรื่องของความหมาย ที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง

สรุปว่า ความหมายของภาษาคือ เครื่องมือที่เด็กใช้เพื่อการสื่อสาร การแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก ตลอดจนการทำความเข้าใจโดยเน้นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายเป็นสำคัญ

ความสำคัญของภาษา

ทุกสังคมมีภาษาของตน คนทุกคนที่เกิดมาต้องรู้จักพูดจาเพื่อสื่อความหมายและใช้ภาษาของตนให้ถูกต้อง ในการเรียนรู้ภาษา การสอนศิลปะภาษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ควรเป็นการเตรียมความพร้อมในการสื่อสารให้กับ เด็กโดยเด็กจะเรียนรู้พื้นฐานของภาษาได้อย่างรวดเร็ว จากการจัดกิจกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม

ศรียา นิยมธรรม (2519 : 21) ให้ความสำคัญของภาษาว่าเป็นเครื่องมือช่วยให้มนุษย์แลกเปลี่ยนความคิด เห็นที่เป็นนามธรรมต่อกัน ภาษาเป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม ช่วยให้เกิด ความอบอุ่น มั่นคง ภาษาช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยให้มีแนวคิด ความรู้สึก ตลอดจนเจตคติต่างๆ

ดวงเดือน ศาสตราภักดิ์ (2529 : 214 - 215) ได้ให้ความสำคัญของภาษาไว้ 3 ประการคือ

1. เด็กใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น
2. เด็กใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายในรูปแบบของการคิดและในระบบของสัญลักษณ์
3. ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก ดังนั้น เด็กจึงไม่ต้องอาศัย การจัดกระทำกับวัตถุจริง เพื่อแก้ ปัญหา เด็กสามารถจินตนาการถึงวัตถุ แม่วัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตา หรืออยู่ในอดีต เด็กสามารถทำการทดลองใน สมอ และทำได้เร็วกว่าการจัดกระทำกับวัตถุนั้นจริง

อีกทั้งภาษาเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการของเด็ก เด็กจะมีพัฒนาการโดยลำดับไม่ได้ถ้าขาดภาษา สมมุติว่า เด็กมีร่างกายเติบโตแข็งแรง สัดส่วนสมขนาด เราเรียกว่าเด็กเจริญเติบโตด้านสมอที่รู้จักคิด ต้องอาศัยภาษาเป็น ตัวกลาง อาศัยความรู้ความเข้าใจและอื่นๆ อาจกล่าวได้ว่า ทั้งน้ำเสียง และความหมายของภาษาย่อมช่วยให้เด็ก เกิดอารมณ์ และสรรสร้างความคุ้นเคยกับบุคคลอื่นด้วย ความชื่นชมแสดงว่า เด็กจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการ ฝึกทางภาษา ใช้ภาษาให้ถูกต้อง ตามสภาพประเพณีนิยม นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวยืนยันว่า ภาษาเป็นหัวใจ สำคัญของการเรียนรู้ และสัมพันธ์ต่อพัฒนาการเด็ก สมิท (Smith) กล่าวว่า " ภาษาเป็นหัวใจของการศึกษาเพื่อ ประเทืองปัญญา และดิอีย์ (Dewey) กล่าวย้าว่า ภาษาเปรียบเสมือนยานพาหนะที่สามารถนำผู้เรียนไปทุกหนทุก แห่งตามที่เขาปรารถนา ถ้าขาดภาษาความเจริญทางปัญญาย่อมไม่เกิดขึ้น ครูเองก็สอนเขาไม่ได้ และที่ร้ายที่สุดก็คือ เขา (ผู้เรียน) ยังไม่สามารถที่จะประสานประโยชน์ระหว่างประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ได้อีกด้วย" จากที่ เอาคำกล่าวของปราชญ์ทางการศึกษาของทั้งสองท่านมานี้ย่อมเป็นที่ประจักษ์ได้ว่า ภาษาเป็นหัวใจของการเรียนรู้ เมื่อขาดการเรียนรู้ไม่ได้ดี ก็ย่อมเป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการอย่างชัดเจน (บันลือ พฤกษ์วัน. 2536 : 18 - 19)

สรุปได้ว่า ภาษาเป็นหัวใจของการเรียนรู้ เด็กทุกคนจำเป็นต้องใช้ภาษาในการพัฒนาการด้านต่าง ๆ อีกทั้งภาษายังเป็นเครื่องมือในการช่วยให้มนุษย์สามารถแลกเปลี่ยนสื่อสารความคิดเห็นต่าง ๆ ได้ เป็นสื่อกลางในการทำความเข้าใจระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่แปลกใหม่เพิ่มขึ้น

1.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา

ภาษาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเสียง ซึ่งจะแยกออกเป็น การออกเสียง ระบบเสียง การกำหนดตัวอักษรแทนเสียง การศึกษาเกี่ยวกับไวยากรณ์ อันได้แก่ การประกอบคำและประโยค และการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ และความหมายในประโยคหรือข้อความ (ทรุชชา นิลวิเชียร. 2535 : 202) ซึ่งทำให้คนต้องใช้องค์ประกอบหลากหลายในการที่จะสร้างความสามารถในการใช้ภาษาของตน

นิตยา ประพุดติกิจ (2536 : 157) ได้พูดถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านของเด็กก็คือ อายุ สายตา การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับสายตา ความจำ การได้ยิน อารมณ์ และสังคม พัฒนาการทางภาษา สติปัญญา และช่วงระยะที่สนใจ และจากการวิจัยพบว่า เด็กส่วนมากอายุครบ 6 ขวบครึ่ง จะมีพัฒนาการทางด้านสายตาพร้อมที่จะอ่านสัญลักษณ์ทางภาษาได้ นอกจากนี้ความพร้อมทางด้าน การอ่านของเด็กจะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. สุขภาพร่างกาย ต้องสุขภาพดี พุดจาปกติ และมีวัยที่พร้อม
2. การรับรู้ทางการฟัง การดู และการได้รับประสบการณ์ตรง
3. สติปัญญา
4. ภาษา เช่น ได้พูดและฟังก่อนทักษะอื่นๆ
5. สภาพทางจิต ได้แก่ทัศนคติที่มีต่อตนเองและต่อผู้อื่นต่อโรงเรียนและต่อกระบวนการอ่าน
6. สภาพแวดล้อมทั้งที่บ้านและพื้นเพของครอบครัว

สภาพแวดล้อม ทั้งที่บ้านและพื้นเพของครอบครัว

ศรียา นิยมธรรมและประภัสร นิยมธรรม (2541 : 42-41 - 47) ได้พูดถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาดังนี้

1. สุขภาพ การเจ็บป่วยเรื้อรังหรือรุนแรง ในช่วงสองปีแรกของเด็ก มักทำให้การเริ่มพูดและการรู้จักประโยคช้าไปราวๆ 1 - 2 เดือน เพราะการป่วยทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะสมาคมกับเด็กอื่น นอกจากนี้การป่วย ทำให้เด็กไม่ยอมพูดจากับใคร ส่วนเด็กหูหนวกหรือหูตึงยังเรียนพูดได้ช้าไปราวๆ 1-2 เดือน เพราะการป่วยทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะสมาคมกับเด็กอื่นๆ นอกจากนี้ทำให้เด็กไม่ยอมพูดจากับใครส่วนเด็กหูหนวกหรือหูตึงยังเรียนพูดได้ช้า ทั้งนี้เพราะเด็กไม่มีโอกาสได้ยินคนอื่นหรือแม้แต่คำพูดของตนเอง ทำให้ขาดตัวอย่างในการเลียนแบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการเรียนรู้ และพัฒนาภาษา

2. สติปัญญา ความสำคัญระหว่างสติปัญญาและภาษา เกี่ยวเนื่องกันอย่างชัดเจนและเพิ่มมากขึ้นจนอายุ 2 ขวบ หลังจากนั้นความสัมพันธ์จะเป็นไปอย่างแน่นแฟ้น เด็กที่มีสติปัญญาดำเท่าใดภาษาพูดก็ยิ่งเร็วเท่านั้น ส่วนเด็กที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด พบว่ามีปัญญาดีเยี่ยมทั้งในด้านศัพท์และการใช้ประโยค

3. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เด็กที่มาจากรอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงได้มีของเล่น ได้พบเห็นหนังสือ ได้อ่านหรือฟังนิทานเล่าเรื่อง ได้มีโอกาสติดต่อกับผู้ใหญ่ ทำให้มีโอกาสจะพัฒนาภาษา ได้ดีกว่าเด็กที่ถูกปล่อยอยู่ตามลำพังกับเพื่อน

4. อายุและเพศ นับเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาของเด็ก หากสังเกตจะพบว่าเด็กผู้หญิงจะแสดงการใช้ภาษาพูดได้เหนือกว่าเด็กผู้ชาย ความสัมพันธ์ของแต่ละลูกสาวนี้ช่วยให้เด็กผู้หญิงเรียนรู้การพูดได้ดีกว่าและเร็วกว่าเด็กผู้ชาย

5. ความสัมพันธ์ในครอบครัว จากการศึกษาพบว่าเด็กในสถานสงเคราะห์เลี้ยงดูเด็กกำพร้ามักมีพัฒนาการล่าช้ากว่าเด็กทั่วไป เพราะเด็กเหล่านี้ขาดความสัมพันธ์ส่วนตัว กับแม่หรือพี่เลี้ยง เด็กถูกสาวคนเดียว มักมีทักษะด้านภาษาสูงกว่าเด็กที่มีพี่น้องในทุกด้านเพราะเด็กถูกคนเดียวอยู่ในความสนใจของแม่มากกว่าและไม่ต้องแข่งขันกับพี่น้อง

6. การพูดหลายภาษา ทำให้เด็กเกิดความสับสนในการพูด ไม่สามารถพูดได้โดยเสรี ต้องคิดอยู่ตลอดเวลาว่าจะพูดอย่างไร จะถูกในโอกาสใด เด็กจะรู้สึกว่ามีปัญหาในการปรับตัว กลัวถูกหัวเราะเยาะหรือเป็นรำคาญของคนอื่น ไม่กล้าพูดกับคนอื่นจนกลายเป็นคนเก็บตัว อันเป็นปัญหาทางด้านบุคลิกภาพเด็กเหล่านี้จะรู้สึกดีขึ้นหากได้อยู่ในภาวะที่มีคนอื่น ซึ่งมีปัญหาคล้ายคลึงกับตัวเอง

7. สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กเป็นอย่างมาก กล่าวคือเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมใด การใช้ภาษาของเด็กก็จะเป็นไปตามสิ่งแวดล้อมนั้น ยิ่งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีเท่าใด เด็กก็ยิ่งมีโอกาสได้เรียนรู้คำศัพท์แปลกๆใหม่ๆมากขึ้นเท่านั้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางด้านภาษานั้นมีปัจจัยหลายอย่างด้วยกัน เช่น สุขภาพร่างกาย สติปัญญาการรับรู้ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นทางกรรมพันธุ์หรือสิ่งแวดล้อมรวมไปถึง การเรียนก็ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กเป็นอย่างมาก

1.3 พัฒนาการทางภาษา

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยจะเป็นไปอย่างรวดเร็วอีกทั้ง พัฒนาการเขียนและการเรียนรู้หนังสือจะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งไวโกตสกี (Morrow. 1993 :239;citling Vygotsky. 1978) กล่าวว่าเด็กพัฒนาภาษาเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ฉะนั้นเด็กจะต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจใช้ และสัญลักษณ์และใช้คือการสื่อสารภาษาโดยใช้สัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก กระบวนการพัฒนาการสัญลักษณ์ เด็กต้องเรียนรู้ที่จะฟัง พูด เขียน และอ่าน ซึ่งคือการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านเด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาตั้งแต่ทารก เรียนรู้ที่จะฟัง เพื่อที่จะพูด หรือใช้กิริยาท่าทาง หรือการใช้สัญลักษณ์หรือการวาดรูป จนกระทั่งพัฒนามาเป็นการเขียนและการอ่าน

ซึ่งโลแกนและโลแกน (Logan & Logan. 1974 : 207) ได้แบ่งพัฒนาการทางด้านภาษาออกเป็น 7 ขั้นตอนคือ

1. ระยะอ้อแอ้ (Random Stage หรือ Prelinguistic Stage) เป็นระยะที่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 เดือน ระยะนี้เป็นระยะที่เด็กจะเปล่งเสียงธรรมชาติต่างๆ ที่ยังไม่มีความหมายออกมา เช่น อ้อแอ้ แอ้ ร้องไห้ การเปล่งเสียงของเด็กก็เพื่อบอกความต้องการ

2. ระยะแยกแยะ(Jargon Stage) เป็นระยะที่เด็กอายุ 6 เดือนถึง 1 ปีระยะนี้เด็กจะสามารถแยกแยะเสียงต่างๆที่เขาได้ยินถ้าเด็กรู้สึกพอใจที่จะได้ส่งเสียง และถ้าเสียงใดที่เขาเปล่งออกมา ได้รับการตอบสนองในทางบวก เขาพอใจเขาก็จะเปล่งเสียงนั้นซ้ำอีกในบางครั้งเขาจะเริ่มเสียงเล็กสูงๆ ต่ำๆ ที่มีคนพูดคุยด้วย เสียงที่เปล่งออกมายังไม่มีความหมาย

3. ระยะเลียนแบบ(Imitation Stage) เป็นระยะที่เด็กอายุ 1-2 ขวบ เด็กเริ่มเรียนเสียงต่างๆ ที่ได้ยินจากพ่อแม่ ผู้ที่ใกล้ชิด เสียงที่เปล่งออกมา เริ่มมีความหมายมากขึ้น เป็นการเริ่มพัฒนาทางด้านภาษา

4. ระยะขยายความ(Expansion Stage) เป็นระยะที่เด็กอายุ 4-5 ขวบ เด็กจะเริ่มหัดพูด โดยเริ่มเรียกชื่อคนที่ใกล้ชิด สัตว์ สิ่งของที่ใกล้ตัว เริ่มจะเข้าใจในสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย สบายมากเด็กจะเริ่มพูดคำนามโดดๆ เช่น คำว่า พ่อ แม่ พี่น้อง หมา นก แมว ฯลฯ

5. ระยะโครงสร้าง(Structure Stage) เป็นระยะที่เด็กอายุ 4-5 ขวบเด็กจะเริ่มพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ รับรู้และสังเกตการพูดคำเป็นวลี เป็นประโยคสั้นๆ เช่น กินข้าว ขอไปด้วย แม่ไปตลาด แม่ไปเที่ยว ฯลฯ

6. ระยะการตอบสนอง (Responding Stage) เป็นระยะที่เด็กอายุ 5-6 ขวบ เด็กจะเริ่มมีความสามารถในการคิดและพัฒนาการทางด้านภาษาจะสูงขึ้น เป็นแบบแผนมากขึ้น เริ่มใช้ไวยากรณ์อย่างง่าย ๆ รู้จักคำมากขึ้น การ

สื่อความหมายในระยะนี้ เป็นระยะที่เกิดขึ้นตามสิ่งที่เขามองเห็นและรับรู้ เช่น การพูดคุยจากสิ่งที่เกี่ยวข้องในขณะนั้น เช่น ขอโทษเมื่อเขาทำผิดโดยไม่ได้ตั้งใจ การรู้และใช้คำศัพท์ในระยะนี้จะประมาณ 3000-3500 คำและชอบซักถาม

7. ระยะเวลาสร้างสรรค์(Creative stage) เด็กอายุตั้งแต่ 6 ขวบขึ้นไป เป็นระยะที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน เด็กจะมีการพัฒนาด้านภาษาไปอย่างรวดเร็ว เด็กจะสนุกกับคำศัพท์ต่างๆ เริ่มรู้จักการใช้ถ้อยคำสำนวนที่สร้างสรรค์ไพบเราะขึ้น และจะเริ่มจะพูดถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมมากขึ้น และจะเริ่มในการพูดและเขียนไปในขณะเดียวกัน เช่นเด็กบางคนชอบวาดรูป พร้อมกับอธิบายเล่นไปด้วย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 112) ได้สรุปถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กก่อนวัยเรียน (3 - 5) ขวบ

ดังนี้

อายุ ขวบ	ความเข้าใจ	การพูด	การอ่าน	การเขียน	การฟัง
3	ภาษาง่ายที่ เป็นรูปธรรม แต่งศัพท์ใหม่ ชอบถาม"ทำไม"	ตอบโต้ได้ ประโยคสั้น	อ่านแบบจำ	เขียน พยัญชนะตัว โตๆ	ฟังเสียงต่างๆ ฟังนิทาน ตั้งใจฟัง ฟังสั้น
4	เข้าใจภาษาผู้ใหญ่ คำสะแลง คำถามมีเหตุผล เรียนศัพท์ใหม่เร็ว	รู้จักใช้ไวยากรณ์ พูดเองเออเอง	จำตัว พยัญชนะได้ อ่านคำคุ้นได้	เขียนชื่อตัว เองได้ เขียนได้บางตัว	ฟังมากขึ้น ฟังสองต่อสอง ปฏิบัติตาม คำสั่งได้
5	คำพูดยาวๆ สร้างประโยคได้ จำเรื่องราวได้ เล่นคำคล้องจอง	พูดมาก พูดเปรียบเทียบ พูดประโยคยาว รู้คำศัพท์ กว้างขวาง	อ่านได้มาก ขึ้น เช่น อ่านป้าย ประกาศ พาดหัวข่าว ตัวโตๆ	เขียนชื่อตัว เองได้ เขียน พยัญชนะ เขียนตัวเลข	ฟังนาน ฟังนิทาน ฟังเพลง อาจมีหัวกลับ

1.4 พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย เนื่องจากการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและความเข้าใจของตนเองออกมา เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจและเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิด สติปัญญา ตลอดจนเจตคติด้วย การเขียนจึงเป็นทักษะ การแสดงออกที่สำคัญและสลับซับซ้อน

(คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 77) ซึ่งการเขียนของเด็กที่อายุน้อยกว่า 6 ขวบ เราคงไม่มุ่งหวัง ให้เด็กวัยนี้เขียนได้ถูกต้องและรัดกุมหรือแต่งนิทานได้แต่สิ่งที่เราคาดหวังก็คือ การได้เห็นเด็กจับปากกาหรือดินสอ แล้วลากไปมา

บนกระดาษ แล้วบอกเราได้ว่า รอยขีดเขียนนั้นคืออะไร และเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวให้เราฟังได้ เด็กมักจะชอบเสแสร้งว่าตัวเองเขียนเป็น อ่านหนังสือออกและแต่งเรื่องเป็น ทั้งนี้ เพราะเด็กเห็นผู้ใหญ่เลยอยากเลียนแบบ (นิตยา ประพฤติกิจ. 2536 : 154) อีกทั้งการเขียนแบบมีทักษะและการจัดและเสนอความคิดเป็นเรื่องที่ยากสำหรับเด็ก เพราะเด็กกอนุบาลอยู่ในขั้นถือเอาตนเองเป็นสำคัญ (Egocentric Stage) การแสดงออกทางด้านความคิดหรือการเข้าใจความคิดของผู้อื่นเป็นไปได้ยาก เขาคิดเพียงแต่ว่าผู้อื่นจะต้องเห็นเหมือนกันกับที่เขาคิด ดังนั้น เราจึงเห็นบ่อยๆว่าเด็กวัยนี้มักจะวาดหรือขีดเขียนง่ายๆและไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในขั้นตอนการเขียนของเด็กจะพบว่า เด็กจะมีพัฒนาการทางการเขียนแบ่งได้เป็น 6 ขั้นตอนนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นขีดเขียน เป็นการขีดเขียนของเด็กเป็นรูปอะไรก็ได้ อาจจะมีหรือไม่มี ความหมาย
 - ขั้นที่ 2 เขียนเส้นตรงตามยาวซ้ำ ๆ กัน ในการขีดเขียน จะเริ่มมีจังหวะหยุด มีการยกมือ เลียนแบบการเขียนของผู้ใหญ่และมีความตั้งใจที่จะเขียน
 - ขั้นที่ 3 เริ่มเขียนได้มีรูปร่างคล้ายตัวอักษร แต่ยังไม่ใช่ตัวอักษร
 - ขั้นที่ 4 เขียนตัวอักษรและสัญลักษณ์ของคำเริ่มต้นได้สัมพันธ์กัน เริ่มเขียนคำที่มีความหมาย ซึ่งเด็กสามารถบอกได้ว่า ตรงนี้หมายความว่าอย่างไร
 - ขั้นที่ 5 สร้างตัวสะกดเอง เด็กคิดขึ้นเองว่า สะกดอย่างไร ทั้งที่จริงเด็กไม่รู้ว่าคำนั้นเขียนอย่างไร แต่เด็กจะคิดว่า จะสะกดอย่างไร และเขียนออกมา
 - ขั้นที่ 6 สามารถเขียนได้ถูกต้องตามแบบแผน (พัชรี ผลโยธิน และวรนาท รักสกุลไทย . 2543 : 22 -25)
- จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า พัฒนาการทางการเขียนของเด็กจะเริ่มตั้งแต่การได้ขีดเขียน หยุกหยิก ไม่เป็นรูปร่าง จนพัฒนาการมาเป็น ภาพวาดที่ยาก และมีความสมบูรณ์ขึ้นตามลำดับ

1.5 การส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียน

พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยสอดคล้องกับพัฒนาการ เริ่มจากการที่ กล้ามเนื้อมือและตาทำงานประสานกัน ประกอบกับการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว ความคิดของเด็กวัยนี้ยึดตัวเองเป็นหลัก เพราะฉะนั้นภาพที่ปรากฏออกมาจึงขึ้นอยู่กับความคิดของเด็กเป็นส่วนใหญ่ ความสามารถทางการเขียนของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริมเพราะเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งส่วนใหญ่จะเริ่มต้นที่การวาดภาพ ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาด้วยการใช้ความคิดโดยการขีดเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ เป็นประจำก็สามารถพัฒนามาเป็นการเขียนตัวอักษรได้ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการเขียนในระดับอื่นต่อไปได้เป็นอย่างดี

เกล็บ (Ratana Siripanich : 1973 : 25 ; citing Gelb. n.d.) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเรียนของเด็กเริ่มขีดเขียนไว้ว่า การเขียนตามความรู้สึกของเด็กเป็นงานยากและซับซ้อนกว่าการอ่านมาก เพราะการอ่านนั้นเด็กใช้เพียงแต่การสังเกตความแตกต่างของตัวอักษรกับทำความเข้าใจความหมายตัวอักษร และใช้ความสัมพันธ์ระหว่างสายตากับสมองเท่านั้น แต่การเขียนเด็กจะต้องเพิ่มการประสานสัมพันธ์ระหว่างสมอง สายตา และการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อด้วย

มอร์โรว์ (Morrow. 1993 : 245) กล่าวว่า แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเขียนให้เด็กปฐมวัยสามารถทำได้ดังนี้

1. ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้มีอุปกรณ์ที่หลากหลายสำหรับให้เด็กได้ฝึกเขียน
2. ควรจัดกิจกรรมที่สนุกสนานให้เด็กได้เข้าร่วมเพราะเด็กจะทำผลงานจากประสบการณ์ที่เขาพอใจ
3. เด็กจะสังเกตการเขียนของผู้ใหญ่เสมอ ทั้งขณะทำงานและในเวลาว่าง เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่ควรทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก
4. เด็กต้องการโอกาสและวัสดุอุปกรณ์ที่จะเขียนด้วยตัวเอง
5. บางครั้งเด็กต้องการความช่วยเหลือในการตัดสินใจที่จะเขียน อย่าปล่อยให้เด็กเขียนคนเดียว
6. เด็กจะให้ความหมายสิ่งที่เขาเขียน เช่น ตัวหนังสือ คำ เป็นต้น
7. ในการเขียนของเด็กโดยมากจะมีความหมายในการสื่อสาร ดังนั้นต้องให้ความสนใจ
8. เด็กควรได้รับการสนับสนุนในระยะยาวทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อาจจะโดยการให้เขียนบันทึกเขียนการ์ด เขียนบัตรอวยพรในโอกาสต่างๆ เขียนคำ เป็นเขียนสัญลักษณ์ เขียนประกาศ เขียนเรื่องราว และเขียนหนังสือ เป็นต้น

9. ควรอ่านเรื่องราวที่หลากหลายให้เด็กฟัง เพราะอาจเป็นการจุดประกายความคิดของเด็ก
10. ควรหาโอกาสที่เหมาะสมในการสอนเด็กเขียน
11. ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เขียนคำจากต้นแบบ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียนของเด็กปฐมวัยนั้นจะต้องจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิด โดยการขีดเขียนสัญลักษณ์ต่างๆเป็นประจำ รวมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้มีอุปกรณ์ที่หลากหลายสำหรับเด็กได้ฝึกเขียน และให้สอดคล้องกับพัฒนาการและความเคยเป็นต้นแบบที่ถูกต้องให้เด็กเขียนตาม

1.6 พัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย

การอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมายจากตัวอักษร คำที่ถูกจัดรวบรวมอยู่บนหน้ากระดาษไว้เพื่อสื่อความหมายที่ต้องการแสดงออก ผู้อ่านจะรับรู้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรด้วยสายตาเป็นประการแรก หลังจากนั้นก็จะค้นหาความหมายหรือทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์นั้น ในการอ่านของเด็กอนุบาล เราคงไม่คาดหวังให้เด็กวัยนี้อ่านหนังสือออกเหมือนเด็กโตๆ แต่เราปลูกฝังให้เด็กรักที่จะหยิบหนังสือออกมาดูหรืออ่านทุกอย่างที่ไม่รู้หรือเข้าใจ แต่จากการได้ฟังแม่หรือ ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังบ่อยๆจนจำได้ขึ้นใจ จะช่วยปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน อ่านหนังสือออก เช่น อ่านป้ายประกาศ อ่านชื่อสินค้า ร้านค้า ยี่ห้อสินค้า สื่อ ภาษาที่เห็นในชีวิตประจำวันในที่สุดเด็กก็สามารถอ่านหนังสือได้ การอ่านหนังสือออกได้ของเด็กจะต้องอาศัยขบวนการดังนี้ คือ

อ่าน = ตัวอักษร + ประสบการณ์ + ความหมาย (ھرรษา นิลวิเชียร . 2535 : 210)

องค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านของเด็กก็คือ อายุ สายตา การประสานสัมพันธ์ระหว่างสายตากับมือ ความจำ การได้ยิน อารมณ์และสังคม พัฒนาการทางภาษา สติปัญญาและช่วงระยะที่สนใจ (Attention Span Leeper , et. 1984) จากการวิจัยพบว่าเด็กส่วนมากอายุ ครบ 6 ขวบครึ่ง จะมีพัฒนาการทางด้านสายตาพร้อมที่จะอ่านสัญลักษณ์ทางภาษาได้ (นิตยา ประพฤติกิจ. 2536. 157 อ้างอิงจาก Broman.1982)

พัชรี ผลโยธิน และวรรณาท รักสกุลไทย (2543 : 20 – 21) ได้อธิบายขั้นตอนของการอ่านของเด็กไว้ดังนี้

- ขั้นที่ 1 - คาดเดาภาษาหนังสือ
 - แก้ไขความผิดพลาดของความหมายด้วยตนเอง
 - พยายามใช้ประสบการณ์จากการพูดคุยกลับมาเป็นภาษาที่ใช้อ่าน
- ขั้นที่ 2 - แก้ไขความผิดในประโยคด้วยตนเอง
 - ตระหนักว่าตัวหนังสือมีรูปร่างคงที่
 - สามารถชี้บอกคำที่เหมือนกันซึ่งอยู่ในหน้าเดียวกัน
 - สามารถมองตามตัวอักษรบนแผ่นกระดาษขนาดใหญ่ได้
- ขั้นที่ 3 - จำคำที่คุ้นเคยได้
 - คาดคะเนความหมายจากบริบท
 - ใช้วิธีการอ่านไปในทิศทางเดียวกันจนเป็นนิสัย
 - สามารถระบุและบอกชื่อตัวอักษรได้เกือบหมด
- ขั้นที่ 4 - เข้าใจเกี่ยวกับการเริ่มต้น และ การลงโทษเมื่อนามาใช้ในการเดาคำ
 - ใช้เสียงช่วงต้นของคำในการเดา คำใหม่ๆในบริบท
 - สามารถใช้คำที่รู้จักมาแต่งประโยคได้

- ขั้นที่ 5 - ในการแก้ปัญหาการอ่านคำ ใช้เสียงเริ่มต้นและเสียงควบกล้ำไปพร้อมกับคำบอกใบ้ของบริบท
- สามารถรู้ว่าเสียงของคำที่ได้ยินประกอบด้วยตัวอักษรอะไร
 - สร้างคำศัพท์จากสิ่งที่พบเห็นได้มากขึ้น

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางการอ่านของเด็กปฐมวัยหมายถึง การที่เด็กจะต้องเชื่อมโยงความคิด จากภาพสัญลักษณ์ต่าง ๆ ด้วยการค้นหาความหมายจากตัวอักษรเพื่อสื่อความหมายออกมา โดยในขั้นแรกจะได้แก่ การคาดเดาภาษา การแก้ไขความผิดในประโยคด้วยตนเอง จนถึงการรู้จักแก้ปัญหาในการอ่านคำและสามารถสร้างคำจากสิ่งที่พบเห็นได้มากขึ้น

1.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านภาษา

ศรียา และ ประภัสสร นิยมธรรม (2541 : 25 – 29) ได้พูดถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านภาษาไว้ 6 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory) ผู้คิดค้นทฤษฎีนี้คือ โอ โฮบาร์ท โมว์เรอร์ (O . Hobart Mowrer) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เขาให้ชื่อทฤษฎีของเขาว่า Autistic Theory หรือ Autism Theory of Acquisition เขาทดลองการสอนพูดกับนก และพบว่านกจะเลียนเสียงพูดของคน เฉพาะเสียงหรือคำพูดที่ผู้ฝึกพูดด้วยเวลาที่มันอิ่มหรือลูบไล้ด้วยความรัก เสียงที่ใช้ในภาษาพูดของมนุษย์ที่แสดงออกถึงความชื่นชมยินดี ดังนั้น เมื่อนกได้ยินเสียงที่ตัวมันเองเปล่งออกมาคล้ายคลึงกับเสียงที่นำความปิติมาให้ ขณะกินอาหารหรือถูกลูบไล้ด้วยความรัก มันจึงเลียนเสียงตามไปด้วย

เขานำหลักจากทฤษฎีมาใช้ในการเรียนรู้ของเด็ก ในการหัดพูดคำแรก และเชื่อว่าใช้ได้ เช่น แม่พูดคำว่า "แม่" หรือ "ลูก" เป็นพันๆ ครั้งขณะป้อนข้าว อาบน้ำเล่น เทก ล่อมให้ จึงพบว่าบางครั้งเด็กก็เปล่งเสียงเด็กก็เปล่งเสียง "แม่" ขณะเล่นเสียง และยิ่งคำพูดนี้ทำให้เด็กมีความรู้สึกปิติ ปลอดภัย ก็จะยิ่งพูดซ้ำมากกว่าพยางค์หรือคำอื่นที่ไม่มีความหมายให้จดจำเป็นพิเศษ ด้วยวิธีนี้ทำให้เด็กพัฒนาการถ้อยคำที่ใช้ในภาษามากขึ้น

ทฤษฎีนี้ถือว่า การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้ทำเช่นนั้น โมว์เรอร์ (Mowrer) เชื่อว่าความสามารถในการฟังและความเพลิดเพลินจากการได้ยินเสียงผู้อื่นและเสียงตัวเองเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อพัฒนาการทางภาษา

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นหลายทาง โดยอาศัยการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดได้จากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง ผู้ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับ การเลียนแบบในการพัฒนาภาษาอย่างละเอียดคือ เลวิส (Lewis ; 1951) การเลียนแบบของเด็กเกิดจากความพอใจและความสนใจของตัวเองเป็นปฐม ปกติช่วงความสนใจของเด็กนั้นสั้นมาก เพื่อที่จะชดเชยเด็กจึงต้องมีสิ่งเร้าซ้ำกัน จึงทำให้เด็กมักพูดซ้ำๆ ในระยะการเล่นเสียง บางครั้งก็ใช้การเคาะโต๊ะ เคาะจังหวะไปด้วย เมื่อศึกษาถึงกระบวนการในเลียนแบบภาษาพูด ก็พบว่า จุดเริ่มต้นเกิดเมื่อพ่อแม่เลียนแบบเด็กในระยะเล่นเสียง

เด็กควรได้รับการฝึกฝนจนกระทั่งมีคำตอบที่คงที่ มีความอยากพูดซ้ำๆ เมื่อพ่อแม่มาพูดหยอกเอ็นดูด้วยขณะที่เล่นเสียง พ่อแม่ควรใช้ระยะเงียบมาช่วยฝึกด้วย เช่น ช่วงว่างระหว่างการทำเสียงอ้อแอ้ เด็กจะหยุดเงียบ แม่อาจเร้าความสนใจเด็กใหม่โดยเร้าให้พูด "แม่ๆ" ถ้าเด็กตอบสนองด้วยด้วยการเลียนแบบ ก็ควรให้ฝึกต่อไป สิ่งที่ควรระลึกคือ การที่เด็กจะหัดพูดได้หรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการที่เด็กต้องทำตามคำสั่งหรือคำขอร้องซึ่งพ่อแม่มักชอบใช้โดยไม่รู้ตัว เช่น "พูดสิ" "พูด.....ให้ถูกลี" โดยเฉพาะคำที่พูดไม่ชัด นักแก้ไขการพูดรู้ว่าภาวะที่เหมาะสมในการหัดจะช่วยให้เด็กพูดให้ชัดได้ เช่นเดียวกับพ่อแม่สามารถสอนให้ลูกพูดคำแรกได้

3. ทฤษฎีเสริมกำลัง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข โรนิงโกลด์ (Rheningold) และคณะพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือเสริมกำลัง

เวสบอร์ก ทอดด์ (Weissberg Todd) และเพื่อนร่วมงานก็แสดงให้เห็นว่าการให้รางวัลทางสังคมทำให้เด็กอายุ 3 เดือน เปล่งเสียงมากขึ้น แต่พบว่าเฉพาะเสียงที่บ่งบอกความปิติยินดีไม่อาจทำให้เพิ่มการตอบสนองได้ เพราะเขาทดลองใช้เทปบันทึกเสียงแทนคน ปรากฏว่าไม่มีการตอบสนอง ตรงข้ามกับนกแก้วนกขุนทองที่สามารถวางเงื่อนไขด้วยจานเสียงหรือเทปก็ได้ เด็กนั้นต้องการตอบสนองจากผู้ใหญ่จริง

วินิทซ์ (Winitz) ได้อธิบายถึงการที่เด็กเกิดการรับรู้ ในระยะการเล่นเสียงตอนต้นๆว่าเป็นการกระทำตามธรรมชาติของมนุษย์ในการที่จะมีจุดหมายปลายทาง เขาได้อธิบายขั้นที่สองของพัฒนาการทางภาษาในด้านการให้รางวัลทางอ้อมว่า มีบทบาทต่อพฤติกรรมของเด็ก กล่าวคือ เมื่อแม่ทำเสียงนำให้ลูกพร้อมกับเอาอาหารมาให้โดยเกือบจะพร้อมกันนั้นเองเด็กจะหันศีรษะไปรับอาหาร และให้ขณะที่เปล่งเสียงนั้นเด็กอาจทำกิริยาอย่างอื่นด้วย

จากทฤษฎีเสริมกำลังจะเห็นได้ว่า เด็กที่ได้รับการเสริมกำลังมากคือเด็กที่พ่อแม่มีพฤติกรรมตอบสนองอย่างเต็มอก เต็มใจ และร่าเริงเมื่อเด็กพูด การเปล่งเสียงของแม่นั้นมักเกิดขึ้นก่อนและต่อเนื่องถึงการเลี้ยงดูทารก ฉะนั้นเด็กจึงเลียนแบบวิธีการออกเสียงด้วยวิธีนี้ ยิ่งไปกว่านั้นเสียงแม่ปรากฏควบคู่กับให้อาหารซึ่งจัดเป็นการเสริมกำลังโดยตรงอยู่แล้วก็เท่ากับช่วยให้เด็กพูดมากขึ้น

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ในบางครั้งเด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนให้พูดมาก่อนเลย แม้แต่ในระยะเล่นเสียงก็มีได้เปล่งเสียงที่คล้ายกับคำนั้น จึงสงสัยว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ทฤษฎีนี้ให้คำตอบในแง่นี้

ลิเบอร์แมน (Liberman) ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเล่นเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักจะจ้องหน้าเวลาพูดด้วย หันองเดียวกับเด็กหูตึงการทำเช่นนั้นอาจเป็นเพราะเด็กฟัง พูดซ้ำด้วยตนเองหรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด (Innateness Theory) ชอมสกี (Chomsky) นักภาษาศาสตร์อเมริกันเป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ เขาอธิบายว่า เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับเครื่องมือในการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition Device) ซึ่งเรียกว่า แอล เอ ดี (L.A.D) เครื่องมือนี้จะเป็นฝ่ายรับข้อมูลทางภาษา ซึ่งมาจากประโยคต่างๆเด็กก็จะเกิดการรับรู้ต่าง ๆทางไวยากรณ์ที่มีใช้ในภาษา กฎทางไวยากรณ์ต่างๆนี้คือ ความรู้ในภาษา (Competence)

6. ทฤษฎีความสัมพันธ์ (Interaction Theory) ได้มีนักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยาศาสตร์กลุ่มหนึ่งเสนอขึ้นโดยกล่าวว่า คนเราเกิดมานั้น จะต้องมีส่วนบางอย่างติดตัวมาซึ่งทำให้คนผิดไปจากสัตว์อื่น แต่ไม่ใช่ แอล เอ ดี สิ่งนั้นคือ ความสามารถในการเรียนภาษา (Language Capacity) และความรู้เกี่ยวกับโลก (Cognitive Knowledges) พร้อมทั้งมีความสัมพันธ์ต่อกันกับคนเด็กก็จะเกิดการเรียนรู้ภาษาขึ้นมา

ทฤษฎีนี้เน้นว่า พัฒนาการทางภาษาของคนเรานั้น จะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับพัฒนาการด้านความรู้เกี่ยวกับโลก และการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดจากการที่เด็กได้มีความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมรอบๆตัว เด็กจะสร้างระบบการพูด ระบบภาษาของตนเองขึ้นมาโดยมีแม่เป็นผู้ดูแลช่วยเหลือระบบภาษาของเด็กจะค่อยๆ พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เมื่อพัฒนาการทางความรู้เกี่ยวกับโลกมีมากขึ้น ทฤษฎีนี้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเพราะสมเหตุสมผลอยู่มาก

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาอื่นๆเช่น

- ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Luck) ซึ่งธอร์นไดค์ (Thorndike) เป็นผู้คิด อธิบายว่าเมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เผอิญมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้รางวัลในทันที ด้วยวิธีนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาไปเรื่อย

- ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) ของเลนเนเบอร์ก (Lenneberg) เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้เกิดจากการที่คนสามารถถ่ายทอดภาษากันได้

- ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) จอห์น ดอลลาร์ด (John Dollard) และ มิลเลอร์ (Miller) เป็นผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้ โดยย้าเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของลูกจะเป็นเหตุให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

จากที่นักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า พัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กเริ่มจากการเรียนรู้ที่จะติดต่อกับคนอื่น การถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเองต่อผู้อื่นทำให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษาเกิดขึ้น

1.8 แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางภาษามีความสำคัญกับเด็กมาก เพราะการอยู่ในสังคมเด็กจะต้องสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ ความพร้อมในด้านภาษาคือ ความพร้อมในการพูด การอ่าน การฟัง (การเข้าใจ) และการเขียนในการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมด้านภาษานั้น พ่อแม่ควรมีความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นตอนในการพัฒนาการทางภาษา ทั้งนี้เพื่อจะหาวิธีส่งเสริมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (วราภรณ์ รักวิจัย, 2537 : 77) อีกทั้งในการสอนภาษาสำหรับเด็กไม่ใช่เพียงการสอนเฉพาะทักษะการอ่านและการเขียนเท่านั้นแต่ต้องรวมถึงทักษะการฟัง การพูดด้วย เพราะการฟังและการพูดเป็นขั้นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน ครูสามารถประเมินผลการสอนของตนเองจากเด็กง่าย ๆ โดยให้สังเกตว่าเวลาเราสอน แล้วเด็กรู้สึกอย่างไร ถ้าเด็กรู้สึกเครียด เบื่อและความรู้สึกไม่สนุกด้วยแสดงว่า การสอนภาษาของเราน่าจะไม่ถูกต้องเสียแล้ว (นิรมล ช่างวิณะชะชัย 2541 : 21) ซึ่งวราภรณ์ รักวิจัย (2535 : 83 - 87) ได้พูดถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางด้านภาษาดังนี้

1. การเล่านิทาน (Story telling) การเล่านิทานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก การเล่านิทานเป็นการแสดงความรัก การดูแล เอาใจใส่ต่อเด็กแบบหนึ่ง เพราะเด็กปฐมวัย จะสนใจและชอบหนังสือนิทาน การเล่าเรื่องต่างๆซึ่งจะเป็นการพัฒนาการทางด้านภาษาและในขณะเดียวกันก็เป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เกิดความคิด ความเข้าใจ และทำให้เกิดความสนุกสนานด้วย การเล่านิทานให้เด็กฟัง จะช่วยให้เด็กได้คิด การคิด จินตนาการ และทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

2. การเล่นบทบาทสมมุติ (Role Playing) เด็กปฐมวัย ชอบเลียนแบบผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิดหรือผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิดหรือผู้ใหญ่ที่ตนรักเคารพ การเล่นบทบาทสมมุติจึงเป็นสิ่งที่เด็กชอบ เด็กชอบสมมุติตนเองเป็นพ่อแม่หรือเป็นสัตว์ที่ตนเองชอบ เป็นหุ่นยนต์ตามภาพยนตร์ ในโทรทัศน์ เด็กจะเป็นอะไรได้ทั้งนั้นในสิ่งที่เขาชอบ เด็กจะเล่นที่ไหนก็ได้ การเล่นบทบาทสมมุติเป็นการเล่นอิสระที่เด็กจะเล่นได้เมื่อต้องการ ผู้ใหญ่จะช่วยเตรียมหรือส่งเสริมการเล่นโดยการชี้แนะและจัดหาอุปกรณ์การเล่นให้

จุดมุ่งหมายของการเล่นบทบาทสมมุติ

1. ฝึกความคิดและกล้าแสดงออก
2. ฝึกความมั่นใจในตนเอง
3. เรียนรู้บทบาทของตนเองในสังคม
4. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา
5. ส่งเสริมและพัฒนาทางด้านภาษา

3. การสนทนาอภิปราย การสนทนาอภิปรายจะทำให้เด็กเรียนรู้ทางด้านภาษาและความคิดต่างๆ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เด็กได้หัดคิด หัดสังเกต เป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ชีวิตของเด็กการสนทนา ระหว่างพ่อแม่และลูก ควรจะมีเวลาและได้ทำมากเพราะลูกจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากการอธิบายของพ่อแม่

3. กิจกรรมส่งเสริมการเห็นและพูดจาจากสิ่งที่เห็น เพื่อฝึกหัดให้เด็กสามารถเห็นความแตกต่างและแยกได้ว่า ของจริงแตกต่างกับภาพอย่างไร โดยครูหาของจริงและและภาพให้เด็กและภาพให้เด็กดูและสังเกตเปรียบเทียบขนาดใหญ่ เล็ก เปรียบเทียบจำนวน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง ๆ ตลอดจนตีความหมายและเชื่อมความหมายกับสิ่งที่เห็นโดยการพูด

4. กิจกรรมส่งเสริมการเห็นและการทำงานจากซ้ายไปขวา เพื่อให้เพื่อให้เด็กเกิดความเคยชิน และความคิด ความเชื่อมั่นว่า ในการอ่านและเขียนจะต้องเริ่มจากซ้ายไปขวาเสมอ ซึ่งกิจกรรมที่จะฝึกเด็กให้รู้จักทำงานจากซ้ายไปขวาวาจทำได้ เช่น - ฝึกขีดเส้นจากซ้ายไปขวาหลายๆเส้น

- ฝึกดูรูปภาพจากซ้ายไปขวาหลายๆรูป ฯลฯ

5. กิจกรรมส่งเสริมการได้ยิน ฝึกให้เด็กเลือกภาพใดภาพหนึ่ง จากภาพที่เสียงคล้ายกัน เช่น ไม้ กับ ไข่ กระไรกร กับ บันได ร่วมกับผ้าห่ม ฯลฯ แล้วเปลี่ยนคำให้ยากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อฝึกทักษะในการฟังการแยกเสียงให้เด็กมีความหมาย

6. กิจกรรมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียง กิจกรรมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงหรือการพูด ซึ่งอันเกิดจากเด็กพูดไม่ชัด พูดติดอ่าง พูดไม่ทันใจ ไม่มีความมั่นใจที่จะพูด หรืออวัยวะเกี่ยวกับการพูดพิการ กิจกรรมที่อาจจะช่วยเด็กได้คือ

- หัดพูดหรืออ่านตามครูช้าๆ ให้เด็กพูดโดยดูปากของตนเองจากกระจก
- ฝึกให้เด็กรู้จักคิดและเตรียมตัวก่อนจึงพูดหรือตอบ
- จัดกิจกรรมเพื่อเสริมให้เด็กมีอารมณ์มั่นคงและพยายามจัดให้เด็กทำกิจกรรมนั้นได้และมีความสำเร็จบ่อยๆ เช่น ร้องเพลง ท่องโคลงกลอนต่างๆ เมื่อเด็กทำอะไรสำเร็จควรให้เด็กได้รับรางวัลบ้าง เช่น เพื่อนๆตบมือให้

- มีการตรวจสุขภาพเด็กและเชิญผู้ปกครองมาชี้แจงในกรณีที่พบว่าเด็กมีข้อบกพร่อง

นิรมล ช่างวัฒนธรรม (2541 : 27) ได้พูดถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านและการเขียนที่บ้านดังนี้

1. แนะนำพ่อแม่ ชักชวนให้ลูกหัดสังเกต เช่น ฝึกอ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ได้แก่ ป้ายต่างๆ สัญลักษณ์ห้องน้ำ ชาย - หญิง
2. ชักชวนลูกให้อ่านเครื่องหมายจราจร เช่น สัญญาณหยุด เครื่องหมายจำกัดความเร็ว เครื่องหมายให้ระวังรถไฟ
3. เวลาไปรับประทานอาหารนอกบ้าน ชักชวนลูกให้อ่านตัวหนังสือ ที่สังเกตเห็น เช่น ตามที่รองจาน ผ้าเช็ดปาก ในเมนูอาหาร
4. ชักชวนลูกให้เขียนคำอธิบายภาพของครอบครัว และบันทึกตามคำพูดของลูก
5. เขียนส่วนผสมอาหารและลองปรุงกับลูก

ให้เด็กรู้จักการเขียน เช่น เขียนโน้ต เขียนจดหมาย

ในขณะที่ท่านเปิดจดหมายอ่าน ให้ลูกมีส่วนร่วมในการเปิดจดหมาย

จดรายการสิ่งของที่จะซื้อด้วยกัน และให้ลูกปองที่หมดอายุแล้วเพื่อให้ลูกจะได้้นำ

ไปใช้ที่มุมร้านค้า ดังที่โรงเรียนหรือจัดชั้นเรียน

ไปห้องสมุดกับลูกและยืมหนังสือด้วยกัน และให้หนังสือเป็นของขวัญแก่ลูก

ฝึกให้ลูกจดบันทึกกิจกรรมที่ท่านกับลูกทำด้วยกัน เช่น เราจะไปห้องสมุดด้วยกันพรุ่งนี้

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า แนวทางในการส่งเสริมภาษาให้แก่เด็กปฐมวัยนั้นมีหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีนั้นล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำตามความสนใจและได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง เป็นการจัดประสบการณ์ที่ให้แก่เด็กได้ฝึกฝน ซึ่งส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษา

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮิปเปิล (Hipple. 1985) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเขียนบันทึกกับเด็กอนุบาลเป็นเวลา 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า เด็กให้ความสนใจ กิจกรรมดังกล่าวมาก เด็กที่มีทักษะทางการฟัง การพูด การอ่านสูงขึ้น มีความเข้าใจ และพัฒนาการตัดสินใจด้วยตนเอง

บ็อกซ์ (Box . 1990) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดประสบการณ์ การอ่านร่วมกันที่มีต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือแปลคำโครงเรื่องของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือ การอ่านเบื้องต้น และความเข้าใจในเด็กโครงเรื่องสูงขึ้น

บลัด (Blood. 1996 A) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3 - 5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียน และมีการศึกษาระยะยาวมีผู้ปกครองของเด็กเข้าร่วม 56 คน จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจ และเจตคติของผู้ปกครอง รวมทั้งการช่วยส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเอง จะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้การเขียนอ่านได้อย่างมีความหมาย

งานวิจัยในประเทศ

กนกพร พันธุ์เถระ (2538 : 73) ศึกษาผลการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมุติที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย โดยกลุ่มทดลองเล่นในศูนย์สมมุติที่มีการจัดสภาพแวดล้อม โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียน และวัสดุที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา กลุ่มควบคุมเล่นในศูนย์สมมุติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมตามปกติ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและการเขียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05

ป่าเพ็ญ การพานิชย์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุ 5 -6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนอนุบาลระยอง จำนวน 45 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ มีพัฒนาการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01

2. เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

สตีรนนท์ อ้อยคงแก้ว (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนชายและหญิง อายุ 3 - 4 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ส่วนการศึกษาอนุบาลโรงเรียนผไทอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่ก่อนและหลังการทดลองมีทักษะทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลม แบบปกติก่อนและหลังการทดลองมีทักษะทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่ กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมตามแบบการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของโรงเรียนศไทยอุดมศึกษา แบบปกติ มีทักษะทางภาษาแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ประไพ แสงดา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนที่มีระยะเวลาแตกต่างกันกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 1 อายุ 4 - 5 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา จำนวน 15 คน ซึ่งได้รับการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่อง ผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่อง มีการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้น ตลอดระยะเวลาตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึง สัปดาห์ที่ 8

จากงานวิจัยต่าง ๆ พอสรุปได้ว่าเราสามารถพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดสภาพแวดล้อมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการกระตุ้นให้เด็กได้มีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ ซึ่งการที่เด็กได้ใช้ภาษาในการพูดคุย สนทนา ชี้ดเขียนมากเท่าไร ก็ย่อมส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กที่ดียิ่งขึ้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

2.1 ความหมายของนิทาน

จิตราภรณ์ เตมียกุล (2531 : 7) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่มีมาช้านาน และเล่าต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริงหรือเกิดจากจินตนาการของผู้แต่งเพื่อให้ผู้ฟังสนุกสนาน และได้รับความรู้จากเนื้อหาของนิทานเรื่องนั้น

ทรงพร สุทธิธรรม (2534 : 56) ได้กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาหรือแต่งขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อความสนุกสนาน หรือแทรกแนวคิด คุณธรรมลักษณะที่พึงประสงค์แก่เด็ก เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคม

เกริก ยันพันธ์ (2539 : 8) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา ตั้งแต่สมัยโบราณเป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน แฝงคำสอนจรรยาในการใช้ชีวิต เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

วันเนาว์ ยูเด็น (2542 : คำนำ) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทานคือ ชีวิต เรื่องราวในนิทานที่แท้จริงเป็นเรื่องราวของชีวิต นิทานไม่ใช่เรื่องสำหรับเพียงเพื่อ ฟัง อ่าน เพื่อสนุก หรือรับคำสอนที่แทรกอยู่เท่านั้น

สันทพัฒน์ อรุณธาริ (2542 : 2) ให้ความหมายของนิทานว่า นิทานคือเรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่ หรือเป็นการเล่าสืบต่อกันมา เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเป็นสำคัญ และสอดแทรกคุณธรรมคู่ความรู้ประกอบ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า นิทานหมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรืออาจจะเป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นมาใหม่ มีการสอดแทรก แนวคิด เนื้อหาที่เป็นคุณธรรม จริยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นการแฝงคติธรรมเพื่อเป็นแนวทางที่ถูกต้องในการดำรงชีวิตที่ได้จากการฟังนิทาน

2.2 คุณค่าของนิทาน

นิทาน มีคุณค่าในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา สติปัญญา อารมณ์ จิตใจและสังคม เพราะตัวละครในนิทานสามารถกระตุ้นความสนใจแก่เด็ก ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน อีกทั้งนิทานเป็นสิ่งหนึ่งที่มีประโยชน์ในการกล่อมเกลานิสัยเด็กได้ดี

ฉวีวรรณ กิनावงศ์ (2526 : 125 - 126) ได้กล่าวว่า นิทานมีอิทธิพลต่อเด็กมากในระดับปฐมวัย การที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

1. ช่วยชดเชยประสบการณ์แก่เด็กในชนบทให้เท่าเทียมเด็กในเมือง บิดามารดาของเด็กมากในระดับปฐมวัย การที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

3. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิดและจินตนาการให้กับเด็ก
4. ช่วยฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เข้าใจวิธีการปฏิบัติด้วยขณะฟังนิทานและสามารถเก็บความตามเรื่องราวที่ฟังคนอื่นเล่าได้ตามสมควรแก่วัย
5. ช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความรู้สึกอบอุ่น และใกล้ชิดกับผู้เล่า
6. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทาน และความรู้สึกชื่นชอบในหนังสือนิทาน

ก่อนที่จะอ่านได้อย่างเข้าใจ

7. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน

ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ได้ทราบถึงความรู้สึกที่อยู่ในตัวของเด็กจากการสนทนาซักถามในขณะที่ฟังนิทาน

วรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 31) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานที่เด็กได้รับฟังจะเป็นเรื่องเล็กๆน้อยๆแต่ก็เป็นสิ่งที่มีประโยชน์จะช่วยให้ในการเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ให้แก่เด็กดังนี้

8. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ รู้จักสำรวจอิริยาบถของตนเอง

2. ทำให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและเพิ่มพูนความรู้จากการฟัง

3. ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เด็กรู้จักคำมากขึ้น รู้จักเก็บใจความและเนื้อเรื่อง
4. ช่วยให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
5. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากร่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่องเกี่ยวกับนางฟ้า เรื่องสัตว์

ต่างๆและเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติต่างๆ

6. ช่วยให้เด็กได้รู้จักโลกจากแง่มุมเล็กๆน้อยๆจากนิทานที่ๆได้ฟัง ทำให้สามารถตัดสินใจในด้านการแสดงออกและสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่างๆได้ถูกต้อง

ฉวีวรรณ กิณาวงค์ (2526 : 125 - 126) ได้กล่าวว่า นิทานมีอิทธิพลต่อเด็กมากในระดับปฐมวัย การที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

1. ช่วยชดเชยประสบการณ์แก่เด็กในชนบทให้เท่าเทียมเด็กในเมือง บิดามารดาของเด็กมากในระดับปฐมวัย การที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

9. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิดและจินตนาการให้กับเด็ก
10. ช่วยฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เข้าใจวิธีการปฏิบัติด้วยขณะฟังนิทานและสามารถเก็บความตามเรื่องราวที่ฟังคนอื่นเล่าได้ตามสมควรแก่วัย
11. ช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความรู้สึกอบอุ่น และใกล้ชิดกับผู้เล่า
12. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทาน และความรู้สึกชื่นชอบในหนังสือนิทาน

ก่อนที่จะอ่านได้อย่างเข้าใจ

13. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน

ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ได้ทราบถึงความรู้สึกที่อยู่ในตัวของเด็กจากการสนทนาซักถามในขณะที่ฟังนิทาน

สรรัชย์ ศรีสุข (2530 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า เราสามารถนำเอาวิธีการเล่านิทานมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนได้หลายประการ ดังนี้

1. เป็นการลดความตึงเครียด ที่ขจัดความเบื่อหน่ายของนักเรียนในขณะที่เรียน
2. เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน หรือเตรียมความพร้อมเด็ก

3. เป็นการเปลี่ยนเจตคติหรือความเชื่อที่ผิด ๆ บางประการ
4. ใช้สอนจริยธรรมแก่เด็ก เช่น ในเรื่องความซื่อสัตย์ ความกตัญญู เป็นต้น
5. ใช้สอนวิชาเรียงความ เช่น ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ชอบของตนเอง เป็นต้น
6. ใช้สอนหรือฝึกทักษะทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เป็นต้น
7. เป็นการฝึกทักษะทางการอ่าน ช่วยให้เด็กรักการอ่าน เป็นต้น
8. ฝึกให้เด็กมีความกล้าที่จะแสดงออก เช่น การแสดงท่าทางประกอบตามเรื่องราวที่กำหนดให้
9. เป็นการสร้างความสนิทสนมและความเข้าใจในตัวครูให้เกิดขึ้นกับเด็ก
10. ช่วยพัฒนาในด้านความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างให้กับเด็ก

จากเหตุผลดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การเล่านิทานมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมากเพราะเพราะนิทานช่วยให้เด็ก ๆ เพลิดเพลิน สนุกสนาน ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ให้กับเด็ก ๆ อีกทั้ง นิทานยังมีเนื้อหาที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ทำให้เด็ก ๆ และผู้ฟัง เข้าใจในความดี และความงามยิ่งขึ้น

2.3 ประเภทของนิทาน

นิทานสำหรับเด็กแบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งนิทานตามเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ การแบ่งตามรูปแบบของนิทาน การแบ่งตามดัชนี แบบเรื่อง และการแบ่งนิทานตามดรรชนีอนุภาค ซึ่ง วิลโล เวียงวีระ (2526 : 68 – 69) ได้แบ่งประเภทของนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนได้ 6 ประเภทคือ

1. เรื่องจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
2. ตำนานที่เล่าสืบต่อกันมา
3. ปัญหาที่เกี่ยวกับศาสนา
4. นิทานที่แต่งเป็นโครงกลอน
5. นิทานประเภทส่งเสริมจินตนาการ
6. นิทานที่ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กจะเรียนรู้

วรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 13 – 19) ได้แบ่งนิทานสำหรับเด็กออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน จนภายหลังมีการเขียนขึ้นตามเค้าเดิมบ้าง นิทานพื้นบ้านแบ่งออกเป็นชนิดใหญ่ดังนี้

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ (Talking Beast tale) มีตัวละครเป็นสัตว์พูดจาโต้ตอบกันบางครั้งสัตว์ก็พูดจาโต้ตอบกับคนด้วย

1.2 นิทานไม่รู้จบ (Cumulative Tales) เป็นนิทานเรื่องธรรมดาพื้นๆ แต่เนื้อเรื่องมีการกระทำต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ และซ้ำๆ กัน

1.3 นิทานตลกขบขัน (The droll หรือ humorous tales) เนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นทำนองไร้สาระ หรือโง่เขลาและแปลกประหลาด

1.4 นิทานอธิบายเหตุ (Pourquoi stories หรือ tales that tell why)

1.5 เทพนิยาย (Fairy Tales) บางครั้งเรียกว่า นิทานเกี่ยวกับเวทย์มนต์คาถา

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) มีลักษณะเป็นนิทานสั้นๆ ตัวละครมีทั้งคนและสัตว์ มีแกนเรื่องแกนเดียว มีโครงเรื่องง่ายและสั้น และต้องให้บทเรียนที่สอนใจเป็นข้อมูลสรุปที่ชัดเจน

3. เทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์และเรื่องราวในบรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลกท้องฟ้า และพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์

4. มหากาพย์และนิทานวีรบุรุษ (Epic and Hero Tales) เป็นนิทานที่มีลักษณะคล้ายกับเทพปกรณัมต่างกันแต่ว่าตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญ พินฝ่าอุปสรรคและประสบผลสำเร็จในที่สุด

5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ (Animal stories) พบมากในบทกลอนกล่อมเด็ก นิทานพื้นบ้านและนิทานสอนคติธรรม

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539 : 20 – 22) ได้แบ่งนิทานตามรูปแบบของนิทานและตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทานได้ดังนี้

1. เทพนิทานหรือเทพนิยาย หรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงเหนือความเป็นจริงของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆจะมีอภินิหารหรือเวทย์มนต์ ฤทธิ์เดช

2. นิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมา เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำเรื่องราวของโบราณวัตถุที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การเกิด ฯลฯ เป็นต้น

3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เลียบเคียงเปรียบเทียบกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พิถีพิถันละเอียดรอบคอบ และไม่ประมาท

4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจ กล้าหาญ นิทานวีรบุรุษมักเป็นเรื่องที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลที่สำคัญๆไว้ แต่มักสร้างฉากหรือสถานการณ์นำตื่นเต้นหรือเกินความเป็นจริง

5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้นๆด้วย

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อโดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริงลึกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ ฯลฯ

7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอก และเปรียบเทียบเรื่องราวกับชีวิตมนุษย์ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรมแฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไขเป็นบางครั้ง

8. นิทานตลกขบขัน เป็นนิทานที่มีเรื่องราวเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุมที่ตลกขบขันสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า นิทานสามารถแบ่งได้หลายประเภท ตามแต่ยุคสมัย ตามรูปแบบของนิทานตามเนื้อหาสาระ ที่เป็นเรื่องราวของนิทาน ตามดัชนีแบบเรื่องซึ่งจะใช้เกณฑ์ในการแบ่งนิทานแตกต่างกันออกไป

2.4 เกณฑ์การเลือกนิทานสำหรับเด็ก

นิทานสำหรับเด็กมีมากมาย มีนิทานที่ดี และเหมาะสมสำหรับเด็กกับนิทานที่ไม่เหมาะสมกับเด็กดังนั้นผู้เล่านิทานจะต้องมีหน้าที่พิจารณาและคัดเลือกสรรนิทานที่ดีและเหมาะสมให้แก่เด็กเพื่อนำนิทานที่ดีนี้ไปใช้เล่าสำหรับเด็ก (เกริก ยุ้นพันธ์ .2539 : 67)

เยาเวพา เดชะคุปต์ (2528 : 58 – 59) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิทานที่เด็กชอบดังนี้

1. เป็นเรื่องที่เด็กนึกฝันต่ออย่างสดใส
2. เด็กชอบเรื่องที่จบด้วยรูปของกิน เพราะเด็กชอบกิน
3. เด็กชอบเรื่องบันเทิง เรื่องเศร้าเด็กไม่ชอบ

4. ชอบดูภาพมากกว่าชอบอ่านเรื่อง เมื่อเด็กเปิดหนังสือ สิ่งแรกที่เด็กจะดูคือภาพและเด็กจะดูทุกอย่างในภาพ ดูอย่างละเอียด เด็กจะอ่านเรื่องจากภาพ ดังนั้นในหนังสือภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด (ในด้านการทำหนังสือ เนื้อเรื่องจะต้องมาก่อนภาพ ได้เรื่องที่ดีแล้ว บรรณาธิการจะต้องพยายามหาหน้ากวาดรูปให้วาดภาพให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องนั้นๆ

รัตพร ชังชาติ (2531 : 38 – 42) ได้พูดถึงลักษณะหนังสือที่ดีสำหรับเด็กดังนี้

1. มีแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่อง (theme) ที่ดี กล่าวคือ
 - 1.1 มีคุณค่าต่อเด็ก

- 1.2 เหมาะสมกับวัย ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของเด็ก
2. มีโครงเรื่อง (Plot) ดี โครงเรื่องของหนังสือสำหรับเด็กที่ดีควรมีลักษณะดังนี้
 - 2.1 โครงเรื่องจะต้องมีความสัมพันธ์กับแนวคิด คือสร้างโครงเรื่องขึ้นจากแนวคิด
 - 2.2 โครงเรื่องสั้นๆ ง่ายๆ ไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อน
 - 2.3 เด็กสามารถจับแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่อง (Theme)
 - 2.4 มีตัวละครที่เหมาะสม
 - 2.5 มีฉากและบรรยากาศที่เหมาะสมกับเด็ก
 - 2.6 กาลเวลา โครงเรื่องที่ที่จะต้องกำหนดองค์ประกอบต่างๆในท้องเรื่องที่ขึ้นอยู่กับ

กาลเวลาให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเวลาด้วย

15. มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็ก ซึ่งมีองค์ประกอบที่ควรพิจารณาดังนี้
 - 15.1 มีเนื้อหาที่สนองความต้องการของเด็ก
 - 15.2 มีเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจของเด็ก
 - 15.3 มีเนื้อหาที่เด็กเข้าใจง่าย
 - 15.4 มีเนื้อหาที่มีคุณค่าต่อเด็ก
16. มีวิธีการนำเสนอเรื่องที่ดี การนำเสนอเรื่องที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้
 - 16.1 เริ่มเรื่องอย่างน่าสนใจ และดึงดูดใจให้อยากอ่านต่อไปจนจบ
 - 16.2 การดำเนินเรื่องรวดเร็ว
 - 16.3 ควรเสนอเรื่องในรูปของการสนทนาโต้ตอบของตัวละครสลับด้วยการบรรยาย
 - 16.4 เสนอเรื่องอย่างมีชีวิตชีวาชวนติดตามอ่าน
 - 16.5 การสั่งสอนเด็กในเรื่องของความรู้ ความคิด ค่านิยม คุณธรรม ศิลธรรม จริยธรรม

และคติสอนใจ

- 16.6 การเสนอเรื่องจะต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก
- เนื้อเรื่อง สันนิษฐาน (2541 : 42 - 43) ได้ให้เกณฑ์ในการเลือกนิทานให้กับเด็กได้ดังนี้

1. วัยของเด็ก พิจารณาว่าเด็กมีความสนใจ ชอบฟังนิทานประเภทใด ความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็ก คือ ประมาณ 10 - 15 นาที หรือประมาณ 12 หน้า

2. เนื้อหาสาระดูว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับคุณธรรมเพียงใด
3. รูปภาพประกอบ มีสีสันสดใส ขนาดเหมาะสม มีภาพประกอบ 60 % หรือ 70% มี

เนื้อเรื่องประมาณ 40% หรือ 30% หรือประมาณ 4 : 3

4. รูปเล่มมีขนาดกระทัดรัด เหมาะสมกับมือเด็ก ขนาด 16 หน้ายก หรือ ขนาด 17 x 18.50 ซม.

5. ภาษาที่ใช้เป็นภาษาสั้นๆ ง่ายๆ ขนาดของตัวอักษรประมาณ 32 พอยท์ หรือ 5 มม. และตัวอักษรไม่ควรเป็นอักษรประดิษฐ์ ควรเลือกใช้ตัวพิมพ์หรือตัวอักษรตัวๆจะทำให้เด็กจำได้เพราะเห็นบ่อย

จากที่กล่าวมาสรุปเกณฑ์ในการเลือกนิทานให้กับเด็กได้ดังนี้ คือ

1. วัยของเด็ก ควรจะพิจารณาว่าเด็กปฐมวัยชอบฟังนิทานประเภทใด
2. ตัวอักษรดูง่าย ตัวโต ไม่เป็นตัวอักษรประดิษฐ์
3. ภาพประกอบ มีสีสันสดใส สวยงาม มีภาพประมาณ 60% - 70% หรือประมาณ 4 : 3
4. ภาษาที่ใช้ในเรื่องควรจะเป็นภาษาง่ายๆ
5. รูปเล่ม กระทัดรัด พอเหมาะกับเด็ก
6. กระดาษที่ใช้ ควรจะแข็งแรง ทนทาน

2.5 รูปแบบการเล่านิทาน

การเล่านิทานให้เด็กสนใจจะต้องมีรูปแบบที่หลากหลาย จึงจะดึงดูดความสนใจของเด็กได้ พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข (2525 : 37) ได้เสนอรูปแบบของการเล่านิทานเพิ่มเติมว่าเราสามารถเล่านิทานได้โดย

1. การเล่าโดยไม่ใช้อุปกรณ์ใดๆเลย แต่ใช้เสียงประกอบการเล่าให้น่าสนใจ
2. การเล่าโดยใช้ภาพประกอบขณะที่เล่า
3. การเล่าโดยแสดงท่าทางประกอบตามตัวละครในเรื่อง
4. การเล่าโดยแสดงหุ่นประกอบการเล่า โดยใช้หุ่นตัวละครตามเนื้อเรื่องที่เล่าอาจจะ

เป็น หุ่นนิ้วมือ หุ่นกระบอก หุ่นเงา เป็นต้น

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539 : 26 -29) ได้แบ่งชนิดของการเล่านิทานได้ดังนี้

1. การเล่านิทานแบบปากเปล่า นิทานปากเปล่านั้นเป็นนิทานที่เล่าด้วยความสามารถที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว บุคคล ในอินเดียนิทานปากเปล่านั้นมักเล่าเป็นคำกลอน ส่วนใหญ่คนเล่าจะเป็นกวี การดำเนินการเล่านิทาน ผู้เล่ามักเล่าด้วยความรวดเร็ว เพราะผู้เล่าใช้ความจำบทท่องบทกวีในขณะที่เล่า

2. การเล่านิทานโดยใช้เครื่องดนตรีประกอบ นิทานในอินเดียนอกจากผู้เล่าเป็นนักเล่าเรื่องนิทานปากเปล่าแล้วยังมีนักเล่านิทานที่เล่าเรื่องนิทานประกอบเครื่องดนตรีด้วย การเล่าที่มีดนตรีบรรเลงประกอบเรียกว่า สุตตะ ซึ่งในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช การเล่านิทานเรียกว่า Magadha การเล่านิทานในอินเดียมีการแข่งขันด้วย

3. การเล่านิทานโดยใช้สื่อและอุปกรณ์ กวีนักเล่านิทานชาวอินเดียนอกจากเล่านิทานประกอบการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีแล้ว บางครั้งพวกเขายังนำเอาวัสดุหรืออุปกรณ์เข้ามาช่วยเพิ่ม การเล่าให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น อุปกรณ์หรือสื่อส่วนใหญ่มักเป็นภาพวาดที่ทำลงบนผ้า เรื่องราวบนผ้าอาจจะละเอียดและอธิบายให้เห็นภาพรวมโดยชัดเจน นิทานที่ใช้สื่อของอินเดียนี้ส่วนใหญ่เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับศาสนา และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541 : 12 - 15) ได้พูดถึงรูปแบบการเล่านิทานว่า คือวิธีการที่ผู้เล่านิทานจะทำให้นิทานมีศักยภาพในการสร้างเสริมการเรียนรู้ ให้แก่เด็กนอกจากการเลือกเรื่องที่มีสาระสอดแทรกแนวคิด ความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม การดำเนินเรื่องรวดเร็ว เรื่องสั้นเข้าใจง่าย ผู้เล่านิทานที่ดีต้องมีวิธีเล่าที่จูงใจผู้ฟังด้วย เด็กไม่ต้องการคนเล่าเก่ง แต่ต้องการคนเล่าที่เข้าถึงความต้องการ ว่าเขาต้องการอะไร และเขาจะเข้าถึงเนื้อหาที่นิทานได้อย่างไร ซึ่งรูปแบบการเล่านิทาน แต่ละแบบมีความจำเพาะของประสิทธิภาพการเล่าที่ผู้เล่าสามารถใช้ตามความเหมาะสม กล่าวคือ

1. การเล่านิทานปากเปล่า เป็นการเล่านิทานที่อาศัยเพียงคำพูดและน้ำเสียงของผู้เล่าไม่มีการใช้สื่อประกอบการเล่า เด็กจะฟังแต่น้ำเสียงและเรื่องราวซึ่งเป็นลักษณะของการฟังแบบรับที่จูงใจให้หลับเป็นหลัก การเล่าตามรูปแบบนี้อาจใช้กับการเล่าที่ต้องการจูงใจให้เด็กทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งมีสมาธิก็ได้ การเล่านิทานปากเปล่านั้นอาจให้เด็กเล่าเอง ผู้ใหญ่เล่าบ้าง หรือช่วยกันเล่า การเล่านิทานปากเปล่านั้นไม่ควรเล่านานเกิน 15 นาที เด็กจะไม่สนุกนักถ้าต้องนั่งฟังนานๆ นอนฟังจะดีกว่าเพราะถ้าเบื่อก็สามารถหลับได้เลย

2. การเล่านิทานประกอบท่าทาง การเล่านิทานแบบนี้เป็นการเล่าที่มีชีวิตชีวา มากกว่าการเล่าปากเปล่า เพราะเด็กสามารถติดตามเรื่องราวที่เล่าได้ และจินตนาการเป็นรูปธรรมมากขึ้น ตามท่าทางของผู้เล่า และสนุกสนานมากขึ้นเพราะเห็นภาพพจน์ของเรื่องที่เล่า ท่าทางที่ใช้ประกอบการเล่านิทานอาจเป็นท่าทางของผู้เล่า ท่าทางแสดงร่วมของเด็ก

3. การเล่านิทานประกอบภาพ ภาพที่ใช้ประกอบการเล่านิทานมีหลายชนิด มีทั้งภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพวาด ภาพสไลด์ ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพถ่าย การมีภาพสวยๆมาประกอบการเล่านิทานจะจูงใจเด็กและสร้างสรรค์จินตนาการอันบรรเจิดให้กับเด็กมาก เด็กจะสนุกสนานมากขึ้นถ้าในขณะที่ฟังเรื่องและดูภาพนั้นผู้เล่ากระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น และร่วมสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า

4. การเล่านิทานประกอบเสียง ได้แก่ เสียงเพลง เสียงดนตรี แถบบันทึกเสียงต่างๆ สามารถนำมาประกอบการเล่านิทานได้ จุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นเร้าให้เกิดความตื่นเต้น อยากติดตาม

5. การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่หรือผู้เล่าจัดทำขึ้น เช่น หน้ากากตัวแสดงในนิทาน หุ่นมือ หุ่นชัก หุ่นเชิด ตุ๊กตา เป็นต้น ล้วนแต่เป็นสื่อประกอบการเล่านิทานที่สำคัญ อุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกและตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดี สร้างความสนใจในการฟังนิทานให้แก่เด็กมากกว่ารูปแบบอื่นๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รูปแบบการเล่านิทานคือ วิธีการที่หลากหลายในการเล่านิทานที่ผู้เล่านิทานนำมาใช้ประกอบการเล่านิทานเพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนาน และได้ประโยชน์จากการฟังนิทาน รวมทั้งทำให้การเล่านิทานในแต่ละครั้งบรรลุตามจุดมุ่งหมาย

2.6 วิธีการเล่านิทาน

วิธีการเล่านิทานช่วยให้เด็กเกิดความสบายใจ มีความรู้สึกที่เป็นอิสระทั้งทางร่างกาย และจิตใจ เกิดทัศนคติที่ดี นอกจากนี้การเล่านิทานไม่ควรซ้ำซาก จำเจ ควรพยายามแสวงหาวิธีต่างๆในการเล่านิทานให้น่าสนใจ เพื่อช่วยให้การเล่านิทานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งรัชนี ศรีไพรวรรณ (2516 : 37 – 41) ได้เสนอแนะวิธีการเล่านิทานตลอดจนการสร้างบรรยากาศในขณะที่เล่านิทานไว้ดังนี้คือ

1. การเริ่มต้นเล่า ครูควรจะมีวิธีการที่จะจูงใจเด็กด้วยวิธีต่างๆที่น่าสนใจ
2. ขณะที่เล่า ควรให้เด็กมีอิสระทั้งในด้านร่างกายและความรู้สึก
3. ผู้เล่าควรมีอารมณ์ร่วม ตามเนื้อเรื่องที่เล่า
4. ครูควรมีการใช้น้ำเสียงในการเล่าตามตัวอักษร หรือเหตุการณ์นั้นในขณะที่เล่า
5. ควรใช้ภาพหรือท่าทางประกอบในการเล่า
6. ควรลำดับเรื่องราวให้เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนจนเกินไป
7. ควรให้ความสนใจกับเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง
8. ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก
9. ไม่ควรเน้นการสั่งสอนมากเกินไป จนเด็กขาดความสนุกสนาน

วรรษณี ศิริสุนทร (2532 : 37 – 43) ได้แบ่งขั้นตอนของวิธีการเล่านิทานได้ 4 อย่าง ได้แก่

1. การเลือกเรื่องที่จะเล่า ในการเลือกเรื่องที่จะเล่าควรเลือกรื่องที่มีคุณค่าและมีลักษณะเด่น ลักษณะสนับสนุนตัวมันเองในการเล่าเรื่อง ควรเลือกรื่องที่เหมาะสมกับผู้ฟังและโอกาส เช่นถ้าเล่าให้เด็กผู้ชายฟังเรื่องจะต้องเน้นการกระทำ แต่ถ้าเป็นการเล่าให้เด็กผู้หญิงฟังก็ต้องเน้นการกระทำ เป็นต้น

2. การดัดแปลงเนื้อเรื่อง เมื่อเลือกนิทานได้แล้วจะต้องพิจารณาว่า ควรจะเล่าเรื่องไปตามตัวอักษรที่เขียนไว้หรือไม่ มีความจำเป็นจะต้องจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ใหม่ จะต้องมีการขยายความหรือตัดทอนเนื้อหาบางส่วน การเลือกรื่องว่าจะเล่าตอนใดตอนหนึ่งหรืออาจจะขยายความเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหา คือทำให้ง่ายในการเล่า

3. การเตรียมตัว ก่อนที่จะเล่านิทานให้เด็กฟังผู้เล่าจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมด้วยการฝึกเล่านิทานเอง อาจฝึกเล่าต่อหน้ากระจก หรือบันทึกแถบเสียง หรือถ้าเป็นไปได้ก็อัดวีดิทัศน์ไว้ เพื่อจะได้ทราบว่ามีส่วนบกพร่องอย่างไรบ้าง จะได้แก้ไขก่อนที่จะไปเล่านิทานจริงๆ ให้เด็กฟัง

4. สถานที่เล่า สถานที่เล่านิทานไม่จำเป็นจะต้องถูกกำหนดให้แน่นอนลงไป จะเป็นสถานที่แห่งไหนก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นห้องประชุมใหญ่ๆของโรงเรียน หรือห้องเล็กๆในโรงพยาบาล หรือในสนามเด็กเล่น แต่ที่เหมาะสมที่สุดควรจะเป็นห้องจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ควรจัดที่นั่งให้เป็นรูปโค้งหรือรูปครึ่งวงกลม พยายามให้นั่งสลับหว่างกันเพื่อคนที่นั่งอยู่ข้างหน้าจะได้ไม่บังคนที่นั่งอยู่ข้างหลัง เด็กจะได้รู้จักเป็นกันเอง ถ้าผู้เล่าให้ความรัก ความอบอุ่น และความเป็นกันเองจะช่วยสร้างบรรยากาศที่สบายและน่ายินดียิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า วิธีการเล่านิทานที่ให้ผู้ฟังได้ใช้ความคิดหรือจินตนาการเกิดความสนุกสนาน สนใจ และได้ประโยชน์นั้นคือ ผู้เล่าต้องมีเทคนิคในการเล่า และการเล่าจะต้องไม่ซ้ำซากจำเจ น่าเบื่อ อีกทั้ง ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังหรือเด็กได้มีส่วนร่วมในการเล่านิทานบ้าง จะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจมากขึ้น

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

งานวิจัยต่างประเทศ

มอร์โรจ (Morrow, 1985) ได้ทำการวิจัยผลของการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำโดยไม่มีการ์ตูนใน ระดับเด็กวัยอนุบาล อายุเฉลี่ย 5 ปี 7 เดือน ผู้วิจัยและผู้ช่วยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วิธีดำเนินการวิจัยผู้ช่วยวิจัย เล่านิทานเรื่องเดียวกันให้เด็กฟังในช่วงเวลา เล่านิทานปกติหลังเล่านิทานให้กลุ่ม ควบคุมวาดภาพจากเรื่องที่ฟัง และกลุ่มทดลองเล่าเรื่องซ้ำให้ครูฟัง เป็นภาพบุคคลโดยไม่มีการ์ตูน ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ คำโครงเรื่องสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่คะแนนความรู้ โครงเรื่องหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองเพียงร้อยละ 3.1

งานวิจัยในประเทศ

จันทร์เพ็ญ สุภาผล (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทาน ประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการช่วยเหลือกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริม พฤติกรรมการช่วยเหลือมีพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริม พฤติกรรมการช่วยเหลือ

ทัศนีย์ อินทรบำรุง (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ จัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้านกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อน กลับบ้านมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

พจมาน เทียนมนัส (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ การจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 38 คน พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทาน ประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่า นิทานประกอบการวาดภาพ

เนื่อน้อง สันบุญ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด ประสบการณ์การเล่านิทาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ขวบ ผลของการศึกษาค้นคว้าพบว่า คะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลองกับวิธีการจัดประสบการณ์เล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อกับเพื่อน และเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครูมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ประไพ แสงดา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนที่มีระยะเวลาแตกต่างกันกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 1 อายุ 4 - 5 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียน พระนครศรีอยุธยา จำนวน 15 คน ซึ่งได้รับการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่อง ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่อง มีการเปลี่ยนแปลงขั้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้น ตลอดระยะเวลาตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึง สัปดาห์ที่ 8

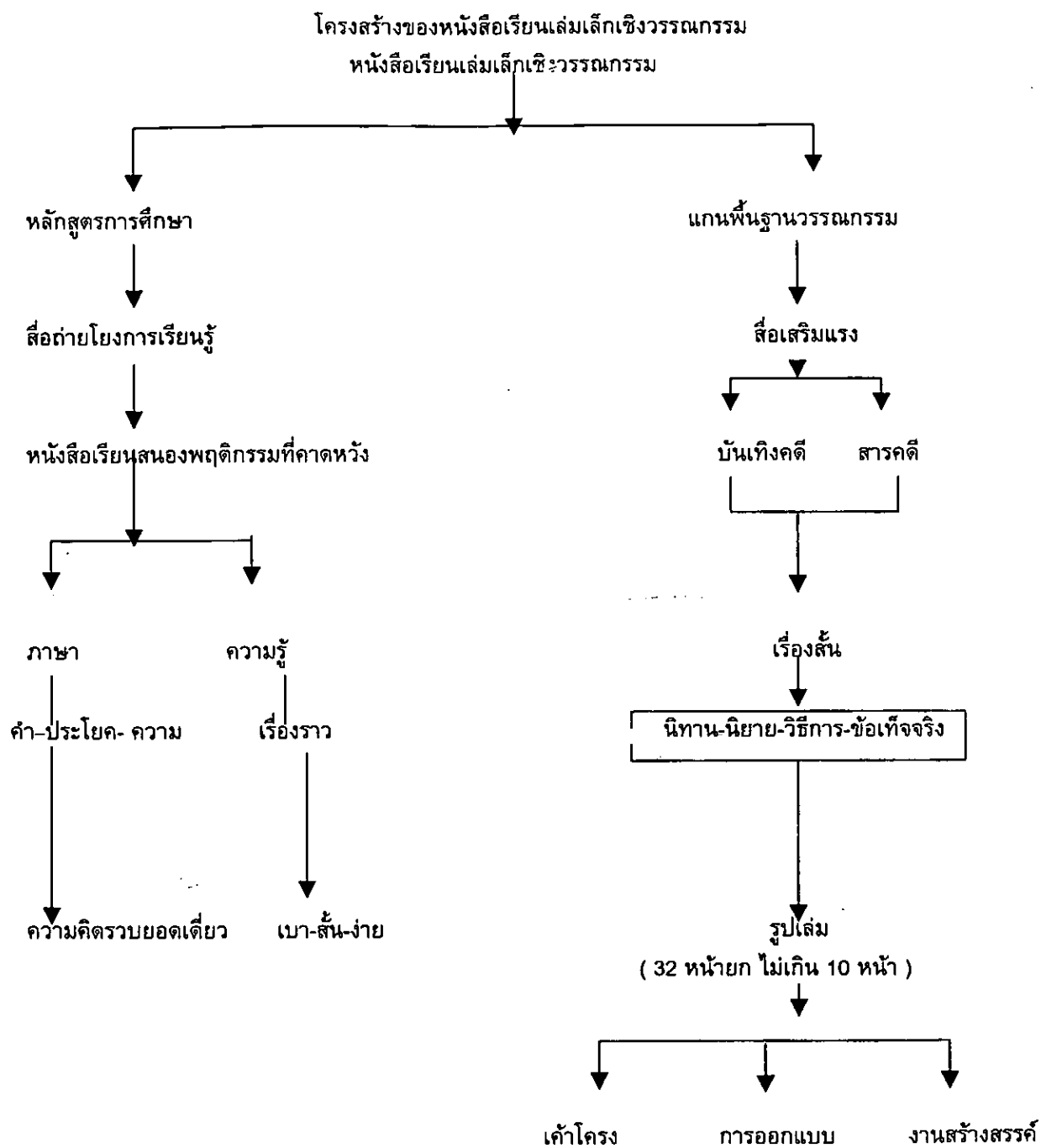
จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า นิทานมีความสำคัญกับเด็กมาก เพราะเด็กปฐมวัยจะชอบฟังนิทานและจะจินตนาการตามเนื้อเรื่องที่ได้ฟัง ซึ่งครูสามารถนำนิทานมาเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาให้ดียิ่งขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสมุดเล่มเล็ก

ความหมายของสมุดเล่มเล็ก

หนังสือเรียนเล่มเล็กหรือ Minitext มาจากคำว่า Miniature กับ Text หมายถึงหนังสือเรียนที่ย่อส่วนเรื่องลงให้เป็นเรื่องสมบูรณ์สั้นๆหยิบฉวยง่าย เบา เหมาะสมกับมือเด็ก ใช้เวลาสั้นๆ อ่านจบภายในเล่ม เน้นความคิดรวบยอดเพียงความคิดเดียว ไม่ซับซ้อน โดยยังคงรักษาโครงสร้างที่สมบูรณ์แบบของหนังสืออย่างครบถ้วน (หทัย ดันหยง. 2532 : 66 – 67) ซึ่งหทัย ดันหยง (2529 : 12) ได้แบ่งประเภทของหนังสือสำหรับเด็กในโลกปัจจุบันได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. หนังสือที่เด็กเขียนขึ้นมาเอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลงานของกิจกรรมสร้างสรรค์
2. หนังสือที่ผู้ใหญ่เขียนขึ้นมาสำหรับเด็ก ได้แก่ หนังสือที่มีปริมาณมากที่สุด
3. หนังสือสำหรับเด็กซึ่งมีมาแต่ดั้งเดิม ซึ่งไม่ปรากฏผู้แต่ง บางเรื่องก็เป็นเรื่องอิสระบางเรื่องก็แฝงอยู่ในวรรณกรรมทั่วไป

ภาพประกอบ แผนภูมิโครงสร้างของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
(หทัย ตันหยง. 2532 : 67)

คุณลักษณะเด่นของแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ด้วยคุณลักษณะของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีองค์ประกอบที่แสดงให้เห็นความสำคัญของลักษณะเด่น ดังนี้

1. ปัจจัยสนองการเรียนรู้ในความคิดรวบยอดรายย่อย (Sub - concepts and Mini - concepts)
2. ปัจจัยสนองการเรียนรู้ตามจุดมุ่งประสงค์เชิงพฤติกรรม (Terminal Behavior Objective)
3. สร้างสรรค์ขึ้นด้วยตนเอง (Self - creativity) ครูผู้สอนบทเรียน - เด็ก ผู้เรียน
4. คุณลักษณะเอนกประสงค์ (Multiple Purpose) และเป็นสากล (Universalization) ใช้ได้ทุกโรงเรียน เสริมความสมบูรณ์ให้กับสื่อใหญ่ ซึ่งครอบคลุมไม่ทั่วถึง
5. อยู่ในขีดความสามารถในการผลิตได้ด้วยตนเองในกิจกรรมการเรียนการสอน (Self - Production)
7. ประหยัด (Economy) เวลา ทรัพยากร วัสดุ แรงงาน สถานที่
8. เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมท้องถิ่น (Legend - culture)
9. สอดคล้องกับการรับรู้ทางภาษา (Language Acquisition)
10. เป็นนวัตกรรมทางการสอน (Instructional Innovation)

(หทัย ตันหยง . 2532 : 68)

สรุปได้ว่า การสร้างสมุดเล่มเล็ก (Small Book) เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง เป็นการฝึกทักษะและลงมือจัดกระทำกับสื่อ วัสดุ ตามความสามารถของแต่ละคน เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ ได้เรียนรู้ ซึ่งกันและกัน และเกิดการค้นพบจากการทำกิจกรรม ตลอดจน เป็นการฝึกความตั้งใจในการทำงาน

จะเห็นได้ว่า การจัดทำสมุดเล่มเล็กประกอบการเล่านิทาน จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่างๆของเด็กปฐมวัยให้เจริญก้าวหน้าขึ้น เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะช่วยให้เด็กได้เข้าใจในกระบวนการ และธรรมชาติของภาษา เช่นเดียวกับสมุดเล่มใหญ่ (Big book) ที่ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะทางภาษา ได้จัดกระทำกับสื่อวัสดุ อุปกรณ์ เกิดการค้นพบด้วยตนเอง สนุกสนาน และช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กในขณะทำกิจกรรม (สกิตรินันท์ อยู่คงแก้ว 2541 : 41) อีกทั้งการจัดทำสมุดเล่มเล็กประกอบการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะทางภาษา ทั้ง การฟัง พูด อ่าน เขียน อันเป็นทักษะทางการเรียนที่เด็กจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในระดับต่อไป

3.2 รูปแบบและวิธีการจัดทำสมุดเล่มเล็ก

หทัย ตันหยง (2532 : 33 - 34) ได้พูดถึงรูปแบบของหนังสือเล่มเล็กว่า (Minibook) มีเนื้อหาสั้นๆ ความคิดรวบยอดเดียว (Single Concept) เน้นแก่นสาร (Theme) เพียงอย่างเดียว ไม่ซับซ้อน พอเหมาะกับช่วงความสนใจ ซึ่งหนังสือเล่มเล็กในลักษณะดังกล่าวนี้มีเจตนาจะให้หนังสือเล่มเล็กๆซึ่งปกตมีขนาด 32 หน้ายก (ประมาณ 3 X 5 นิ้ว) อาจเล็กใหญ่กว่ามาตรฐานนี้บ้าง เช่น หนังสือประเภทคำสอน บทสวดมนต์ ในสมัยโบราณมีหนังสือโบราณที่เป็นทั้งหนังสือธรรมะและนิทาน ผูกเล็กๆทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรียกว่าหนังสือก้อม หรือนิทานก้อม เมื่อระบบการพิมพ์เจริญขึ้น จึงมีพิมพ์หนังสือเล่มเล็ก ๆกันแพร่หลาย

หนังสือไม่ว่าจะเล่มเล็กหรือเล่มใหญ่ โดยระบบของหนังสือสากลย่อมมีลักษณะบูรณาการอยู่ในตัวเอง แต่การสร้างหนังสือเล่มเล็ก (Minitext) นั้นเหมาะสำหรับเด็กที่เรียนรู้ในความคิดรวบยอดรายย่อย (Miniconcept) ตามธรรมชาติและช่วงความสนใจของเด็กแต่ละคน

วิธีจัดทำสมุดเล่มเล็ก

ในการจัดทำสมุดเล่มเล็กของเด็กปฐมวัยนั้น เป็นที่ทราบดีว่าหนังสือสำหรับเด็กจะแตกต่างกับหนังสือผู้ใหญ่หลายอย่าง เนื่องมาจากความสนใจ วุฒิภาวะของเด็กแต่ละวัย แตกต่างกันซึ่งขั้นตอนการผลิตหนังสือเล่มเล็ก มีขั้นตอนและยึดหลักในการผลิต โดยพิจารณาหลักการตามหัวข้อดังนี้ (หทัย ตันหยง . 2532 : 69)

1. เป้าหมาย
2. วิเคราะห์ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์จากหลักสูตรระดับเป้าหมาย
3. สร้างแผนการสอน แผนรวม - แผนระยะยาว - แผนรายคาบ
4. นำความคิดรวบยอด และจุดประสงค์มาสร้างเป็นแก่นสาระของเนื้อหาในหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
5. โครงร่างต้น
6. โครงร่างต้นฉบับ
7. โครงร่างลำดับเรื่อง
8. โครงร่างหนังสือ
9. บรรณาธิการกิจ
10. การทดลอง

จะเห็นได้ว่าการจัดทำหนังสือเล่มเล็กประกอบการเล่านิทาน จะช่วยส่งเสริม

พัฒนาการทางด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยให้เจริญก้าวหน้าขึ้น เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะช่วยให้เด็กได้เข้าใจในกระบวนการ และธรรมชาติของภาษา เช่นเดียวกับสมุดเล่มใหญ่ (Big Book) ที่ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะทางภาษา ได้จัดกระทำกับสื่อวัสดุ อุปกรณ์ เกิดการค้นพบด้วยตนเอง สนุกสนาน และช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กขณะทำกิจกรรม (สติรนนท์ อยู่คงยิ่ง . 2541 : 41) อีกทั้งการจัดทำสมุดเล่มเล็กประกอบการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะทางภาษา ทั้ง การฟัง พูด อ่าน เขียน อันเป็นทักษะทางการเรียนที่เด็กจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในระดับต่อไป

3.3 ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสมุดเล่มเล็ก

ทฤษฎีการเรียนการสอนของกาเย เป็นการจัดลำดับขั้นตอนที่มีความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้ และขั้นตอนการสอน ก็สัมพันธ์สอดคล้องกันทำให้เชื่อได้ว่า เมื่อนำหนังสือเรียนเล่มเล็กมาใช้ในสอนในฐานะเป็นพื้นฐานสนับสนุนขั้นตอนดังกล่าวได้ครบทุกขั้นตอน (กัลยา ตูลพิจิตร. 2532 : 36)

กาเย (Gagn'e. 1977 : 27 - 46) ได้แสดงลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้และการเรียนการสอนไว้ การจัดลำดับการสอนนี้ผู้สอนควรยึดหลักการสอนที่ว่า การสอนขั้นแรกนั้นต้องสร้างความคิดหรือเร้าความสนใจให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียนเสียก่อน แล้วจึงแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ ซึ่งสามารถแสดงเป็นขั้นลำดับการสอนไว้ดังนี้

1. กระตุ้นพลังแรงจูงใจ (Activating Motivation)
2. กำหนดเป้าหมายแก่ผู้เรียน (Informing the learner of the lesson objectives)
3. ชี้นำสนใจไตร่ตรอง (Directing attention)
4. เร้าให้ระลึกทบทวน (Stimulation recall)
5. แนะนำการเรียน (Providing learning guidance)
6. สร้างเสริมความคงทนในการเรียนรู้ (Enhancing retention)
7. เอื้ออำนวยปัจจัยถ่ายโยงการเรียนรู้ (Promoting transfer of learning)
8. จัดให้มีภาคปฏิบัติงาน (Eliciting performance)
9. จัดให้มีการตรวจผลงานย้อนกลับ (Providing feedback)

จากเอกสารที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสมุดเล่มเล็กนั้น จะต้องมีการจัดลำดับขั้นตอนที่มีความต่อเนื่องกัน ในการสอนต้องสร้างความคิด หรือเร้าความสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเสีย

ก่อน แล้วจึงมีขั้นตอนการผลิตที่เป็นกระบวนการ มีความคิดรวบยอดเดียว ไม่ซับซ้อน ให้ความสนุก เพลิดเพลิน ปลูกนิสัยรักการอ่าน และส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมือในการเขียน

3.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำสมุดเล่มเล็ก การวิจัยในประเทศไทย

หทัย ดันหยง (2532 : 214) ได้ศึกษาการสร้างหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา โดยใช้การสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้หนังสือเรียนแบบปกติเชิงวรรณกรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนระหว่างการสอนด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 001 แสดงว่าการใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการใช้หนังสือเรียนตามปกติ

กัลยา ตูลยวิจิต (2532 : 60 - 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับมอบหมายโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กระหว่างวิธีการสอนแบบวรรณคดีกับวิธีการสอนตามคู่มือครู จำนวน 60 คน โดยกลุ่มทดลองเรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กตามวิธีสอนแบบวรรณคดีและกลุ่มควบคุมเรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กตามวิธีสอนในคู่มือครู ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการอ่าน ในวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่าการใช้แบบเรียนเล่มเล็กเป็นสื่อในการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนตามปกติ

ปริยาลักษณ์ พิณกุล (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความเข้าใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับหนังสือเรียนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์และความสนใจสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติา จันทรแพง (2536 : 81 - 83) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเพื่อซ่อมเสริมการวิเคราะห์โจทย์ปัญหา การคูณและการหารวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า หนังสือแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการสอนซ่อมเสริมการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณและการหารได้ และเมื่อใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสอนซ่อมเสริมวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณ การหาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นและสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ก่อนการสอนซ่อมเสริม

ยุพา ชุ่มสนิท (2541 : 97) ได้ทดลองสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมวิชาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพบว่า นักเรียนมีคะแนนเป็นไปตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ 80 /80 คือ คะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเล่ม มีค่าเกินกว่าร้อยละ 80 ทุกเล่ม และคะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์โดยรวมได้เป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่า หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมชุดนี้ มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้

งานวิจัยในต่างประเทศ

วิลสัน และคนอื่นๆ (Wilson and others. 1968 : 32) ได้ศึกษานิสัยการอ่านหนังสือของเด็ก บรรทัดฐานใหม่ของวรรณกรรม ข้อมูลของการวิเคราะห์ กล่าวถึงเหตุผลสำคัญในการสอนให้นักเรียนอ่านวรรณกรรม กล่าวถึงการอ่านช่วยเพิ่มแนวความคิดร่วมสมัยกับเด็กซึ่งเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ วรรณกรรมสำหรับเด็ก และผลผลิตจากการอ่านจะช่วยให้เข้าใจกระบวนการและธรรมชาติของภาษารวมทั้งการเรียนภาษาด้วย ผลการทดลองที่ได้ นำมาวิเคราะห์พบว่าเด็กมีความเข้าใจภาษามากขึ้นใช้คำศัพท์ได้มากขึ้น มีความเร็วในการอ่านดี ซึ่งถ้าเป้าหมายในการสอนอ่านวรรณกรรมประสบความสำเร็จเช่นนี้ เด็กก็จะเห็นความสำคัญของการอ่านและสามารถที่จะอ่านหนังสือ

เป็นกิจนิสัย จะเห็นได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหา ความรู้ การพัฒนาทางภาษา การสร้างนิสัยที่ดีในการอ่านรวมทั้งรูปแบบของภาษาในฐานะครูผู้สอนต้องสามารถให้เด็กสามารถแยกแยะ ได้ว่า สิ่งใดถูกต้องควรนำมาเป็นแบบอย่าง

ฟิลลิปส์ (Phillips. 1968 : 36) ได้วิจัยเรื่อง การใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาภาษาเขียนของเด็ก การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองในโรงเรียนชนบทรัฐนิวฟาวด์แลนด์ (Newfoundland) โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นนักเรียน 6 ชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มทดลองมาหนึ่งชั้นเรียน อีกห้าชั้นเรียนที่เหลือเป็นกลุ่มควบคุมผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองเขียนและอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ได้คัดเลือกแล้ว ได้แก่ กวีนิพนธ์ นิทาน เทพนิยาย โดยกำหนดหัวข้อสำคัญในการพิจารณาคือ ในด้านเนื้อหา การใช้ศัพท์ โครงสร้าง ประโยค การแสดงออกทางภาษาเขียนและความคิดริเริ่ม ผลการทดลองปรากฏว่า การได้อ่านวรรณกรรมช่วยทำให้เด็กนักเรียนกลุ่มทดลองมีมาตรฐานการเขียนและการแสดงออกทางพัฒนาการด้านภาษาดีกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ยังใช้เทคนิคของวรรณกรรมพัฒนาภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยนี้ยังเป็นประโยชน์ในการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กช่วยพัฒนาภาษาและความคิดที่กว้างขวางรวมทั้งรูปแบบการเขียนที่ดีแก่เด็กด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน การพัฒนาภาษา และการใช้สมุดเล่มเล็ก แสดงให้เห็นว่า ภาษาเป็นกิจกรรมที่ต้องสื่อความหมายกับผู้อื่น ซึ่งคนทุกคนเกิดมาต้องรู้จักพูดจาเพื่อสื่อความหมายและใช้ภาษาของตนให้ถูกต้องอีกทั้งภาษายังเป็นสัญลักษณ์ที่สามารถถ่ายทอดความคิด ริเริ่ม ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถแสดงความคิด ความเข้าใจของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้ในการพัฒนาการอ่านและการเขียนจะทำให้ได้โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อจูงใจและเกื้อหนุนให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากอ่าน อยากรู้อยากเขียน การส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนให้แก่เด็กปฐมวัยว่า ควรจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการอ่านเขียนอย่างหลากหลาย และในการจัดกิจกรรมต่างๆ ควรคำนึงถึงการบูรณาการทักษะการอ่าน เขียน เข้าด้วยกัน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ครูควรจัดให้เด็กได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ได้มีโอกาสสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง เพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ส่งสารและรับสารอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง นิทานได้ให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้คุณประโยชน์ อเนกประการแก่เด็กๆ ที่ได้ฟังหรือดูเพียงแค่อ่านหนังสือดูไปจนจบเล่มก็ช่วยให้เด็กสร้างความคิดแบบรูปธรรมได้แล้ว และเมื่อได้ฟังผู้ใหญ่อ่านให้ฟังอีกก็ยอมรับความเข้าใจได้มากขึ้น (นิตยา ประพตติกิจ . 2539 : 165) และสมุดเล่มเล็กที่ทำโดยนำกระดาษ เอ 4 มาพับครึ่งจะได้เป็นนิทาน 4 หน้า นั้นเป็นการฝึกให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อมือให้สัมพันธ์กับตา ช่วยให้เด็กรู้สึกภูมิใจว่าสิ่งที่ตนสร้างขึ้นนั้นมีค่า อีกทั้งสมุดเล่มเล็ก จะเป็นการย่อส่วนเรื่องลงให้เป็นเรื่องที่สั้น หยิบฉวยง่าย เบา เหมาะกับมือเด็ก ใช้เวลาสั้นๆ ในการจัดทำ และภายในเล่มเป็นความคิดรวบยอดเพียงความคิดเดียว ไม่ซับซ้อน (หทัย ดันหยง . 2532 : 66 – 67

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก จะช่วยพัฒนาทางภาษา ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นับเป็นการสร้างนิสัยที่ดีในด้านการอ่าน เขียน ทำให้เด็กสนใจและส่งผลทางด้านการอ่านเขียนให้ดียิ่งขึ้น

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการเล่านิทานประกอบการใช้สมุดเล่มเล็ก และแบบปกติ

1.1 ขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กที่เด็กทำคนเดียว และทำเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2. ศึกษาหลักการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนของหลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำสมุดเล่มเล็ก

4. เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก 24 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย

ขั้นนำ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ตามความเหมาะสม เช่น กิจกรรมท่องคำคล้องจอง ร้องเพลง หรือทายปริศนาคำทาย ฯลฯ

ขั้นสอน

1. ครูเล่านิทานที่ครูเตรียมมาตั้งแต่เริ่มต้น จนจบ ใช้เวลาประมาณ 5 – 7 นาที จากนั้น ครูสนทนาซักถามเด็กเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทานเพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดในการฟังนิทาน

2. ครูแจกกระดาษ A 4 ที่พับครึ่งเป็นสมุดเล่มเล็กแล้วให้นักเรียนวาดหรือเขียนคำศัพท์ที่ตนเองสนใจลงในสมุดเล่มเล็กนั้น

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาในนิทาน

1.2 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา เพื่อหาความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อการเรียน และการประเมินผล จำนวน 3 ท่าน คือ

1. รศ. ดร. ยาวพา เดชะคุปต์	อาจารย์โรงเรียนสาธิตศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
2. อาจารย์เนื่อน้อง สันันบุญ	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี
3. อาจารย์ประไพ แสงดา	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลอยุธยา จังหวัดอยุธยา

1.3 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญโดยปรับเป็นขั้นนำที่เป็นเพลง คำกลอนหรือปริศนาคำทาย เพิ่มเป็นหุ่นมือหรือของจริง หรือรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับนิทานเพื่อไม่ให้เกิดความจำเจ และเพิ่มบัตรคำที่ต้องการให้เด็กรู้ในนิทานแต่ละเรื่อง และได้จัดมุมการเขียนสรีให้เด็กได้มีอิสระทางความคิดจินตนาการได้แผนการจัดกิจกรรมดังนี้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า เป็นลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนแม่พระประจักษ์ เขตจอมทองจังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน *พิชญะ ๙ อุบลราชธานี*

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนแม่พระประจักษ์ อำเภอจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 36 คน โดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยการจับฉลากห้องเรียนมา 1 ห้องเรียน จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 4 ห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นห้องเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
 2. สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายอีกครั้ง โดยการจับฉลากรายชื่อเด็กจากนักเรียนในห้องเรียนที่สุ่มไว้ ในข้อ 2 จำนวน 3 กลุ่ม เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 12 คนดังนี้
กลุ่มทดลอง 1	เป็นกลุ่ม ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการจัดทำสมุดเล่มเล็ก ประกอบการเล่านิทานรายบุคคล
กลุ่มทดลอง 2	เป็นกลุ่มเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการจัดทำสมุดเล่มเล็กประกอบการเล่านิทาน
กลุ่มควบคุม	เป็นกลุ่มเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กและการเล่านิทานปกติ
2. แบบประเมินการอ่าน
3. แบบประเมินการเขียน

ชื่อนิทาน	คำศัพท์ที่เด็กต้องเรียน	อุปกรณ์ที่ใช้
1. ช้างน้อยแสนซน	ช้าง น้อย เสือ ซน	เพลง
2. ผีน้อยไปไหน	ผีเสื้อ ลมหนาว พี่สาว	คำคล้องจอง
3. ไล่เดือนน้อยกับรากฝอย	ไล่เดือน ราก กุหลาบ	ปริศนาคำทาย
4. นางฟ้าช่วยด้วย	น้ำ ปลา จระเข้ นางฟ้า	เพลง
5. แม่มดจิวตินโต	แม่มด แปรงฟัน เท้า หู	เพลง
6. อ้าเภออีกทีก	หมด บ้าน โรงพยาบาล ตะโกน	ปริศนาคำทาย
7. กระต่ายน้อยหนีแม่	แม่ กระต่าย ปลา ลูก ชาวประมง	หุ่นมือ
8. เจ้าของโรงสีกับลา	ลา ชาวนา พ่อ ลูก	คำคล้องจอง
9. กระต่ายกับเต่า	กระต่าย เต่า นก ไก่	เพลง
10. งานแรกของมีจิง	ป่า แม่ นม เงิน	ของจริง ,คำคล้องจอง
11. ดักตอกผักผ่อน	นาฬิกา บ้าน จิ้งหรีด ไก่ป่า	เพลง
12. ผุ่นหนีเที่ยว	ผุ่น ผ่น ลม ดิน	คำคล้องจอง
13. กระตึกกระตักกระต๊อกระตัก	ยาย ปาก ตักแตน น้ำ	คำคล้องจอง
14. เจ้าหนูเมืองพิสดาร	แม่มด ดวงดาว ตึก บ้านโต	เพลง
15. คุณฟองพินหรือ	แปรงฟัน ปาก ฟัน	ของจริง,คำคล้องจอง
16. หัวผักกาดยักษ์	ผักกาด ตา ยาย หลาน หนู	เพลง
17. อนุบาลช้างเบ็ม	ช้าง จาน รองเท้า ขนมปัง	เพลง
18. มาเล่นด้วยกันนะ	เล่น กบ เต่า งู กวาง	เพลง
19. ของขวัญจากนางฟ้า	ของขวัญ นางฟ้า หมวก แมว	ของจริง
20. นกน้อยรู้คุณ	นกน้อย แม่ไก่ ลูกไก่	เพลง
21. คุณตาหนวดยาว	หนวด ยาว ภูบ้าน เด็ก	เพลง
22. คนตัวเล็กกับบ้านหลังเล็ก	บ้าน เล็ก ปีสัจ คน	เพลง
23. ลูกนางฟ้า	พายุ พระจันทร์ สัตว์ป่า ดาว	ปริศนาคำทาย
24. ก้อนหินของนางฟ้า	ก้อนหิน นางฟ้า ปลา	คำคล้องจอง

2.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก (ภาคผนวก) ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนแม่พระประจักษ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.5 ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องในการจัดกิจกรรมโดยดูระยะเวลาและความสนใจของเด็กก่อนเริ่มจัดกิจกรรม แผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กให้เหมาะสมเพื่อนำไปทดลองต่อไป

3. แบบประเมินการอ่าน ประกอบด้วย แบบทดสอบ 1 ชุด เพื่อทดสอบพื้นฐานพัฒนาการอ่านมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาคำศัพท์ที่เด็กปฐมวัยใช้มากที่สุดและนำคำศัพท์ที่ได้มาจัดลำดับพวกคำศัพท์ได้ 11 หมวด แล้วนำไปจัดทำเป็นแบบประเมิน ชุดที่ใช้ประเมินพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย (ภาคผนวก ค)

3.3 ศึกษาแบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษาของ กานต์ รัตพันธ์ (2532) บำเพ็ญ การพานิชย์ (2539) อำพร ศรศิริ (2540) สกิรินทร์ อยู่คงแก้ว (2541) และเนื่อน้อง สนับบุญ (2541) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินพัฒนาการทางการอ่าน

3.3 แบบประเมินพัฒนาการอ่าน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านการรับรู้ เกี่ยวกับ การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ด้านการอ่านคำ เกี่ยวกับ การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านแต่งประโยคอย่างง่าย เกี่ยวกับ การแต่งประโยคให้สัมพันธ์กับภาพ จำนวน 5 ข้อ

3.4 สร้างคู่มือประกอบการใช้แบบประเมิน การใช้แบบประเมินพัฒนาการอ่าน ประกอบด้วย ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมิน ข้อความที่ต้องพูดคุยกับนักเรียน คำสั่ง เวลาในการทำแบบประเมิน

3.5 นำแบบประเมินและคู่มือการใช้แบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ความเหมาะสมของการใช้ภาษา และรูปภาพ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 ท่าน ของผู้เชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. ดร. วิวัฒน์ แพร์สิริ ประธานโครงการอนุบาลศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2. อาจารย์กาญจนา คงสวัสดิ์ โรงเรียนโยนออฟอาร์ค จังหวัดกรุงเทพมหานคร

3. อาจารย์บำเพ็ญ การพานิชย์ โรงเรียนอนุบาลระยอง จังหวัดระยอง

3.6 ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จากแบบประเมินทั้งหมด 3 ชุดเห็นชอบตรงกันทั้ง 3 ท่าน โดยให้ปรับปรุงดังนี้

แบบประเมินที่ 1 การรู้คำศัพท์ ให้ปรับปรุงภาพให้คล้ายคลึงกันและใกล้เคียงกันให้มากที่สุด

แบบประเมินที่ 2 การโยงคำให้ตรงกับภาพ ควรมีการปรับปรุงภาพให้ชัดเจน และปรับปรุงคำให้ครอบคลุมทุกหมวดหมู่

แบบประเมินที่ 3 การแต่งประโยคอย่างง่าย ปรับปรุงรูปภาพให้ชัดเจนและเปลี่ยนจากให้เด็กชี้คำที่กำหนดให้เป็นให้เด็กแต่งประโยคให้สัมพันธ์กับภาพ

3.7 นำแบบประเมินพัฒนาการอ่านที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.33 – 0.80 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 – 0.60 และคัดเลือกข้อสอบตามเกณฑ์ได้จำนวนข้อสอบดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินที่ 1.1 การรู้คำศัพท์ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินที่ 2.1 การอ่านคำ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินที่ 3.1 การแต่งประโยคอย่างง่าย จำนวน 5 ข้อ

3.8 นำแบบประเมินที่ได้ค่าความยากง่ายตามที่ต้องการไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินพัฒนาการการอ่านทั้ง ฉบับ เท่ากับ .99

3.9 นำแบบประเมินพัฒนาการอ่านที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ต้องการมาจัดทำสำเนาตามต้นฉบับจริงสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินกับกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

4. แบบประเมินการเขียน

13.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการ และลักษณะการเขียนของเด็กปฐมวัย

13.2 ศึกษาทฤษฎีเกณฑ์การให้คะแนนจาก ส.วาสนา ประवालพฤษ (2539) คู่มือการให้คะแนนงานเขียนของ อริยพร กงนาวัง (2542) และประไพ แสงดา (2543) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียน กำหนดเป็น 6 ชั้นดังนี้

ชั้นที่ 1 ขีดเขียนแทนเขียน

ชั้นที่ 2 ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์และกฎเกณฑ์

ชั้นที่ 3 เขียนโดยไม่มีแบบ

ชั้นที่ 4 เขียนโดยลอกเลียนแบบตัวอักษร

ชั้นที่ 5 เขียนในรูปอักษร

ชั้นที่ 6 เขียนโดยสะกดขึ้นเองตามหลักไวยากรณ์

13.3 นำกฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถทางด้านการเขียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเพื่อแสดงความคิดเห็นตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของกฎเกณฑ์การให้คะแนนจำนวน 3 คนคือ

1. ดร.วิวัฒน์ แพร์สิริ ประธานโครงการอนุบาลศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. อาจารย์กาญจนา คงสวัสดิ์ โรงเรียนโยนออฟอาร์ค จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์บำเพ็ญ การพานิชย์ โรงเรียนอนุบาลระยอง จังหวัดระยอง

4.1 นำกฎเกณฑ์การให้คะแนนที่ผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ตรวจดูค่าที่พิมพ์ผิด แก้ให้ถูกต้อง

4.2 นำกฎเกณฑ์การให้คะแนนไปทดลองใช้กับเด็กอนุบาลปีที่ 3 อายุระหว่าง 5 - 6 ปีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.3 การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงของกฎเกณฑ์การให้คะแนน ความสามารถด้านการเขียน การแสดงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นี้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ลงคะแนนเพื่อแสดงหลักฐาน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำคะแนนที่ได้จากการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างความสามารถด้านการเขียนกับผลงานเขียน (ioc) โดยใช้กฎเกณฑ์คุณภาพตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงถือว่าใช้ได้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526 : 89) จากการทดลองปรากฏว่า กฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนได้ค่า ioc ตั้งแต่ 0.5 - 1.0 ในทุกข้อของความสามารถด้านการเขียน

4.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของกฎเกณฑ์ให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนโดยการนำกฎเกณฑ์การให้คะแนนไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนแม่พระประจักษ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก ที่เหมือนกับการทดลองจริงเป็นเวลา 1 สัปดาห์ จัดในวัน จันทร์ พุธ และศุกร์ แล้วนำผลงานจากงานเขียนของเด็กที่เก็บมาในวันจันทร์ และวันศุกร์ รวมจำนวน 2 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที มาตรวจให้คะแนนตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แบบสหสัมพันธ์แบบ Product Moment Correlation ของ pearson (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536 : 165 -167) ได้ค่าความเชื่อมั่นของการสอบซ้ำ เท่ากับ .81 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูงเพียงพอที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

แบบแผนการดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยการใช้แผนการทดลองแบบ Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 216)

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง	ค่าแตกต่าง
E1	T1	Xa	T2	DE1
E2	T1	Xb	T2	DE2
C1	T1	-	T2	DC

- E1 แทน กลุ่มทดลอง 1 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง
- E2 แทน กลุ่มทดลอง 2 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง
- C1 แทน กลุ่มควบคุมที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง
- Xa แทน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก 2 คน
- Xb แทน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก 1 คน
- แทน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบปกติ
- T1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง
- T2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง
- DE1 แทน ค่าแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ 1
- DE2 แทน ค่าแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ 2
- DC แทน ค่าแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์
2. ทำการประเมินพัฒนาการอ่านก่อนการทดลอง ด้วยแบบทดสอบพัฒนาการอ่านชุด

การทดลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 วัน เวลาทดสอบพัฒนาการอ่านก่อนการทดลอง

วัน	เวลา	แบบทดสอบชุดที่ 1	นักเรียน
จันทร์	09.00 - 09.30	ตอนที่ 1	กลุ่มทดลอง 1,2 และกลุ่มควบคุม
อังคาร	09.00 - 09.30	ตอนที่ 2	กลุ่มทดลอง 1,2, และกลุ่มควบคุม
พุธ	09.00 - 09.30	ตอนที่ 3	กลุ่มทดลอง 1,2 กลุ่มควบคุม

3. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มได้ทำกิจกรรมทุกวันๆ ละ 20 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน และสลับวันเวลาดังตาราง 3

ตาราง 3 ดำเนินการทดลอง

วัน	เวลาดำเนินการทดลอง		
	09.00 - 09.30	09.30 - 10.00	10.00 - 10.40
จันทร์	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม
พุธ	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง 1
ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2

4. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมดังตาราง 4

ตาราง 4 แผนดำเนินการทดลอง

<p>กลุ่มทดลอง 1</p> <p>การจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ประกอบการจัดทำสมุดเล่ม เล็ก 1 คน</p>	<p>กลุ่มทดลอง 2</p> <p>การจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก 2 คน</p>	<p>กลุ่มควบคุม</p> <p>การจัดกิจกรรมการเล่านิทาน แบบปกติ</p>
<p>ขั้นนำ</p> <p>เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่ม กิจกรรมเล่านิทาน โดยชี้แจง ให้เข้าใจถึงจุดประสงค์ และ วิธีการในการดำเนินกิจกรรม ตกลงกับเด็กเรื่องสัญญาณ เวลา</p> <p>ขั้นดำเนินการ 1. ครูนำ หนังสือนิทาน ที่ครูเตรียม ไว้มาเล่าให้เด็กฟัง</p> <p>2. ให้เด็ก ๆ ชักถามเกี่ยวกับ เนื้อหาในนิทานได้ตามความ สนใจและครูชี้ให้ดูคำศัพท์ใน บัตรคำที่เตรียมมาให้</p> <p>ค้นเคยกับภาษาอ่านเขียน</p> <p>3. แจกกระดาษ A4 ที่พับครึ่งแล้ว ให้นักเรียน 1 คน ต่อ 1 แผ่น ให้ นักเรียนวาดภาพและเขียนคำศัพท์ ที่ตนชอบลงสมุดเล่มเล็กนั้น ๆ</p> <p>ขั้นสรุป ให้เด็กแต่ละคนนำเสนอ ผลงานของตนเองให้เพื่อนๆ ใน ห้องฟัง</p>	<p>ขั้นนำ</p> <p>เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่ม กิจกรรมเล่านิทาน โดยชี้แจง ให้เข้าใจถึงจุดประสงค์ และ วิธีการในการดำเนินกิจกรรม ตกลงกับเด็กเรื่องสัญญาณ เวลา</p> <p>ขั้นดำเนินการ 1. ครูนำ หนังสือนิทาน ที่ครูเตรียม ไว้มาเล่าให้เด็กฟัง</p> <p>2. ให้เด็ก ๆ ชักถามเกี่ยวกับ เนื้อหาในนิทานได้ตามความ สนใจและครูชี้ให้ดูคำศัพท์ใน บัตรคำที่เตรียมมาให้</p> <p>ค้นเคยกับภาษาอ่านเขียน</p> <p>3. แจกกระดาษ A4 ที่พับครึ่งแล้ว ให้นักเรียน 2 คน ต่อ 1 แผ่น ให้ ให้นักเรียนวาดภาพและเขียนคำที่ ที่ตนชอบลงสมุดเล่มเล็กนั้น ๆ</p> <p>ขั้นสรุป ให้เด็กแต่ละคน นำเสนอผล งานของตนเองให้เพื่อนๆ ใน ห้องฟัง</p>	<p>ขั้นนำ</p> <p>เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่ม กิจกรรมเล่านิทาน โดยชี้แจง ให้เข้าใจถึงจุดประสงค์ และ วิธีการในการดำเนินกิจกรรม ตกลงกับเด็กเรื่องสัญญาณ เวลา</p> <p>ขั้นดำเนินการ 1. ครูนำ หนังสือนิทาน ที่ครูเตรียม ไว้มาเล่าให้เด็กฟัง</p> <p>2. ให้เด็ก ๆ ชักถามเกี่ยวกับ เนื้อหาในนิทานได้ตามความ สนใจ</p> <p>ขั้นสรุป ให้เด็กร่วมกันสรุปพูดคุย ถึงตัวละครในนิทาน</p>

5. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการประเมินพัฒนาการทางภาษาหลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังตาราง 5

ตาราง 5 วัน - เวลา ประเมินพัฒนาการทางภาษาหลังการทดลอง

วัน	เวลา	แบบทดสอบชุดที่ 1	นักเรียน
จันทร์	09.00 - 09.30	ตอนที่ 1	กลุ่มทดลอง 1,2 และกลุ่มควบคุม
อังคาร	09.00 - 09.30	ตอนที่ 2	กลุ่มทดลอง 1,2 และกลุ่มควบคุม
พุธ	09.00 - 09.30	ตอนที่ 3	กลุ่มทดลอง 1,2 กลุ่มควบคุม

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ ตามวิธีทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนี้ ทำเป็น 2 ชุด คือ พัฒนาการอ่าน 1 ชุด พัฒนาการเขียน 1 ชุด โดยเก็บข้อมูลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ ข้อมูลแต่ละชุดจัดเก็บดังนี้

1. พัฒนาการอ่าน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการอ่านซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบประเมินการเข้าใจความหมายของคำศัพท์
ตอนที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบประเมินการอ่านคำ
ตอนที่ 3 เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบประเมินการแต่งประโยคอย่างง่าย

2. พัฒนาการเขียน การเก็บข้อมูลงานเขียน และนำมาให้คะแนนตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2.1 เก็บข้อมูลจากงานเขียนทุกวันและนำข้อมูลในสัปดาห์ที่ 1 ข้อมูลในสัปดาห์ที่ 6 และสัปดาห์ที่ 8 มาวิเคราะห์ทางสถิติเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างของความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ขณะจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก ช่วงระยะเวลา 8 สัปดาห์

2.2 การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียน

การให้คะแนนงานเขียนตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียน แบ่งออกเป็นคะแนน 3 ระดับ คือ 1 - 3 คะแนน ดังรายละเอียดในภาคผนวก

- คะแนน 3 หมายถึง เกิดพฤติกรรมตามเกณฑ์ 3 ข้อ ตั้งแต่ชั้นที่ 1 - 6
คะแนน 2 หมายถึง เกิดพฤติกรรมตามเกณฑ์ 2 ข้อ ตั้งแต่ชั้นที่ 1 - 6
คะแนน 1 หมายถึง เกิดพฤติกรรมตามเกณฑ์ 1 ข้อ ตั้งแต่ชั้นที่ 1 - 6

5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าคุณภาพเครื่องมือแบบประเมินพัฒนาการอ่านและการเขียน

1. หาค่าความยากง่าย หาค่าอำนาจจำแนก
2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร Pearson Product - Moment Coefficient Correlation

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน ของคะแนนจากการทดสอบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยใช้สูตรดังนี้

2.1 การหาคำนวนหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2538 : 210)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่าย

R แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก

N แทน จำนวนคนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ใช้สูตร (ล้วน สายยศและ อังคณา สายยศ. 2538 :

211)

$$D = \frac{R_u - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ D แทน ค่าอำนาจจำแนก

R_u แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง

R_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน

N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตร Pearson Product - Moment Coefficient Correlation (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 165 - 167)

$$r_{tt} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N \sum X^2 (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	N	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบครั้งแรก (X) และคะแนนการสอบครั้งที่สอง (Y)
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนการสอบครั้งแรก
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนการสอบครั้งที่สอง

2.4 การหาค่าเฉลี่ยของคะแนนใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS - PC ทำการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. หาค่าเฉลี่ยของคะแนน
2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความแปรปรวนของคะแนน

4. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน

ใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS - PC ทำการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความแปรปรวนหลังการทดลอง โดยใช้สถิติแบบ One way ANOVA (Dayton. 1970 : 326 - 338)
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)
3. เปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของแต่ละกลุ่ม ใช้ t - test Dependent

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
X	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดลอง
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
MS	แทน	ผลบวกกำลังสอง (Sum of Square)
กลุ่มทดลอง1	แทน	เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียว
กลุ่มทดลอง2	แทน	เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก 2 คน
กลุ่มควบคุม	แทน	เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียว รายกลุ่ม และการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ ซึ่งผู้วิจัยเสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม จำแนกตามการประเมินก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง
2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม หลังการทดลองเป็นรายคู่
3. การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม
4. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม ในระหว่างการทดลอง
5. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนจากการตรวจชิ้นงานของเด็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มจำแนกตามการประเมินก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

1.1 การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มจำแนกตามการประเมินก่อนการทดลอง

ตาราง 6 การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่าน ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มก่อนการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig of F
ระหว่างกลุ่ม	13.556	2	6.778	1.189	.317
ภายในกลุ่ม	188.083	33	5.699		
รวม	201.639	35			

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนความสามารถทางภาษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความสามารถทางภาษาด้านการอ่านไม่แตกต่างกัน

1.2 การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มจำแนกตามการประเมินหลังการทดลอง

ตาราง 7 การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig of F
ระหว่างกลุ่ม	52.056	2	26.028	8.065	.01
ภายในกลุ่ม	106.500	33	3.227		
รวม	158.556	35			

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ปรากฏว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษาด้านการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กทั้ง 3 วิธีมีคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านแตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้วิธีการของเซฟเฟ้ ผลปรากฏดังตาราง

ตาราง 8 การเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก รายกลุ่ม และการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{X}	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม
		23.33	23.58	20.92
กลุ่มทดลอง1	23.33	-	-25	2.42*
กลุ่มทดลอง2	23.58			2.67*
กลุ่มควบคุม	20.92			

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง พบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 แตกต่างจากกลุ่มทดลองที่ 2 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ พัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มีพัฒนาการทางด้านภาษาแตกต่างจากกลุ่มควบคุม

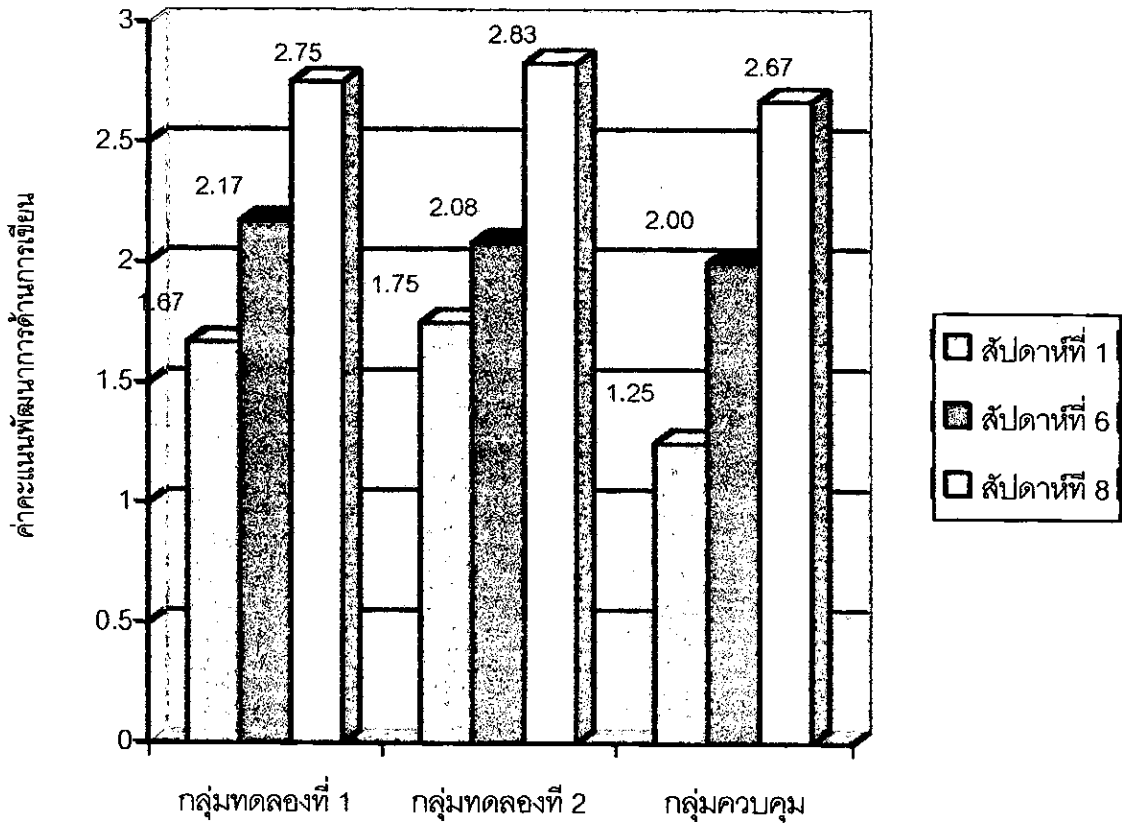
3. การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ผลหลังการทดลองเป็นรายคู่ ผลปรากฏดังตาราง

ตาราง 9_ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		คะแนนเฉลี่ยผลต่างก่อนและหลังการทดลอง	ความคลาดเคลื่อน	df	t
	X	SD	X	SD				
กลุ่มทดลอง 1	14.75	2.63	23.33	2.23	8.58	.70	11	12.240**
กลุ่มทดลอง 2	14.08	2.57	23.58	1.57	9.50	.71	11	13.334**
กลุ่มควบคุม	15.58	1.68	20.92	1.88	5.33	.45	11	11.886**

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 9 ปรากฏว่า กลุ่มทดลอง 1 มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 แสดงว่าคะแนนพัฒนาการทางภาษาของกลุ่มทดลอง 1 หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าการทดลอง กลุ่มทดลอง 2 มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่า คะแนนพัฒนาการทางภาษาของกลุ่มทดลอง 2 หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง กลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 แสดงว่า พัฒนาการทางภาษาของกลุ่มควบคุมหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

4. แผนภูมิค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางการเขียนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มในระหว่างทำกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก

แผนภูมิ 1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของแต่ละกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแผนภูมิ 1 ปรากฏว่า ในสัปดาห์ที่ 1 กลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.25 ส่วนกลุ่มที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ กลุ่มทดลองที่ 2 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 ในสัปดาห์ ที่ 6 พบว่า กลุ่มที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ กลุ่มควบคุม มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 ส่วนกลุ่มที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ กลุ่มทดลองที่ 1 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 และในสัปดาห์ที่ 8 พบว่า กลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือกลุ่มควบคุม มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 และกลุ่มที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือกลุ่มทดลองที่ 2 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.83

ตาราง 11 เปรียบเทียบจำนวนเด็ก(คน)ที่มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนทั้ง 6 ชั้น ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ในช่วงระหว่างการทดลอง

พัฒนาการด้านการเขียน	กลุ่มทดลองที่ 1			กลุ่มทดลองที่ 2			กลุ่มควบคุม		
	ส 1	ส 6	ส 8	ส 1	ส 6	ส 8	ส 1	ส 6	ส 8
ชั้นที่ 1	12	12	12	12	12	12	12	12	12
ชั้นที่ 2	-	6	2	-	8	6	-	11	11
ชั้นที่ 3	-	6	9	-	4	4	-	1	1
ชั้นที่ 4	-	-	1	-	-	2	-	-	-
ชั้นที่ 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชั้นที่ 6	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 ปรากฏว่า

กลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล

สัปดาห์ที่ 1 ของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนอยู่ในชั้นที่ 1 ทุกคน คือชั้นขีดเขียนแทนเขียน

สัปดาห์ที่ 6 ของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนอยู่ในชั้นที่ 1 ทุกคน และในชั้นที่ 2 เพิ่มเป็น 6 คนคิดเป็นร้อยละ 50 และในชั้นที่ 3 เพิ่มเป็น 6 คนคิดเป็นร้อยละ 50

สัปดาห์ที่ 8 ของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนอยู่ในชั้นที่ 1 ทุกคน และในชั้นที่ 2 เพิ่มเป็น 2 คน คิดเป็นร้อยละ 17 ในชั้นที่ 3 เพิ่มเป็น 9 คนคิดเป็นร้อยละ 75 และในชั้นที่ 4 เพิ่มเป็น 1 คนคิดเป็นร้อยละ 8

กลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่ม

สัปดาห์ที่ 1 ของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนอยู่ในชั้นที่ 1 ทุกคน คือชั้นขีดเขียนแทนเขียน

สัปดาห์ที่ 6 ของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนอยู่ในชั้นที่ 1 ทุกคน และในชั้นที่ 2 เพิ่มเป็น 8 คนคิดเป็นร้อยละ 67 และในชั้นที่ 3 เพิ่มเป็น 4 คนคิดเป็นร้อยละ 33

สัปดาห์ที่ 8 ของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนอยู่ในชั้นที่ 1 ทุกคน และในชั้นที่ 2 เพิ่มเป็น 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ในชั้นที่ 3 เพิ่มเป็น 4 คนคิดเป็นร้อยละ 33 และในชั้นที่ 4 เพิ่มเป็น 2 คนคิดเป็นร้อยละ 17

กลุ่มควบคุม ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าทานแบบปกติ

สัปดาห์ที่ 1 ของการจัดกิจกรรมการเล่าทานแบบปกติ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียน อยู่ในขั้นที่ 1 ทุกคน คือขั้นขีดเขียนแทนเขียน

สัปดาห์ที่ 6 ของการจัดกิจกรรมการเล่าทานแบบปกติ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียน อยู่ในขั้นที่ 1 ทุกคน และในขั้นที่ 2 เพิ่มเป็น 11 คนคิดเป็นร้อยละ 92 และในขั้นที่ 3 เพิ่มเป็น 1 คนคิดเป็นร้อยละ 8

สัปดาห์ที่ 8 ของการจัดกิจกรรมการเล่าทานแบบปกติ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียน อยู่ในขั้นที่ 1 ทุกคน และในขั้นที่ 2 เพิ่มเป็น 11 คน คิดเป็นร้อยละ 92 ในขั้นที่ 3 เพิ่มเป็น 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8

5. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนจากการตรวจชิ้นงานของเด็ก ตาราง 12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มในช่วงของการจัดกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 1 , 6 และ 8

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
สัปดาห์ที่ 1				
ระหว่างกลุ่ม	1.722	2	.861	
ภายในกลุ่ม	17.167	33	.520	1.655
รวม	18.889	35		
สัปดาห์ที่ 6				
ระหว่างกลุ่ม	.167	2	8.33E-2	.260
ภายในกลุ่ม	10.583	33	.321	
รวม	10.750	35		
สัปดาห์ที่ 8				
ระหว่างกลุ่ม	.167	2	8.33E-2	.320
ภายในกลุ่ม	8.583	33	.260	
รวม	8.750	35		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางปรากฏว่า พัฒนาการทางด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่มในช่วงระหว่างการจัดกิจกรรมเฉลี่ยแต่ละครั้งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการและความสนใจและระยะเวลาที่เหมาะสม ในการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านและการเขียน ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กกับเด็กรายบุคคล รายกลุ่ม และเด็กที่ไม่ได้ใช้สมุดเล่มเล็กก่อนและหลังการทดลอง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล รายกลุ่ม และแบบปกติ มีพัฒนาการด้านการอ่าน และการเขียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนแม่พระประจักษ์ เขตจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 4 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนแม่พระประจักษ์ เขตจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมา 1 ชั้นเรียน แล้วสุ่มเด็กอีกครั้ง เพื่อจำแนกเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 12 คนดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กคนเดียว

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก 2 คน

2.3 กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรม 3 ลักษณะได้แก่

1.1 การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล

1.2 การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่ม

1.3 การจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ

2. ตัวแปรตามได้แก่พัฒนาการทางการอ่านและการเขียน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กและการเล่านิทานแบบปกติ
2. แบบประเมินพัฒนาการอ่าน
3. แบบประเมินพัฒนาการเขียน

วิธีดำเนินการทดลอง

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มทดลองเป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่ทำการทดลองให้เหมาะสม
3. ทำการประเมินพัฒนาการด้านการอ่าน (Pretest) กับเด็กปฐมวัยทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม
4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเองทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ในช่วงของกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตอนเช้า โดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง
4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการประเมินพัฒนาการอ่านหลังการทดลอง (Posttest) ทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ด้วยแบบประเมินพัฒนาการอ่าน
5. เก็บชิ้นงานที่เด็กทำในสัปดาห์ที่ 1 , 6 และ 8 มาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียน
6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการด้านการอ่าน จากแบบประเมินพัฒนาการด้านการอ่านก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
2. หาสถิติพื้นฐานของความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองและขณะทำการทดลอง โดยนำข้อมูลไปหาคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS FOR WINDOWS
3. เปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียว การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่มและการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Scheffe' s Test
4. วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านการเขียนโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (One - Way Repeated - Measure ANOVA) โดยใช้การคำนวณในโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่ม และกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ มีพัฒนาการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคลและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียวกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก มีการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงขึ้นทุกคน โดยในสัปดาห์ที่ 6 พบว่า พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 3 โดยมีกลุ่มทดลองที่ 1 มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด 6 คน กลุ่มทดลองที่ 2 มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด 4 คน และกลุ่มควบคุมมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด 1 คน และในสัปดาห์ที่ 8 พบว่า พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 โดยมีกลุ่มทดลองที่ 1 มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด 1 คน กลุ่มที่ 2 มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด 2 คน ส่วนกลุ่มควบคุม ยังคงมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนอยู่ในขั้นที่ 3 ไม่เพิ่มขึ้น

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียว กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่ม และกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียวและกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่ม มีพัฒนาการอ่านแตกต่างจากกลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่มให้ผลสูงสุด รองลงมาคือการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียว น้อยที่สุดคือการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ

ส่วนพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนนั้นเด็กปฐมวัยในช่วงที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียวและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานรายกลุ่มมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนแตกต่างจากกลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนในช่วงการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมและมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงถึงขั้นที่ 4 คือกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

พัฒนาการอ่าน

1. การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียวและการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่มส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านสูงขึ้น สามารถอภิปรายได้ว่า

1.1 วิธีการเล่านิทาน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การเล่านิทานโดยใช้หนังสือนิทานที่มีภาพประกอบชัดเจนในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง และก่อนการจัดกิจกรรมได้ใช้เพลง กลอน ปริศนาคำทาย หรือหุ่นมือเป็นการดึงดูดความสนใจของเด็กและการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่ครูเล่าโดยใช้บัตรคำประกอบการเล่า นั้น เป็นการกระตุ้นให้เด็กได้มีพัฒนาการทางภาษา เนื่องจากว่าในขณะที่ครูเล่านิทานนั้นเด็กได้เห็นภาพนิทาน ประกอบกับเห็นบัตรคำที่เป็นสัญลักษณ์แทนภาพต่างๆในนิทานทำให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาที่ทำให้เข้าใจและใช้สัญลักษณ์นั้นได้ ประกอบกับการวาดรูปและเขียนสมุดเล่มเล็กทำให้เด็กได้อ่านและเขียนไปพร้อมกัน สอดคล้องกับบทเนตร ชรรมวล (2544 : 133) ที่กล่าวว่า การอ่านและการเขียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก การเขียนสามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้ดียิ่งขึ้น การอ่านที่ดีที่สุดสำหรับเด็กคือ การอ่านสิ่งที่เด็กเขียนขึ้นเอง เพราะในชีวิตจริงก็มีการติดต่อโดยเด็กจะสร้างรูปภาพการเขียนของตนเอง ต่อมาเด็กจะสามารถรู้จักตัวอักษรและท้ายที่สุดเด็กจะเข้าใจความหมายของคำจากการอ่าน ในการจัดประสบการณ์ได้ระดับอนุบาลควรใช้การจัดประสบการณ์แบบทางอ้อมมากกว่าที่จะสอนแบบทางตรง (ศิริพรรณ ยิ้มยอง: 2544 : 45) อีกทั้งการให้เด็กขีดเขียนภาพหรือคำที่ตนเองสนใจโดยที่ครูมิได้กำหนดให้นั้นเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนคิดค้น ความรู้ ลงมือปฏิบัติ หรือกระทำจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (อำนวย เดชชัยศรี. 2539 : คำชี้แจง)

1.2 การทำสมุดเล่มเล็ก ซึ่งเป็นการวาดและเขียนคำหลังจากฟังนิทาน ผู้วิจัยได้นำหนังสือนิทานมาประกอบการจัดกิจกรรมโดยเลือกหนังสือนิทานที่มีภาพประกอบชัดเจน สวยงาม ตัวอักษรชัดเจน อีกทั้งในขณะที่ทำกิจกรรมเด็กได้วาดภาพหรือคำศัพท์ที่ตัวเองสนใจลงในสมุดเล่มเล็กนั้น เป็นการทบทวนเรื่องราวและคำศัพท์ที่ได้รับฟังในนิทาน ซึ่งถือว่าการ เขียนซ้ำย้ำจำ อีกทั้งการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด สติปัญญา ตลอดจนเจตคติด้วย (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543 : 77) การวาดภาพเป็นวิธีหนึ่งที่เด็กสามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งต่างๆ (แม้นมาส ซวลิต. 2530 : 30) และเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้อ่านเขียนจากภาษาที่เขาเห็นรอบตัว ซึ่งสอดคล้องกับไวทือดสกี (Morrow. 1993 : 239 : Citting Vygotsky. 1978) กล่าวว่าเด็กมีการพัฒนาภาษาเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมอีกทั้งเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ชอบฟังนิทานเป็นชีวิตจิตใจ ขณะที่ฟังนิทานเด็กจะสามารถเก็บความจากเรื่องราวที่ได้ฟังตามสมควรแก่วัย (ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 125 - 126) และเมื่อนำคำหรือข้อมูลที่ได้รับมา มาวาดลงในสมุดเล่มเล็ก ก็จะเป็นการทบทวน ลำดับเรื่องราวที่ได้ฟังมาซึ่งตรงกับแนวคิดของ บุซบง ดันติวงส์ (2535 : 47) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยไม่ควรถูกจำกัดให้ถ่ายทอดความคิดเพียงแต่ภาษาพูดเท่านั้น การที่ได้วาดภาพประกอบหรือแสดงท่าทางประกอบเขาจะรู้สึกว่าการ ประสบผลสำเร็จที่สามารถถ่ายทอดความเข้าใจของเขาได้ลึกซึ้งมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเขียนภาพที่เริ่มด้วยการขีดเขียนเส้นอย่างวุ่นวาย และค่อยๆพัฒนาควบคุมเส้นสายให้เป็นระเบียบขึ้นเรื่อยๆ ภาพเขียนของเด็กก็พัฒนาจากลักษณะการออกแบบนั้นๆ ไปสู่รูปทรงที่เลียนแบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (วิรุณ ตั้งเจริญ .2532 : 244-245)

สรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กนั้น เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติจริง เป็นการฝึกทักษะและลงมือจัดกระทำกับสื่อวัสดุ ตามความสามารถของแต่ละคน เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ ได้เรียนรู้ ซึ่งกันและกัน และเกิดการค้นพบจากการทำกิจกรรม จึงช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาการอ่านของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคลและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่มมีพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยทั้งสอง กลุ่มมีพัฒนาการอ่านพยางค์กัน ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้ จากสภาพการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยทั้งสองกลุ่มเด็กได้วาดภาพและขีดเขียนคำที่ตนเองสนใจลงในสมุดเล่มเล็กทั้งสองกลุ่มซึ่งเป็นการให้เด็กได้ย้ำการอ่านและการเขียน โดยกิจกรรมทั้งสองกิจกรรมก็เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้วาดภาพหรือเขียนคำที่ตัวเองสนใจลงในสมุดเล่มเล็ก เป็นการขีดเขียนอย่างเพลิดเพลิน ทำให้เด็กได้เพิ่มความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมโยงเรื่องราวจากที่ได้ฟัง ซึ่งขณะที่เด็กทำกิจกรรมนั้น เด็กก็ได้พักผ่อน คลายความเครียดทางอารมณ์และส่งเสริมความคิดจินตนาการ สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานและยังนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป (พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ. 2529 : 24) อีกทั้งในขณะที่เด็กทำกิจกรรม ผู้วิจัยได้คอยดูแลความสะอาดไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอุปกรณ์ คอยให้กำลังใจในขณะที่เด็กทำกิจกรรม คอยพูดคุย กระตุ้นเด็กตลอดเวลา ทำให้เด็กรู้สึกเป็นกันเองเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขจึงทำให้พัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียวและการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่มไม่แตกต่างกันแต่ที่ต่างจากปกติเพราะว่าเด็กปกติเป็นผู้รับฟังอย่างเดียวมีการแสดงออกเฉพาะการสนทนาซึ่งสองคล้องกับงานวิจัยของบำเพ็ญ การพานิชย์ (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติ พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการจัดกิจกรรมแบบปกติ มีพัฒนาการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กนั้นเป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่งที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่าน ให้แก่เด็กปฐมวัยได้ เพราะกิจกรรมการฟัง การพูดคุย การสนทนา การขีดเขียน ส่งผลต่อพัฒนาการการของเด็กโดยตรง

พัฒนาการเขียน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเด็กมีพัฒนาการทางการเขียนแตกต่างกันดังนี้ ในสัปดาห์ที่ 6 กลุ่มทดลองที่ 1 มี พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 3 จำนวน 6 คน กลุ่มทดลองที่ 2 มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุดขั้นที่ 3 จำนวน 4 คน และกลุ่มควบคุมมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุดขั้นที่ 3 จำนวน 1 คน และในสัปดาห์ที่ 8 พบว่า กลุ่มที่ 1มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด อยู่ในขั้นที่ 4จำนวน 1 คน กลุ่มที่ 2 มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุดขั้นที่ 4 จนวน 2 คน ส่วนกลุ่มควบคุม ยังคงมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนอยู่ในขั้นที่ 3 ไม่เพิ่มขึ้นคงเดิม 1 คน สามารถอภิปรายได้ว่าการเกิดโอกาสทางการเขียนทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกันกล่าวคือเมื่อครูเล่านิทานโดยใช้บัตรคำประกอบการเล่าทุกครั้ง ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้สังเกตถึงรูปแบบการเขียนคำต่างๆที่มีเนื้อหาในนิทาน เด็กได้เรียนรู้ถึงลักษณะของคำและภาพที่มีความสัมพันธ์โดยทางอ้อมเด็กเกิดความสนุกสนานกับนิทานที่เขาชอบ และสนุกสนานกับกิจกรรมที่เขาได้ทำ เพราะการเล่านิทานเป็นการแสดงให้ความรัก การดูแล เอาใจใส่ต่อเด็กแบบหนึ่ง (วราภรณ์ รักรวิชัย. 2535 : 83) ตัวอย่างเช่น ครูเล่านิทานเรื่อง "คุณพ่อพันธุ์หมี" ครูได้ใช้บัตรคำประกอบการเล่าคือคำว่า ฟัน เมื่อเด็กวาดภาพลงในสมุดเล่มเล็กเด็กก็พยายามที่จะเขียนคำว่า ฟันลงไปด้วย แต่ก็เขียนได้แค่ตัว ฟ แสดงให้เห็นว่า เด็กรู้จักการสังเกต เห็นความสัมพันธ์ของคำกับสัญลักษณ์ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการขีดเขียนตามความสนใจของตนเอง โดยใช้ประสบการณ์เดิมของตัวเองเป็นพื้นฐานในการเชื่อมโยงความคิดเกี่ยวกับนิทานและบัตรคำที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมของครู อีกทั้งครูได้จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยจัดมุมเขียนเสรีไว้ในห้องเรียน ทำให้เด็กได้มีอิสระในการเขียนอย่างเต็มที่อีกทั้งเด็กได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำกับรูปภาพในนิทาน ตัวอย่างเช่น ครูเล่านิทานเรื่อง "ช้างน้อยแสนซน" ครูได้ใช้บัตรคำประกอบคำว่า "ช้าง" ประกอบการเล่านิทานเมื่อครูเล่านิทานจบ ครูได้สนทนากับ

เด็กเกี่ยวกับบัตรคำที่ใช้ประกอบการเล่านิทานวันละประมาณ 3 - 5 คำ ต่อวัน ทำให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง เมื่อเด็กได้ลงมือทำกิจกรรม เด็กก็จะวาดภาพซ้ำ และเด็กก็จะพยายามเขียนคำว่า ซ้ำๆ ประกอบภาพซ้ำ เพื่อที่จะพยายามถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับลงในสมุดเล่มเล็กของตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับที่นิวแมนและคณะ (Newman and others. 1993 : 43) กล่าวว่า การที่เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมและฝึกหัดภาษาโดยผ่านประสบการณ์ต่างๆ อย่างหลากหลายเด็กจะสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เกี่ยวกับตัวอักษรด้วยการสำรวจค้นคว้าอย่างอิสระจากการใช้ภาษาในการเขียน ซึ่งการเขียนของเด็กที่อายุน้อยกว่า 6 ขวบ เราคงไม่มุ่งหวังให้เด็กในวัยนี้เขียนได้ถูกต้องและรัดกุมหรือแต่งนิทานได้ แต่สิ่งที่เราคาดหวังก็คือการได้เห็นเด็กจับปากกาหรือดินสอแล้วลากไปมาบนกระดาษ แล้วบอกเราได้ว่ารอยขีดเขียนนั้นคืออะไร และเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวให้เราฟังได้ (นิตยา ประพฤติกิจ. 2536 : 154) ซึ่งสอดคล้องกับ ราตี ทองสวัสดิ์ (2527 : 182) ที่กล่าวว่า การเขียนของเด็กควรหมายถึงการเขียนอย่างยุ่งๆหรือวาดภาพต่างๆ ตามวัย หากเด็กสามารถพัฒนาการเขียนเหล่านี้ได้ก็จะช่วยให้เด็กสามารถเขียนภาพที่มีความหมายได้ อีกทั้งแคนซ์ (รัญจวนู ประโมจันย์. 2545 : 67 ;อ้างอิงจาก Machodo. 1995 : 347; citing Rance. : 1982) ได้กล่าวไว้ว่า การวาดหรือการระบายสีนั้น มิได้เป็นการสื่อความคิดของเด็กเพียงอย่างเดียว แต่ยังแสดงถึงความพยายามในการสร้างสัญลักษณ์ ซึ่งสัญลักษณ์บางอย่างนั้น ผู้ใหญ่อาจจะเข้าใจในขณะที่บางอย่างนั้นเป็นตัวแทนที่อยู่ในโลกของเด็ก ฉะนั้นถ้าเด็กได้รับการพัฒนาด้วยการใช้ความคิดโดยการวาด ขีดเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ เป็นประจำก็สามารถพัฒนามาเป็นการเขียนตัวอักษรได้ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการเขียนในระดับอื่นต่อไป ได้เป็นอย่างดี (ประไพ แสงดา. 2544 : 15) ซึ่งจะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่มให้ผลต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด รองลงมาคือการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กคนเดียว และการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ ทั้งนี้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งผู้วิจัยได้กระตุ้นโดยการให้กำลังใจ คำชมเชย และยอมรับความสามารถของเด็กแต่ละคนที่แสดงออกมา ทำให้เด็กสนุกสนานกับกิจกรรมที่ทำและเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

4. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล รายกลุ่ม และแบบปกติ มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กมีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก

เมื่อพิจารณาถึงพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กโดยแยกเป็นสัปดาห์พบว่าการเปลี่ยนแปลงขั้นของพัฒนาการสูงขึ้นเรื่อยๆ เพราะกิจกรรมที่จัดให้กับเด็กนั้นเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกโดยการขีดเขียนอย่างอิสระ ได้พูดคุย ปรึกษาหารือกับเพื่อนในขณะที่ทำกิจกรรม ประกอบกับผู้วิจัยได้ให้การเสริมแรงด้วยคำชมเชย และคอยอำนวยความสะดวกต่างๆให้จึงพบว่า กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนสูงสุด รองลงมาคือการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคลและน้อยที่สุดคือการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า การเล่านิทานเป็นวิธีการที่นำมาเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ วิธีการที่ครูควรส่งเสริมให้เด็กเล็กๆ ใช้เพื่อเล่านิทานให้เพื่อนๆชม และฟังบ้าง เนื้อด้วยเด็กมีจินตนาการและมโนภาพสูงมากอยู่แล้ว (ลัดดา นิลละมณี . 2527 : 24) สอดคล้องกับ สรรชัย ศรีสุข (2530 : 26) ที่บอกว่า การเล่านิทานเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดียิ่งเราสามารถนำเอาวิธีการเล่านิทานมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนได้หลายประการ ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก ทำให้เด็กได้ฝึกเชื่อมโยงความคิดระหว่างภาพและคำจนเด็กสามารถจำตัวอักษรที่อยู่ในบัตรคำ และเริ่มที่จะหัดเขียนตัวอักษรขึ้นมา ตามความคิด

จินตนาการของเขาการวาดภาพเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของเด็กที่จะนำไปสู่การแสดงออกทางด้านความคิด และเป็นวิธีการเรียนรู้ทางหนึ่ง ซึ่งได้จากการเรียนรู้ การสังเกต และการทำความเข้าใจกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2526 : 11) เป็นการสะท้อนถึงประสบการณ์ของเด็ก เด็กได้ถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ความรู้สึกต่าง ๆ ลงในภาพที่วาด ซึ่งเป็นการสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและการวาดภาพสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาเด็กได้ครบทุกด้าน (ประไพ แสงดา, 2544 : 24) สำหรับกลุ่มควบคุมที่มีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้นน้อยที่สุดคือพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้นสูงสุดเพียงขั้นที่ 3 เพราะว่า กิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติที่จัดให้เด็กได้ฟังนิทาน และดูบัตรคำประกอบการเล่านั้น เมื่อเด็กฟังนิทานเสร็จเด็กจะร่วมสนทนาพูดคุยถึงเนื้อหาในนิทานกับครู และเพื่อนๆ แต่เด็กไม่ได้ลงมือวาดภาพหรือเขียนคำที่ตัวเองสนใจลงในสมุดเล่มเล็ก น่าจะทำให้รูปแบบการจัดกิจกรรมไม่ได้มีผลต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียน จึงเป็นไปได้ที่พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของเด็กไม่เพิ่มขึ้นถึงขั้นที่ 4 ซึ่งต่างจากผลการวิจัยของรัญจวน ประโมจรรย์ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบการเขียนหลังจากฟังนิทานในแต่ละช่วงสัปดาห์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพในแต่ละช่วงสัปดาห์มีความสามารถด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

อย่างไรก็ตามในการทดลองเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า พัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่มในช่วงระหว่างการจัดกิจกรรมคะแนนเฉลี่ยแต่ละครั้งแต่ละครั้งไม่แตกต่างกัน แต่ค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มที่ทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 สูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งน่าจะมาจากการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่ถูกจัดเป็นมุมประสบการณ์ และเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ โดยเฉพาะมุมเขียนเสรีที่จะมีเด็ก ๆ มาวาดภาพ ระบายสี เป็นประจำอีกทั้งการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เด็กปฐมวัยทั้งสองกลุ่มมีโอกาสได้วาดภาพ และเขียนคำที่สนใจลงในสมุดเล่มเล็กหลังจากที่ได้ฟังนิทานจบแล้ว ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนของเด็กได้

สรุปได้ว่าในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 สูงกว่ากลุ่มควบคุม ก็เพราะว่า การฟังนิทาน ประกอบการดูบัตรคำไม่ได้มีผลโดยตรงต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนแต่ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้วาดภาพ และเขียนคำที่สนใจอย่างอิสระ ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนให้สูงขึ้นอีกทั้งจะทำให้ผู้ที่สนใจและนักการศึกษาปฐมวัยที่สนใจการพัฒนาภาษาด้านการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัยสามารถใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กใช้เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าเด็กมีพัฒนาการทางด้านการอ่านและการเขียนสูงขึ้นจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก เพราะเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านและเขียนของเด็กได้ เนื่องจากนิทานเป็นสิ่งที่เด็กชอบ เป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่เด็ก ได้อย่างดีอีกทั้งในขณะที่เล่านิทานครูได้ใช้บัตรคำประกอบการเล่า ทำให้เด็กสามารถเชื่อมโยงความคิดระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ครูจัดให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดเขียนอย่างอิสระเสรี ทำให้เด็กสนุกสนาน เกิดการค้นพบ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง, ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กพบข้อสังเกตดังนี้

1.1 ในขั้นนำของการเล่านิทาน ได้จัดกิจกรรมร้องเพลง ปริศนาคำทาย คำคล้องจอง เป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้สึกร่วมกัน มีบรรยากาศที่เป็นกันเองทำให้เด็กมีความพร้อมที่จะร่วมกิจกรรม

1.2 ชั้นกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ในระหว่างที่ครูเล่านิทานครูใช้บัตรคำประกอบการเล่านิทานทุกครั้ง ทำให้เด็กสังเกตเห็นคำและภาพ จึงได้เชื่อมโยงจากสิ่งที่รับรู้ลงสู่งานเขียนของตนเอง ในสัปดาห์แรกเด็กยังตั้งชื่อผลงานได้น้อย เพราะยังไม่คุ้นเคยกับกิจกรรมแต่สัปดาห์ที่ 6 - 8 เด็กสามารถตั้งชื่องานที่เขียนได้ดีขึ้น

1.3 ชั้นสรุป เด็กได้บอกเรื่องราวที่ตัวเองเขียนในสมุดเล่มเล็กกับครู ได้มีโอกาสพูดคุยสนทนากับเพื่อนถึงเพื่อนถึงผลงานของตนเอง ที่ให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะทางภาษาได้ระดับหนึ่ง

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม การเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กมีความต่อเนื่องกันในทุกสัปดาห์ทำให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางภาษาอ่านและเขียนสูงขึ้น

3. ควรจัดมุมศิลปะให้เป็นมุมการเขียนเสรีร่วมด้วย เป็นมุมหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนเพราะเด็กได้ขีดเขียนงานของตนเองอย่างอิสระจากความคิดจินตนาการตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคลครูจึงควรจัดไว้ด้วยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียน ควรจัดวางไว้ในที่ที่เหมาะสม ง่ายต่อการหยิบ หรือจับขึ้นมาขีดเขียน สีเขียนควรมีขนาดใหญ่เหมาะกับมือด้วยเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วในการขีดเขียนหรือวาดภาพ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยส่วนหนึ่งที่เน้นถึงการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมโดยอิสระเสรีตามความสนใจของตัวเองสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในขณะที่ทำกิจกรรมซึ่งในระหว่างการทำกิจกรรมครูควรปฏิบัติดังนี้

1. ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กครูควรสร้างความคุ้นเคยกับเด็กก่อนการจัดกิจกรรม ให้มากที่สุด ประมาณ 1 - 4 สัปดาห์ เพราะว่าถ้าเด็กไว้วางใจในตัวครูจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เด็กกล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกเกิดความเชื่อมั่นในการจะสื่อความคัดลอกมา ทางารขีดเขียนสูงสุดในเล่มเล็ก

2. ขณะดำเนินกิจกรรมครูควรใช้บัตรคำที่มองเห็นชัดเจน ใช้หนังสือนิทานที่มีภาพประกอบชัดเจน มีตัวหนังสือกำกับเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือ เป็นการกระตุ้นให้เด็กเชื่อมโยงความคิดจากประสบการณ์ตรงสู่งานเขียน ได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพตามความสนใจของแต่ละคน

3. เด็กที่ต้องการเสริมด้านการเขียน สามารถจัดมุมเสรีเพื่อกระตุ้นให้เด็กที่มีความพร้อมได้ขีดเขียน ตามความต้องการ ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้ขีดเขียนอย่างมีความสุข โดยจัดเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับงานเขียน เช่น กระดาษดินสอ สีเขียนที่มีขนาดเหมาะสมให้พร้อม

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียน ควรจัดวางไว้ในที่ที่เหมาะสม ง่ายต่อการหยิบ หรือจับมาขีดเขียน สีเขียนควรมีขนาดใหญ่พอเหมาะกับมือด้วยเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วในการขีดเขียนหรือวาดภาพ

5. ถ้าครูจะจัดกิจกรรมการทำสมุดเล่มเล็กควรให้เด็กทำเป็นกลุ่ม 2 คน จะได้ผลมากกว่าการทำคนเดียวและที่สำคัญถ้าต้องการให้เด็กพัฒนาการเขียนควรฝึกให้วาดภาพและเห็นตัวหนังสือ ทดลองเขียนตัวหนังสือจะดีกว่าไม่ให้กระทำสื่อใดเลย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาพัฒนาการทางด้านการฟัง และพูดควบคู่ไปกับการพัฒนาการอ่านและการเขียนด้วยการจัดกิจกรรมการเล่นหัดประกอบกระดาษทำสมุดเล่มเล็ก
2. ควรมีการศึกษาถึงพัฒนาการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการเล่นหัดประกอบกระดาษทำสมุดเล่มเล็กในช่วงระยะเวลาที่เพิ่มมากขึ้น
3. ควรมีการติดตามผลงานหลังการทดลอง เสร็จสิ้นไปแล้วอย่างต่อเนื่อง และสม่าเสมอเพื่อสังเกตพัฒนาการด้านการอ่านและเขียนว่ามีความก้าวหน้าไปถึงขั้นไหน ให้เวลานานเท่าไร
4. ควรมีการศึกษาถึงลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้านและการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองว่ามีผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านการอ่านและเขียนหรือไม่ อย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ชื่นชม. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีการสอนปกติ กับวิธีสอนจุดบด ที่ใช้หนังสือแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- กนกพร พันธุ์เถระ. (2538). ผลของการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมุติที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่าน และการเขียนของเด็กอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.
- กัลยา ตุลยพิณิจ . (2532) . การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอน โดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กระหว่างวิธีสอนแบบวรรณคดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู . ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2541, เมษายน) การเล่านิทาน. การศึกษาปฐมวัย 2 (2) : 11.
- เกริก ยุ้นพันธ์. ม.ป.ป.การเล่านิทาน . กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- จิตราภรณ์ เตมียกุล. (2531) .การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์เพ็ญ สุภานล. (2535). การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมกรช่วยเหลือ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ กิณนางวงศ์. (2526). การทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- ดวงเดือน ศาสตราภักท. (2529). การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทัศนีย์ อินทรปารุง. (2539). วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงพร สุทธิธรรม. (2541). การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่น ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นจุดศูนย์กลาง. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2544).การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ประพุดติกิจ. (2536). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
_____ (2539). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- * นිරมล ช่างวัฒนะชัย . (2541). เทคนิคการสอนภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนา อินเตอร์พริ้นท์ .

- เนื่อน้อง สันบุญ. (2541). ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2521). วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุษบง ดันติวงศ์. (2535). วัตกรรมการสอนภาษากับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย ในเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องมิติใหม่ การสอนเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- บุญเชิด ภิญโญนนท์. (2526). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บำเพ็ญ การพาณิชย์. (2539). พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถ่ายเอกสาร.
- ประเทิน มหาพันธ์. (2523). การสอนอ่านเบื้องต้น. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ประไพ แสงดา. (2544) ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาลักษณ์ พิลากุล. (2535). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับหนังสือเรียน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- * พัชรี ผลโยธินและวราภา รักษกุลไทย. (2543). เอกสารประกอบการอบรม *Whole language* โครงการพัฒนาอนุบาลศึกษาโดยผ่านกระบวนการนิเทศรุ่นที่ 2 กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข. (2525). การศึกษารูปแบบการเล่านิทานที่ส่งผลต่อความสามารถในการฟังและความคงทนในการจำวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาโท กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถ่ายเอกสาร.
- พจมาน เทียนมนัส. (2539). ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบการเล่นละครสร้างสรรค์. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ. (2529). การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนการสร้างภาพโดยใช้และไม่ใช้รูปแบบเรขาคณิตเป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- * พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. (2537). ปฐมวัยศึกษา : กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แมนมาส ขวลิต. (2530 , กยายน - ตุลาคม). "วิธีสร้างความสนใจในการอ่าน". จันทรเกษม.
- ยุพา ชุ่มสนิท. (2541). การสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2528). กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- _____ . (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.

- รัชณี ศรีไพวรรณ . (2516,เมษายน) . การเล่านิทานและเล่าเรื่อง สื่อ ภาษาชุมนุม ภาษาไทย ของคุรุสภา 3 (3) : 37 - 41.
- รัฐจัญญู ประโมจน์ย์. (2545) . ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถ่ายเอกสาร.
- รัตพร ชังชาติ. (2531) . หนังสือสำหรับเด็ก. สำนักพิมพ์ฝ่ายบริการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ลัดดา นิลละมณี. (2527) . หน่วยที่ 7 สื่อการเล่าเรื่องและนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย. เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัย. เล่ม 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2536) หลัการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร. _____ . (2538) . เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วราภรณ์ รักรวิชัย. (2535) . การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.
- วรรณิ ศิริสุนทร. (2532) . เอกสารคำสอนวิชาการเล่านิทาน. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- วันเนาว์ ยูเด็น. (2542) . นิทานคือชีวิต. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุรุสภา.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2532) . ศิลปะนิทรรศน์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ต้นอ่อน.
- วิไล เวียงวีระ. (2526) . นิทานสำหรับเด็ก เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียนเล่ม 2 ชมรมไทยอิสราเอล. กรุงเทพฯ : เจริญผลการพิมพ์.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. (2540) . คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3-5 ปี) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศิริพรรณ ยิ้มย่อง. (2544) . วารสารการศึกษาปฐมวัย ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 เมษายน .
- ศรียา นิยมธรรม. (2519) . พัฒนาการทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรตติ้ง.
- ศรียา นิยมธรรมและประภัสสร นิยมธรรม. (2541) . พัฒนาการทางภาษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญพัฒนา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2519) . จิตวิทยาฝ่ายภาษา. กรุงเทพฯ : แพร่วิทยา.
- สทินันท์ อยู่คงแก้ว. (2541) . ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสรรค์เล่มใหญ่. ปรินญาณิพนธ์ . กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สัณหพัฒน์ อรุณธารี. (2542) . นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะคุรุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2543) . รูปแบบและเทคนิคการประเมินพัฒนาการโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา. _____ . (2543) . ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ส. วาสนา ประवालพฤษ. (2539, มกราคม - เมษายน) . "การประยุกต์ใช้การวัดและประเมินความสามารถจริงในสภาพการเรียนการสอน" การวัดผลการศึกษา. 17 (51) : 33
- สรราชย์ ศรีสุข. (2530) . การเปรียบเทียบองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์โดยใช้คำถามเกม นิทานและปริศนาคำทายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- ทัย ดันหยง. (2529) การสร้างวรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
 _____ . (2532) . รายงานการวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อ
 พัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์.
- * ธรรมชาติ นิลวิเชียร. (2535) . ปฐมวัยศึกษา หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 โอเดียนสโตร์.
- อริยพร คงนาง. (2542) . แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม
 การฝึกเขียนแบบปฏิบัติการ. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อำพร ศรีพิชญ. (2540) . ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 ภาษาแบบธรรมชาติ. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
 ถ่ายเอกสาร.
- Blood, R.W. (1996). What ' s in a name ? "The Role of Name writing in Children ' s Literacy Acquisition"
 . University of Virginia.
- ✓ Box, J.A. (1990). "The Effect of Shared Reading Experience on Head Start Children's Concept about
 Print and Story Structure" Ed. D. Dissertation, University of Alabama at Birmingham.
- B. Susanand Newman Roskos A. Kathleen (1993). "Language and Literacy Learning in the Early
 Year. An Integrated Approach Fort Worth : Harcourt Brace College.
- Daytor, Mitchell C. (1970). "The Design of Education Experiments" The United States of American.
 Mcgraw – Hill, Inc.
- Gange, Robert M. (1977). "Information Processing Essential of Learning for Instruction. New york : Holt
 Rinchart and Winston"
- Hipple, M.L. (1985, March). " Language Art" Journal Writing in Kindergarten. 16 (62) : 255 – 261.
- Morrow, L.M. (1993). " Literacy Development in The Early Year : Helping Children Read and Write"
 United States of America : A Divison of Simon and Shuster. Inc.
- Martlew, M. Dr. and Sorsby (1995). " Learning and Instruction" Great Britain ; Elsevier Science Ltd.
- New Man B. Susan and Roskos A. Kathleen (1993) " Language and Literacy Learning in the Early"
 Year on Inegrated Approach Fort Worth : Harcourt Brace college.
- Phillips, Linda M. (1986). " Using Children ' s Literature of Foster Written Language Development.
 Resources in Education". 4 (22) : 35 ; April.

- Ratana Siripanich. (1973). " *The Development and Validation of Readiness Test for Children*"
Doctor' s Thesis. University of Iowa.
- Smith Book E. & Others " *Language and Thinking in School*" New York : Holt Rinehart and Winstore.
(1976), P. 84.
- Wilson, P. T. and Others. (1968). " *Children's Book Reading Habits : A New Criteiar for Literacy*".
Cambridge, Holt, Berarek and Newman, Inc
- Wood, Carolyn and Jerome. (1977). V.A.C. Burke and J. Haste. " *Children's Initial Encouters. With
Written Language in Early Childhood Education*. Indiana University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบประเมินพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย
- แบบประเมินพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

แบบประเมินพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้ใช้เพื่อประเมินพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5 – 6 ปี) ที่ผ่านการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก
2. ในการดำเนินการประเมินให้มีผู้ดำเนินการทดสอบ จำนวน 1 คน และผู้ช่วยดำเนินการประเมิน จำนวน 1 คน สำหรับดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับการประเมิน สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการประเมิน
3. แบบประเมินทั้ง หมด จำนวน 3 ตอน ตอนที่ 1 มี 1 หัวข้อ ตอนที่ 2 มี 1 หัวข้อและตอนที่ 3 มี 1 หัวข้อมีลักษณะเป็นรูปภาพ ดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านการรับรู้

- 1.1 การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 การอ่านคำ

- 2.1 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านการอ่านประโยค

- 3.1 การตอบคำถามสั้นๆ จำนวน 5 หัวข้อ

แบบประเมินที่ 1.1 , 2.1 ให้นักเรียนกากบาทรูปภาพตามคำสั่งและโยงเส้นให้ตรงกับภาพทดสอบ

เป็นกลุ่ม

แบบประเมินที่ 3.1 ให้นักเรียน ตอบคำถามจากรูปภาพทดสอบเป็นรายบุคคล

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมิน กำหนดเวลาใช้ข้อละ 1 นาที
5. เกณฑ์การให้คะแนน

- 5.1 ตอนที่ 1.1, 2.1 ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน โดยนักเรียนกากบาทตรงรูปภาพที่

ถูกต้องเพียงข้อเดียว

- 5.2 ตอนที่ 2.2 ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน เด็กต้องตอบให้ตรงกับพฤติกรรมในรูปภาพ และเล่าเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องจากภาพ

วิธีดำเนินการประเมิน

1. ผู้ดำเนินการประเมินเตรียมการก่อนประเมินดังนี้
 - 1.1 ตรวจสอบประเมินให้ครบถ้วน และเขียนชื่อ นามสกุล ของผู้รับการประเมินเตรียมไว้ให้พร้อม
 - 1.2 ศึกษาแบบประเมินและคู่มือ จนเข้าใจกระบวนการทั้งหมด สามารถใช้คำอธิบาย คำสั่ง ประกอบตัวอย่างได้ด้วยคำพูดชัดเจน เป็นธรรมชาติ รวมทั้งใช้นาฬิกาจับเวลาได้อย่างถูกต้องก่อนกระทำการสอบ
 - 1.3 จัดสถานที่ประเมินให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เหมาะสมกับผู้รับการประเมิน
 - 1.4 เตรียมอุปกรณ์ในการประเมินดังนี้
 - 1.4.1 แบบประเมินและคู่มือแบบประเมินอย่างละ 1 ฉบับ
 - 1.4.2 นาฬิกาเที่ยงตรง 1 เรือน
 - 1.4.3 ดินสอที่มีคุณภาพดี สีเข้มเห็นชัดเจน
 - 1.5 ก่อนทำการประเมินจัดให้ผู้รับการประเมินดื่มน้ำและเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย

1.6 ผู้ดำเนินการประเมินต้องแสดงความเป็นกันเอง ทำให้ผู้ได้รับการประเมินไม่กังวล มีความมั่นใจและร่วมมือทำแบบประเมินเป็นอย่างดี

1.7 ครูแนะนำการเขียนเครื่องหมาย (X) ให้เด็กเขียนอย่างชัดเจน บนกระดานดำ

2. ดำเนินการประเมินตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ประเมินเป็นกลุ่มแล้วจึงประเมินเป็นรายบุคคล

2.2 ดำเนินการประเมินทีละ 1 ตอน

2.3 ให้เด็กเปิดทีละ 1 หน้าพร้อมกัน

2.4 ทำทีละ 1 ข้อ โดยใช้กระดาษปิดข้ออื่นไว้ และค่อยเลื่อนกระดาษลง

2.5 ผู้ดำเนินการประเมินอ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง

2.6 ผู้ดำเนินการประเมินและผู้ช่วยสังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

2.7 เมื่อจบ 1 ตอน ให้เด็กพักประมาณ 5 นาที

2.8 ให้เขียนชื่อ นามสกุล ที่หน้าปกแบบทดสอบ ของผู้รับการประเมินทุกคน ให้เรียบร้อยก่อนดำเนินการประเมินทุกครั้ง

คู่มือ

แบบประเมินพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 ด้านการรับรู้

แบบประเมินที่ 1	การเข้าใจความหมายของคำศัพท์
จุดมุ่งหมาย	เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจความหมายของคำศัพท์
การให้คะแนน	ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน
เวลาในการทำแบบประเมิน	ข้อละ 1 นาทีให้อ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง
ลักษณะแบบทดสอบ	กากบาท (X) บนรูปภาพตามคำสั่ง
จำนวนแบบประเมิน	จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 4 ตัวเลือก
คำชี้แจง	

1. ให้นักเรียนเปิดแบบประเมินทีละหน้า ดังนี้

หน้า (1) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 1 - 3

หน้า (2) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 3 - 6

หน้า (3) มีจำนวน 4 ข้อ คือ ข้อ 7 - 10

2. ให้นักเรียนเปิดหมายเลข 1 ซึ่ง 1 , 2 , 3 ทีละข้อ และนับจำนวนตัวเลือกในแต่ละข้อพร้อมกันก่อน
ที่ครูจะอ่านคำสั่ง "เด็ก ๆ ดูที่ เลข 1 นะคะ ทุกคนชี้ที่เลข 1 หรือยังคะ เด็ก ๆ เห็นกรอบสี่เหลี่ยมต่อจากตัวเลข
ใหม่คะ ดูซิจะมีภาพในกรอบสี่เหลี่ยมที่ภาพคะ นับพร้อมกันคะ 1 - 2 - 3 - 4"

3. ในหน้า 2 และหน้า 3 ให้ทำเช่นเดียวกับข้อ 1

คำสั่ง เมื่อครูอ่านออกเสียงตรงกับภาพใดในแต่ละข้อ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับรูปภาพที่ตรงกับที่ครูอ่าน

หน้า (1)	ข้อ 1 ให้นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	ดินสอ
	ข้อ 2 ให้นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	โต๊ะ
	ข้อ 3 ให้นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	กางเกงขายาว
หน้า (2)	ข้อ 4 ให้นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	ดวงอาทิตย์
	ข้อ 5 ให้นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	แก้วน้ำ
	ข้อ 6 ให้นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	ไม้กวาด
หน้า (3)	ข้อ 7 ให้นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	สุนัข
	ข้อ 8 ให้นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	หนังสือ
	ข้อ 9 ให้นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	ดอกไม้
	ข้อ 10 ให้นักเรียนกากบาท (X) ภาพ	มีด

ตอนที่ 2 ด้านการอ่านคำ

<u>แบบประเมินที่ 2.1</u>	การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อประเมินความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์
<u>การให้คะแนน</u>	โยงจับคู่ภาพกับคำถูกต้องให้ 1 คะแนน โยงผิดให้ 0 คะแนน
<u>เวลาในการทำแบบประเมิน</u>	ข้อละ 1 นาที อ่านภาพข้อละ 2 ครั้ง ก่อนอ่านคำสั่ง
<u>ลักษณะแบบประเมิน</u>	โยงจับคู่ภาพและคำที่สัมพันธ์กัน
<u>จำนวน แบบประเมิน</u>	จำนวน 5 ภาพ
<u>คำชี้แจง</u>	

1. ให้นักเรียนเปิดแบบประเมินทีละหน้า

หน้า (1) มีจำนวนภาพ 5 ภาพ จำนวน 6 คำ

หน้า (2) มีจำนวนภาพ 5 ภาพ จำนวน 6 คำ

2. ให้นักเรียนเปิดหมายเลข 1 นับจำนวนภาพและจำนวนคำพร้อมกันก่อนที่จะอ่านคำสั่ง "เด็ก ๆ เห็นภาพก็ภาพละ นับพร้อมกันละ 1 - 2 - 3 - 4 - 5 จำนวนคำด้านขวามือละละมีกี่คำ นับพร้อมกันละ 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 เด็ก ๆ บอกได้ไหมคะว่า จำนวนคำกับภาพมีจำนวนเท่ากันไหม อะไรมากกว่า ฉะนั้นเวลา เด็ก ๆ โยงภาพกับคำเสร็จ จะเหลือคำที่ไม่ได้โยงก็คำละ

3. ครูอ่านภาพทีละภาพ แล้วให้นักเรียนโยงภาพที่ครูอ่านไปหาคำที่มีความหมายตรงกับภาพนั้นๆ พร้อมกันทุกคน " เด็ก ๆ ฟังเวลาครูอ่านภาพนะคะ ครูจะอ่านให้ฟัง 2 ครั้ง เมื่อครูอ่านจบให้เด็ก ๆ โยงภาพที่ ครูอ่านไปหาคำที่มีความหมายตรงกับภาพได้เลยคะ เรียบร้อยหรือยังคะ ดีมากคะ"

4. ในหน้า ที่ 2 ให้ทำเช่นเดียวกับข้อ 2 และข้อ 3

คำสั่ง

หน้า (1) ภาพ - หวี ไก่ เต่า มือ ช้อน

หน้า (2) ภาพ - มด ปลา หมี่ นก แมว

แบบประเมินพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย

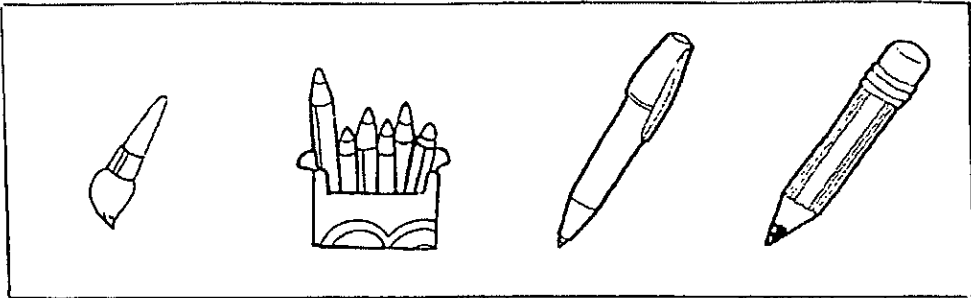
ชื่อ.....ชั้นอนุบาล.....

แบบประเมินพัฒนาการอ่าน

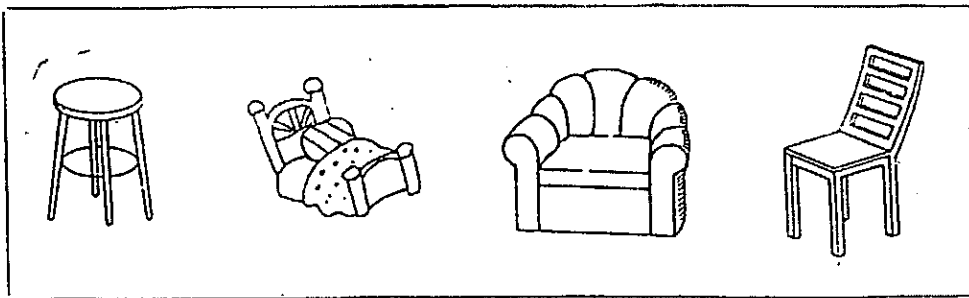
ตอนที่ 1 การรู้คำศัพท์

คำสั่ง เมื่อครูอ่านความหมายตรงกับภาพใดในแต่ละข้อให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (X) ทับภาพที่ตรงกับคำอ่าน

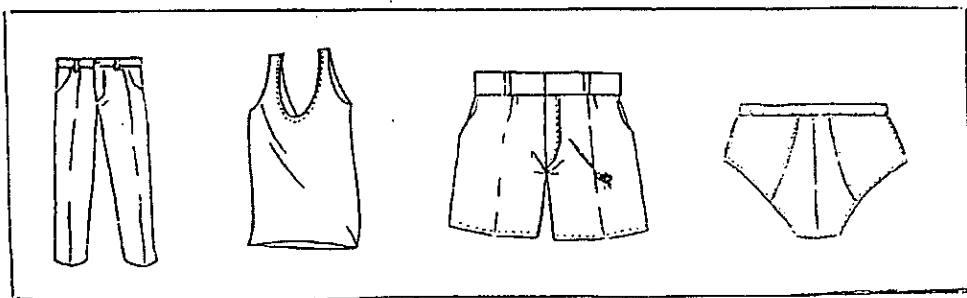
1.

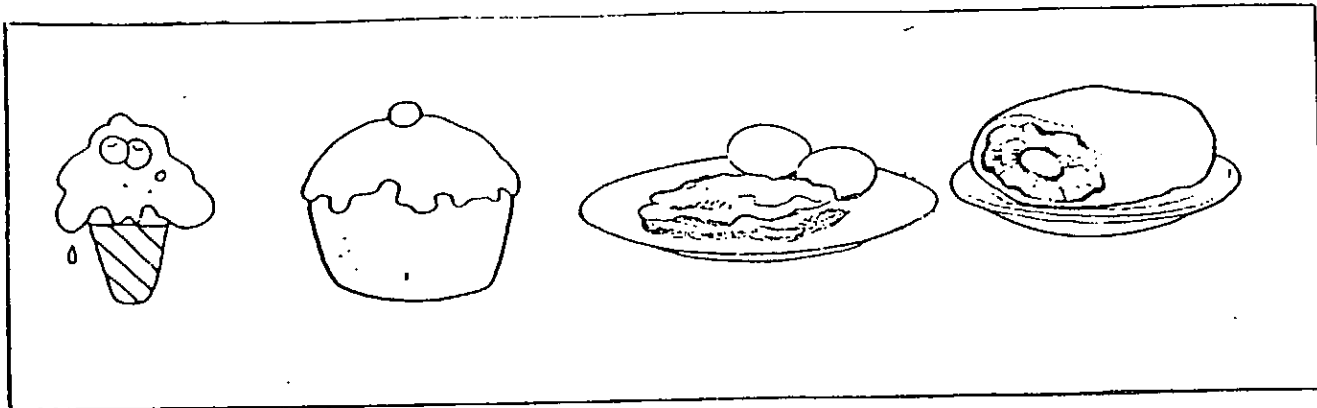

2.

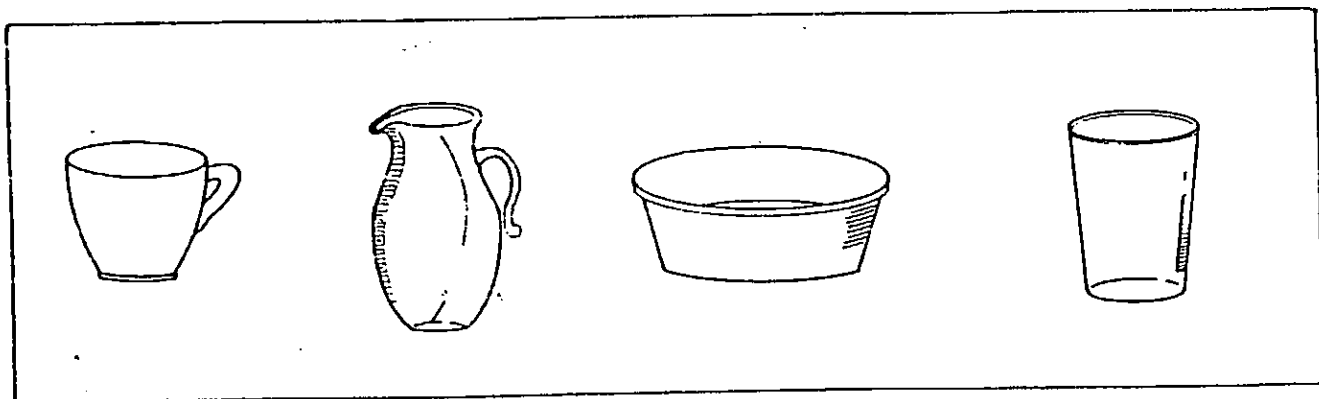

3.

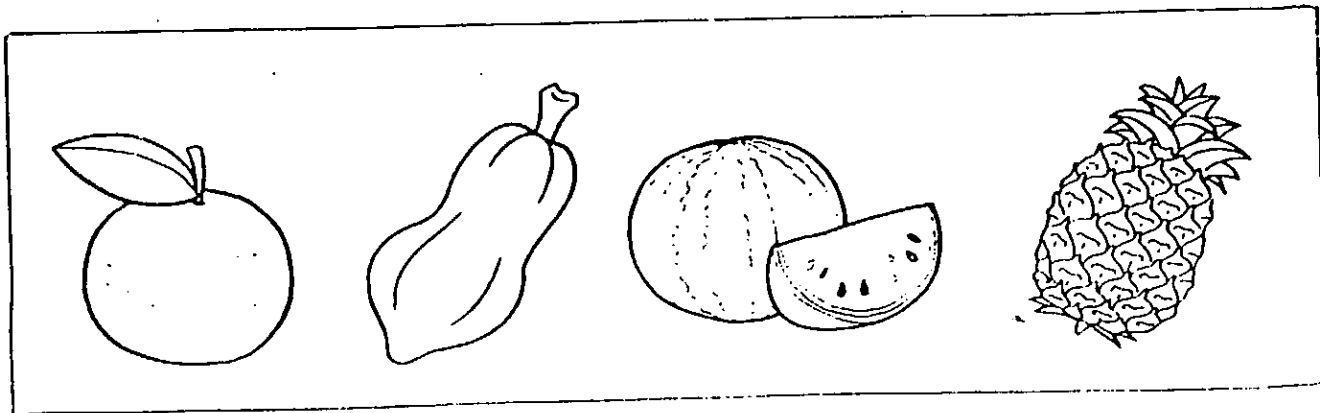

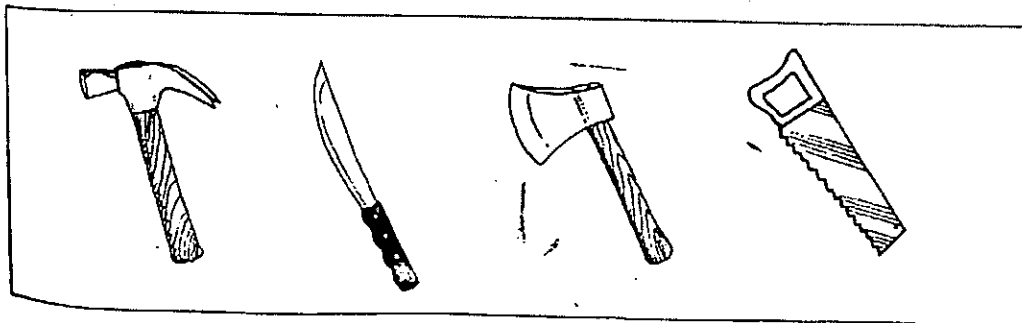
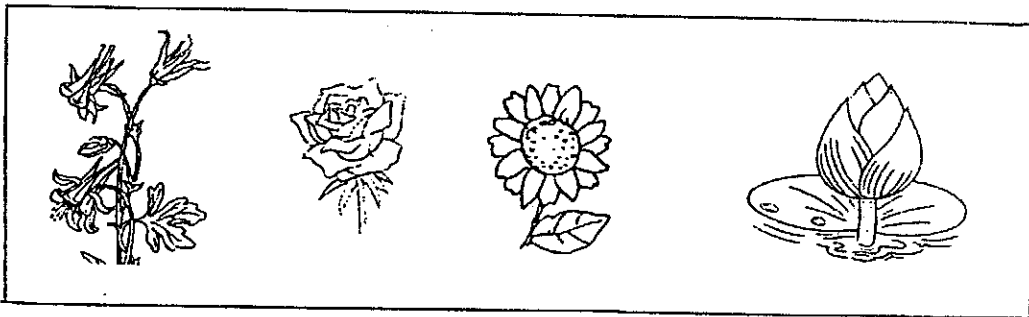
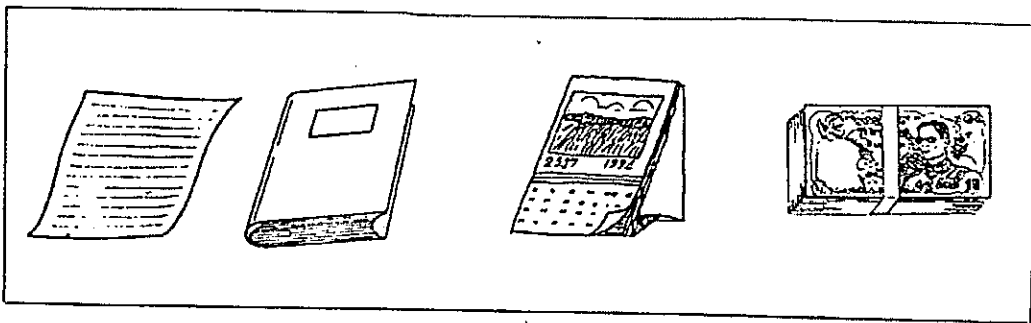
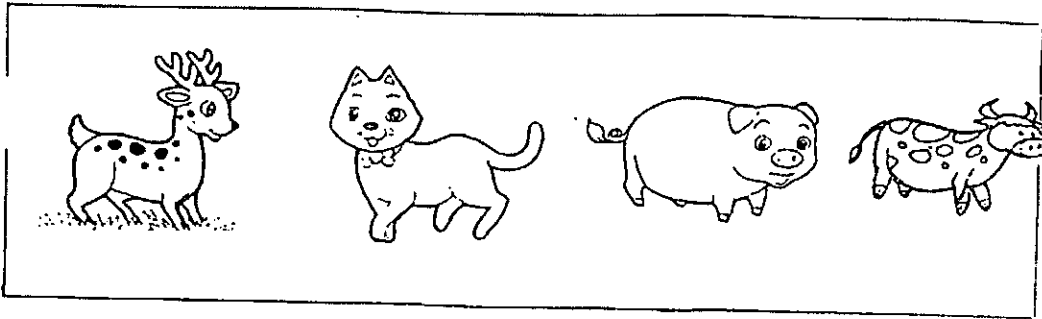
5

6

78

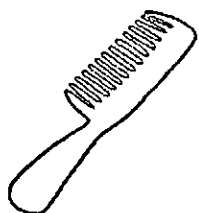

แบบประเมินพัฒนาการอ่าน

ตอนที่ 2 การอ่านคำ

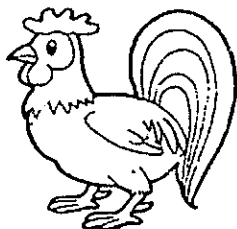
คำสั่ง ให้นักเรียนโยงคำให้ตรงกับภาพ

1

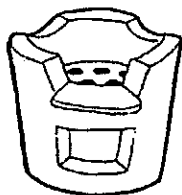
เตา

2

หวี

3

ไก่

4

ช้อน

5

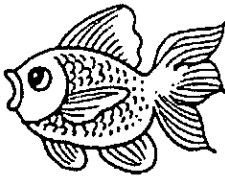
มือ

6

แมง

7

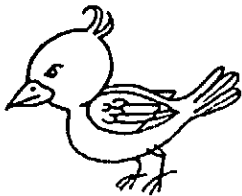
นก

8

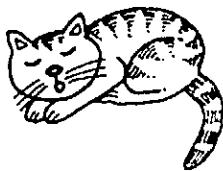
มด

9

ปลา

10

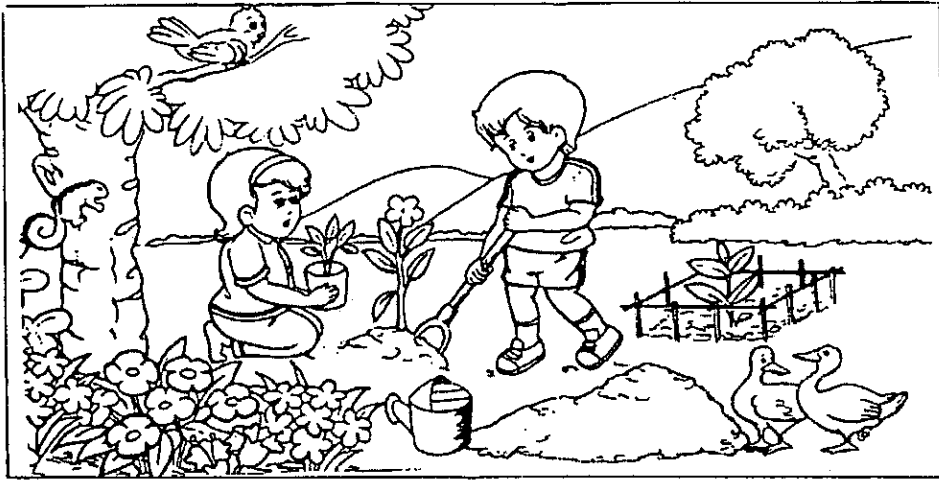

หมี

แบบประเมินพัฒนาการอ่าน

ตอนที่ 3 ด้านการแต่งประโยคอย่างง่าย

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพแล้วแต่งประโยคให้สัมพันธ์กับภาพ

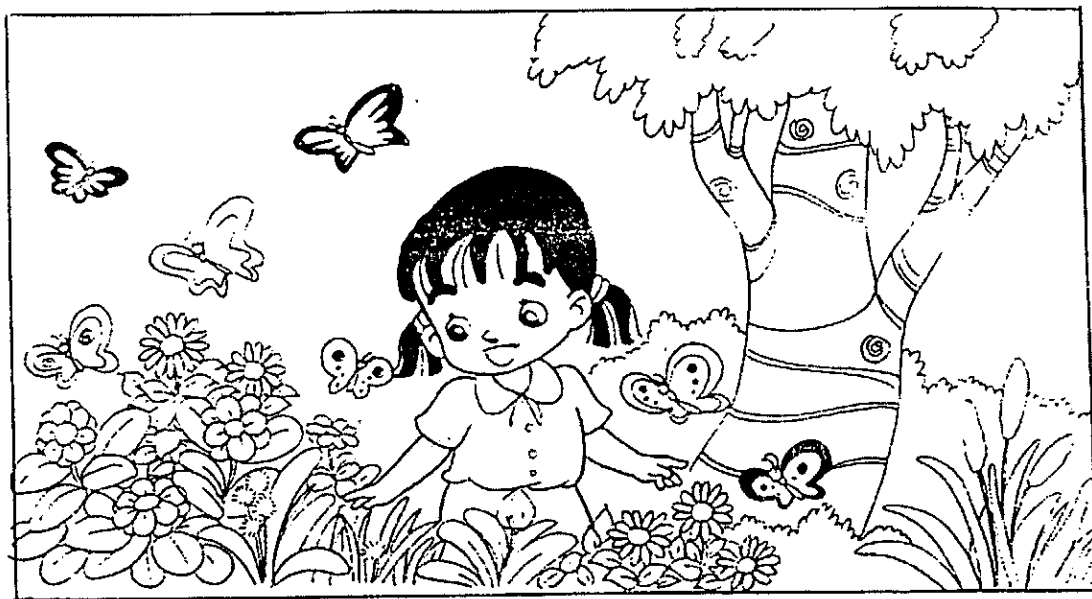

ตัวอย่าง

เด็ก กำลัง ปลุก ต้นไม้

นก เกาะ บน กิ่งไม้

เด็ก ผู้ชาย ขุด ดิน

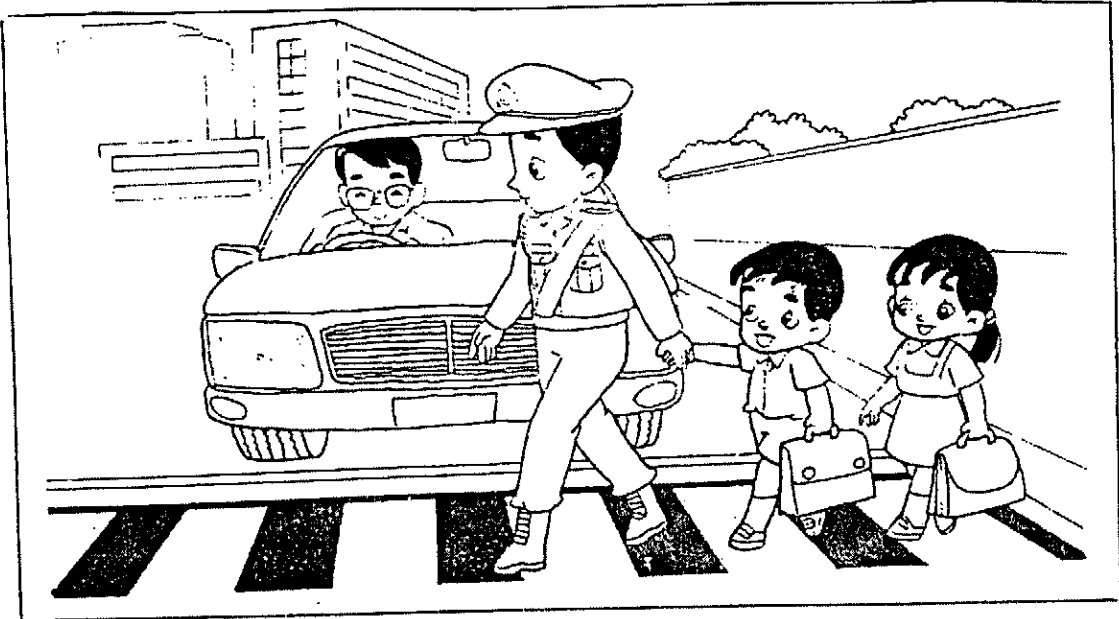

ตัวอย่าง

เด็ก นิ่ง เล่น ในสวน

มี ผีเสื้อ 7 ตัว

เด็ก กำลัง เก็บ ดอกไม้

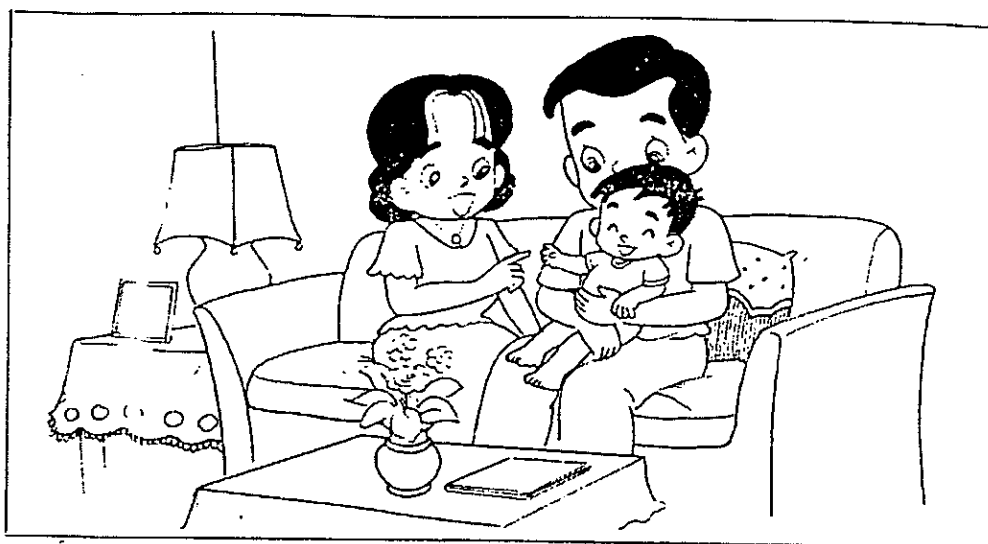
ตัวอย่าง

ตำรวจ ลุง เด็ก ข้ามถนน

ผู้ชาย ใส่แว่นตา จับ รถ

เด็ก 2 คน ข้าม ถนน

4

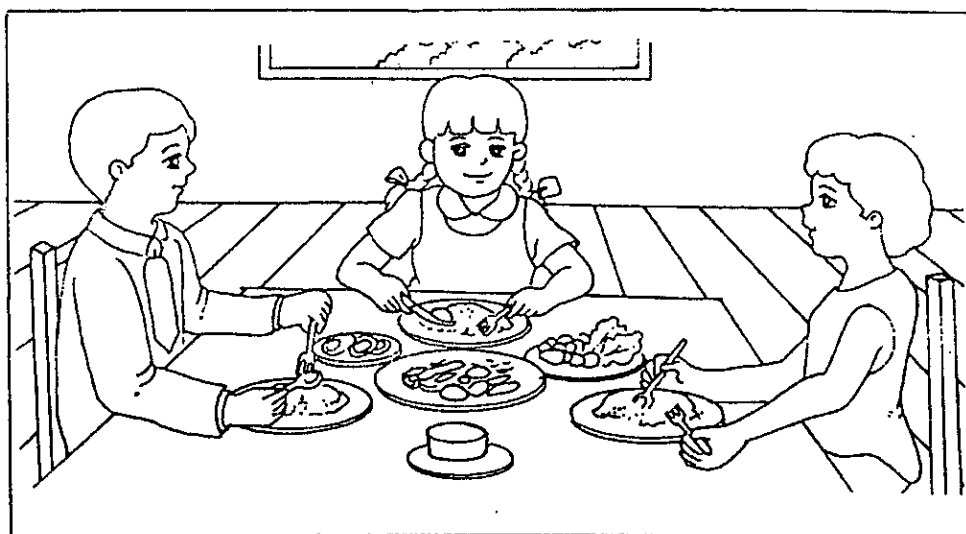
ตัวอย่าง

พ่อ แม่ อุ้ม น้อง

แม่ คุณ กับ น้อง

น้อง หิ้ง ตัก พ่อ

5

ตัวอย่าง

พ่อ แม่ กำลัง กินข้าว

เด็ก กำลัง กิน ข้าว

พวกเขา นั่งโต๊ะ กิน ข้าว

คู่มือการใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน

คำชี้แจง

1. พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่นำมาประเมินให้คะแนน 1 – 3 คะแนน แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน
ได้แก่

- 1.1 ขีดเขียนแทนเขียน
- 1.2 ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ
- 1.3 เขียนโดยไม่มีแบบ
- 1.4 เขียนโดยลอกเลียนแบบตัวอักษร
- 1.5 เขียนในรูปคล้ายตัวอักษร
- 1.6 เขียนโดยสะกดขึ้นเองตามหลักไวยากรณ์

2. กฎเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียน นำมาประเมินความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยการเก็บ
ชิ้นงานของเด็กที่ทำแต่ละวันมาประเมิน ให้คะแนน เป็นเวลา 8 สัปดาห์ โดยประเมินในสัปดาห์ที่ 1 สัปดาห์ที่ 6 และ
สัปดาห์ที่ 8 ในช่วงที่ทำการทดลอง

การให้คะแนน

ผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินผลงานเขียนของเด็กโดยใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนด้วยตนเอง โดยการทำดังนี้ เมื่อ
ชิ้นงานของเด็กมาประเมินตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ถ้าพบว่างานเขียนอยู่ในระดับใด ผู้วิจัย
เขียนคะแนนลงในชิ้นงาน

6. เขียนโดยสะกดคำขึ้นเองตามหลักไวยากรณ์	
6.1 เขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง รวมทั้งบอกความหมายของคำที่เขียนและเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน	3
6.2 ขีดเขียนโดยสะกดคำขึ้นเองรวมทั้งบอกความหมายของคำที่เขียนได้	2
6.3 เขียนโดยสะกดคำขึ้นเองและบอกความหมายไม่ได้	1

คำอธิบายการให้คะแนนความสามารถด้านการเขียน มีดังนี้

กฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน

พัฒนาการด้านการเขียน	ระดับคะแนน
<p>1. ขีดเขียนแทนเขียน</p> <p>1.1 ขีดเขียนเส้นต่างๆรวมทั้งบอกความหมายของเส้นที่เขียนได้และเล่าเรื่องราวจากเส้นได้สัมพันธ์กัน</p> <p>1.2 ขีดเขียนเส้นต่างๆ รวมทั้งบอกความหมายเป็นประโยคที่สัมพันธ์ได้</p> <p>1.3 ขีดเขียนเส้นต่างๆและบอกความหมายเป็นคำที่สัมพันธ์กัน</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>
<p>2. ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ</p> <p>2.1 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆรวมทั้งบอกความหมายของเส้นที่เขียนได้และเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน</p> <p>2.2 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆรวมทั้งบอกความหมายของเส้นที่เขียนได้</p> <p>2.3 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>
<p>3. เขียนโดยไม่มีแบบ</p> <p>3.1 เขียนตัวอักษรโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์บอกความหมายของตัวอักษรที่ ได้และเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน</p> <p>3.2 เขียนตัวอักษรโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์บอกความหมายของตัวอักษรที่ เขียนได้</p> <p>3.3 เขียนตัวอักษรโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์และไม่สัมพันธ์กับคำที่ต้องการ บันทึก</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>
<p>4. เขียนโดยลอกเลียนแบบตัวอักษร</p> <p>4.1 ขีดเขียนคำจากต้นแบบที่กำหนดให้รวมทั้งบอกความหมายของคำที่เขียน ได้และเล่าเรื่องราวจากคำนั้นได้สัมพันธ์กัน</p> <p>4.2 ขีดเขียนคำจากต้นแบบ รวมทั้งบอกความหมายของคำที่เขียนได้สัมพันธ์กัน</p> <p>4.3 ขีดเขียนคำโดยลอกเลียนแบบ</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>
<p>5. เขียนในรูปคล้ายตัวอักษร</p> <p>5.1 ขีดเขียนออกมาในรูปของตัวอักษรและภาพวาดที่เป็นสัญลักษณ์รวมทั้งเล่า เรื่องราวจากภาพวาดได้สัมพันธ์กัน</p> <p>5.2 ขีดเขียนออกมาในรูปของตัวอักษรและภาพวาดที่เป็นสัญลักษณ์ได้สัมพันธ์ กัน</p> <p>5.3 ขีดเขียนตัวอักษรไม่สัมพันธ์กับภาพวาดแต่บอกความหมายตัวอักษรที่เขียน ได้</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>

แบบบันทึกคะแนนงานเขียนของนักเรียน

เด็กชาย / เด็กหญิง.....

ชั้นอนุบาล.....เกิดวันที่เดือน.....พ.ศ.....อายุ.....ปี เลขที่.....

ผู้ตรวจให้คะแนนงานเขียน.....

พัฒนาการด้านการเขียน	คะแนน
1. ขีดเขียนแทนเขียน 1.1 ขีดเขียนเส้นต่างๆรวมทั้งบอกความหมายของเส้นที่เขียนได้และเล่าเรื่องราวจากเส้นได้สัมพันธ์กัน 1.2 ขีดเขียนเส้นต่างๆ รวมทั้งบอกความหมายเป็นประโยคที่สัมพันธ์ได้ 1.3 ขีดเขียนเส้นต่างๆและบอกความหมายเป็นคำที่สัมพันธ์กัน	
2. ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ 2.1 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆรวมทั้งบอกความหมายของเส้นที่เขียนได้และเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน 2.2 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆรวมทั้งบอกความหมายของเส้นที่เขียนได้ 2.3 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ	
3. เขียนโดยไม่มีแบบ 3.1 เขียนตัวอักษรโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์บอกความหมายของตัวอักษรที่ได้และเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน 3.2 เขียนตัวอักษรโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์บอกความหมายของตัวอักษรที่เขียนได้ 3.3 เขียนตัวอักษรโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์และไม่สัมพันธ์กับคำที่ต้องการบันทึก	
4. เขียนโดยลอกเลียนแบบตัวอักษร 4.1 ขีดเขียนคำจากต้นแบบที่กำหนดให้รวมทั้งบอกความหมายของคำที่เขียนได้และเล่าเรื่องราวจากคำนั้นได้สัมพันธ์กัน 4.2 ขีดเขียนคำจากต้นแบบ รวมทั้งบอกความหมายของคำที่เขียนได้สัมพันธ์กัน 4.3 ขีดเขียนคำโดยลอกเลียนแบบ	
5. เขียนในรูปคล้ายตัวอักษร 5.1 ขีดเขียนออกมาในรูปของตัวอักษรและภาพวาดที่เป็นสัญลักษณ์รวมทั้งเล่าเรื่องราวจากภาพวาดได้สัมพันธ์กัน 5.2 ขีดเขียนออกมาในรูปของตัวอักษรและภาพวาดที่เป็นสัญลักษณ์ได้สัมพันธ์กัน 5.3 ขีดเขียนตัวอักษรไม่สัมพันธ์กับภาพวาดแต่บอกความหมายตัวอักษรที่เขียนได้	

<p>6. เขียนโดยสะกดคำขึ้นเองตามหลักไวยากรณ์</p> <p>6.1 เขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง รวมทั้งบอกความหมายของคำที่เขียนและเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน</p> <p>6.2 ชัดเขียนโดยสะกดคำขึ้นเองรวมทั้งบอกความหมายของคำที่เขียนได้</p> <p>6.3 เขียนโดยสะกดคำขึ้นเองและบอกความหมายไม่ได้</p>	
--	--

ภาคผนวก ข

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก
- แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก

หลักการและเหตุผล

การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็กเป็นการส่งเสริมความสามารถทางด้านการอ่านเขียน ของเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดให้เด็กได้สะท้อนความคิดเห็นด้วยการขีดเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ ให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถเขียนเป็นตัวอักษรและอ่านเป็นคำและประโยคได้

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การเขียน

เนื้อหา

กิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพ

หลักการจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมนี้จัดสัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ พุธ ศุกร์ วันละ 20 นาที
2. ครูเล่านิทานประกอบหนังสือให้เด็กฟังประมาณ 5-7 นาที
3. หลังจากที่เด็กฟังนิทานจบครูและเด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหา ตัวละครในนิทานเพื่อเป็นการทบทวน
4. ให้เด็กถ่ายทอดความคิดจินตนาการสู่หนังสือเล่มเล็ก
5. สร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมที่เป็นกันเองเพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้สึกสนุกสนานกับการทำกิจกรรม
6. ระยะเวลาในการดำเนินการ

สัปดาห์ที่ 1 สร้างความคุ้นเคย

สัปดาห์ที่ 2 ทดสอบความสามารถทางภาษาด้านการอ่าน โดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สัปดาห์ที่ 3 ดำเนินการทดลอง ในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เก็บชิ้นงานทุกวันทีทดลองแล้วนำมาตรวจให้คะแนน

ในสัปดาห์ ที่ 6 และที่ 8 โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทบาทเด็ก

1. ขีดเขียนเป็นภาพด้วยสัญลักษณ์ต่างๆลงในหนังสือเล่มเล็กตามที่ได้ฟังจากนิทาน
2. เด็ก ๆ เล่าถึงผลงานของตนเพื่อให้ครูจดบันทึกลงในแผ่นงาน

บทบาทครู

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทาน อ่านให้เข้าใจ ชัดเจน ก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
2. เกณฑ์การเลือกหนังสือนิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย ได้คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้
 - 2.1 เป็นหนังสือนิทานภาพที่จัดทำสำหรับเด็กปฐมวัย

- 2.2 รูปเล่มมีขนาดกระดาษวัด 7 ½ นิ้ว - 10 ½ นิ้ว โดยประมาณ หยิบจับง่ายเหมาะสำหรับมือเด็ก ภา
ขนาดเหมาะสม สีสวย มองเห็นชัดเจน เป็นกระดาษอย่างดี หนาและแข็งแรงพอควร
 - 2.3 ตัวหนังสือมีขนาดตัวโต มองเห็นชัดเจน ไม่มาก
 - 2.4 ภาษาที่ใช้ เข้าใจง่าย และใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่ซับซ้อนมากนัก
 - 2.5 เนื้อเรื่องสั้น ครอบคลุมเนื้อหา สอดแทรกข้อคิดคุณธรรม
 - 2.6 ตัวละครน้อย มีลักษณะเด่น จำได้ง่าย เหมาะสมกับวัยของเด็ก
 - 2.7 จำนวนหน้าประมาณ 10 – 20 หน้า
3. สร้างข้อตกลงและอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมกับเด็กให้เข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องราวและ
ขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม
 4. ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระได้ใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างเด็กด้วยกันเอง
ให้มากที่สุด ไม่ควรควบคุมเด็กตลอดเวลาคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการเท่านั้น
 5. จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ สถานที่ประกอบกิจกรรมให้พร้อม
 6. สังเกตและซักชวนให้เด็กร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง ให้ความสำคัญและความสนใจกับเด็กทุกคน ถ้าพบ
ว่าเด็กส่วนหนึ่งไม่สนใจในกิจกรรม ครูควรใช้วิธีการพูดชักชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนต่อไป

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการจัดทำสมุดเล่มเล็ก

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ครั้งที่ 1

นิทานเรื่อง ช้างน้อยแสนซน

ผู้แต่ง เกริก ยूनพันธ์ สำนักพิมพ์ เกริกยूनพันธ์

วันที่เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กแต่งนิทานโดยการสะท้อนความคิดด้วยการขีดเขียน
2. เพื่อให้เด็กมีความสามารถด้านการอ่าน ดังนี้
 - การรู้คำศัพท์
 - การอ่านคำ
 - การแต่งประโยคอย่างง่าย
3. เพื่อให้เด็กมีความสามารถด้านการเขียน ดังนี้
 - ขีดเขียนแทนเขียน
 - ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง
 - เขียนโดยไม่มีแบบ
 - เขียนโดยลอกเลียนแบบตัวอักษร
 - เขียนในรูปตัวคล้ายอักษรและภาพวาด
 - เขียนโดยสะกดขึ้นเองตามหลักไวยากรณ์

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการร้องเพลง ช้าง (สุกรี ไกรเลิศ)

เพลงช้าง

ช้าง ช้าง ช้าง หนูเคยเห็นช้างหรือเปล่า
 ช้างมันตัวโตไม่เบา จมูกยาวๆเรียกว้างวง
 มีเขี้ยวโต้งวงเรียกว้างา มีหูมีตาหางยาว

ขั้นกิจกรรม

1. ครูเริ่มเล่านิทานเรื่อง ช้างน้อยแสนซน โดยใช้หนังสือประกอบการเล่ารายละเอียดดังนี้
 - ช้างพลาย ช้างพังคู่หนึ่ง แยกตัวออกมาจากโขลง พวกมันไปหากินตามลำพัง
 - 2 ปี ต่อมา ช้างพังมีลูกเชือกหนึ่ง พ่อช้างและแม่ช้าง ตั้งชื่อให้ลูกว่า "ช้างน้อย"
 - ช้างน้อยกินจุ และซนมาก จนพ่อช้างและแม่ช้าง ต้องพำร้สอนตลอดเวลา
 - "อย่าขี่ไม้ไผ่ชิลูก" "อย่าทำเป็อนนะลูก" "อย่าไปเล่นไกลๆนะลูก"
 - "อย่างแกลังเพื่อนชิลูก" "อย่าดื้อชิลูก" ช้างน้อยเพื่อคำว่าอย่า.....
 - อย่า.....และอย่า.....ของพ่อแม่มันมาก มันจึงแอบหนีพ่อแม่ไป
 - ช้างน้อยเดินไปพบกวาง มันอยากเล่นกับกวางมาก จึงตะโกนบอกกวางว่า
 - "กวาง มาเล่นกันไหม" กวางไม่ตอบอะไร มันเล็มหญ้า่วนอยู่ ช้างน้อยจึงเดินเลยไป

ข้างน้อยเดินไปพบฝูงกระต่าย มันอยากเล่นกับกระต่าย จึงร้องบอกกระต่ายว่า
 “กระต่าย มาเล่นกันไหม” กระต่ายไม่ตอบอะไร มันกำลังกินผักง้วนอยู่
 ข้างน้อยจึงเดินเลยไป เดินต่อมาพักหนึ่ง ข้างน้อยพบหมี มันตะโกนบอกหมีว่า
 “หมี มาเล่นกันไหม” หมีไม่สนใจ มันกำลังกินน้ำผึ้งง้วนอยู่ ข้างน้อยจึงต้องเดินต่อไป
 เดินมา เดินมา พบเสื่อลายพาดกลอนเข้า ด้วยความกลัว ข้างน้อยยืนนิ่ง
 เสื่อลายพาดกลอนจึงร้องข้างน้อย ข้างน้อยตกใจ มันครางเบาๆออกมา “แม่จ๋าหนูกลัว
 หนูจะไม่หนีมาเที่ยวไกลๆอีกแล้ว” ข้างน้อยตัดสินใจหันหลังวิ่ง อูม.....แปรน
 พ่อจ๋า.....แม่จ๋า.....ช่วยลูกด้วย

- เขียน
2. เด็กและครูสนทนาซักถามถึงเรื่องราวจากนิทานพร้อมกับครูชี้ให้ดูคำศัพท์ให้คุ้นกับภาษาอ่าน
 3. เด็กถ่ายทอดความคิดจากนิทานที่ฟังโดยการวาดหรือเขียนคำศัพท์ที่สนใจลงในสมุดเล่มเล็ก

ขั้นสรุป

1. เด็กๆเล่าถึงผลงานของตนเองพร้อมกับครูจดบันทึกคำพูดเด็ก

สื่อ

1. หนังสือนิทานเรื่อง ข้างน้อยแสนซน
2. ดินสอ กระดาษ สีเทียน สีไม้

ประเมินผล

จากชิ้นงานของเด็ก โดยใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียน

ภาคผนวก ค

- บัญชีคำพื้นฐานของเด็กปฐมวัย 11 หมวด
- ตัวอย่างผลงานการทำสมุดเล่มเล็กของเด็กปฐมวัย

บัญชีคำพื้นฐาน

1. หมวดสถานที่

1. ทะเล	2. โรงเรียน	3. บ้าน	4. กรุงเทพฯ
5. วัด	6. ห้องนอน	7. เขาเขียว	8. สถานีตำรวจ
9. โรงพยาบาล	10. สวนศรีเมือง	11. สวนสัตว์	12. ตลาด
13. น้ำตก	14. เชียงใหม่	15. บิ๊กซี	16. ห้องน้ำ
17. ร้านขายขนม	18. ห้องสมุด	19. ห้องครัว	20. ภูเขา
21. แมคโคร	22. ฟาร์มจระเข้	23. ห้างสรรพสินค้า	24. ซาฟารีเวิลด์
25. ถนน	26. บ้านฉาง	27. ห้องแต่งตัว	28. อยุธยา
29. วัดใหญ่	30. ทวาย	31. ร้านขายของ	32. เทศบาล
33. ล້วม	34. สวนหย่อม	35. สถานีรถไฟ	36. โรงพัก
37. อุดร	38. เขาดิน	39. สวนสยาม	40. เชียงราย
41. ขอนแก่น	42. โคราซ	43. คอนโด	44. โรงหนัง
45. พัทยา	46. สะพาน	47. โรงแรม	48. เค. เอฟ. ซี.
49. ฟอรั่ม	50. จอมทอง	51. ร้านอาหาร	52. วัดหนัง
53. วัดใหม่ยายนุ้ย	54. วัดมะเกลือ	55. วัดนางนอง	56. วัดศาลาลาครีน
57. บางขุนเทียน	58. เมืองนอก	59. ระยอง	60. ลพบุรี
61. ห้องสมุด	62. ห้องเรียน	63. สนาม	64. คลินิก, แหลมทอง
65. ธนาคาร, สระน้ำ	66. สิงห์บุรี, สไลเดอร์	67. ดรีมเวิลด์	68. เรือไวกิ้ง
69. บ้านขนมปัง	70. บ้านคนแคระ	71. ดัวยักษ์	72. บ้านรองเท้าบู๊ต
73. พระพุทธรูป	74. สตาร์, เซเว่น	75. รถใต้ดิน, เอ พี	

2. หมวดสัตว์

1. แมว	2. นก	3. หมา	4. ไก่
5. ห่าน	6. กระต่าย	7. ปลา	8. ลิง
9. หมู	10. สิงโต	11. ม้า	12. ยีราฟ
13. เป็ด	14. วัว	15. ช้าง	16. กวาง
17. จระเข้	18. หมี	19. เต่า	20. งู
21. กระรอก	22. มด	23. ฮิปโปโปเตมัส	24. ไดโนเสาร์
25. จิ้งเหลน	26. จิ้งจี้	27. แรด	28. หอย

29. สุนัข	30. ผึ้ง	31. ปลาหางนกยูง	32. ไล่เดือน
33. ควาย	34. กุ้ง	35. กบ	36. ปู
37. หนู	38. นกฮูก	39. ชะนี	40. ลูกเจี๊ยบ
41. ปลาตุ๊ก	42. ตั๊กแตน	43. หนอน	44. หมี่แพนด้า
45. นกกระจอก	46. นกกระยาง	47. แม่ไก่	48. เนื้อทราย
49. ลูกเปิด	50. ปลาหมึก	51. ปลาช่อน	52. จิ้งจก
53. นกกระปูด	54. ตัวเงินตัวทอง	55. เสือ	56. แม่น
57. ตะขาบ	58. หมาป่า	59. หนูขาว	60. ละมั่ง
61. นกขุนทอง	62. คิงคอง	63. นกแก้ว	64. คางคก
65. ปลาไหล	66. ผีเสื้อ	67. ม้าลาย	68. ลูกปลา
69. ตั๊กแตน	70. ลูกอ๊อด	71. กระตัง	72. อึ่งอ่าง
73. เสือชีต้าแมลงปอ	74. เสือโคร่ง,นกยูง	75. อูฐ	76. เสือดาว,กิ้งกือ
77. สุนัข,หมาป่า	78. ปลาโลมา,ปู		

3. หมวดเครื่องใช้

1. เสื่อ	2. กางเกง	3. ช้อน	4. จาน
5. เตียง	6. ตู้	7. โต๊ะ	8. กระตะ
9. กระโปรง	10. หมอน	11. ตู้เย็น	12. ถุงเท้า
13. พัดลม	14. แก้ว	15. ที่วี	16. หนังสือ
17. เสื้อผ้า	18. แปรงสีฟัน	19. รองเท้า	20. หม้อ
21. หมวก	22. มีด	23. ยาสีฟัน	24. ของเล่น
25. สบู่	26. แก้ว	27. กระเป๋	28. ส้อม
29. โทรทัศน์	30. เต้าแก๊ส	31. แอร์	32. ตะหลิว
33. ผ้าห่ม	34. แป้ง	35. นาฬิกา	36. ดินสอ
37. ชันน้ำ	38. เครื่องสำอาง	39. ไฟ	40. ปากกา
41. สร้อย	42. กางเกงใน	43. ถังน้ำ	44. อ่างน้ำ
45. เสื้อกั๊ก	46. ผักบัว	47. หมอนข้าง	48. เทป
49. น้ำตาล	50. น้ำปลา	51. หวี	52. ขวดน้ำ
53. ครีม	54. เครื่องซักผ้า	55. ประตู	56. ไม้บรรทัด
57. กรรไกร	58. กระเป๋	59. ที่นอน	60. ผ้า
61. หน้าต่าง	62. ตู้ใส่เสื้อผ้า	63. โถส้วม	64. ผ้าปูที่นอน

65. ชาม	66. เตาเรือด	67. ไมโครเวฟ	68. โทรศัพท
69. วี ดี โอ	70. หม้อหุงข้าว	71. วิทยุ	72. ยาสระผม
73. ตู้เก็บรองเท้า	74. ลิปสติค	75. แหวน	76. พริก
77. กระจก	78. ตุ๊กตา	79. ตุ้มหู	80. เขียง
81. ตู้ใส่เทป	82. กะละมัง	83. ฝาชี	84. ร่ม
85. ยางลบ	86. กล้อง	87. โถง	88. กำไล
89. สระว่ายน้ํา	90. ตะปู	91. ก๊อกน้ํา	92. เข็มกลัด
93. สีเทียน	94. เครื่องปรุงร	95. ห้องน้ํา	96. บันได
97. ที่อาบน้ํา	98. ไม้แขวน	99. ส้วม	100. ที่คั่นน้ําส้ม
101. เข็มขัด	102. กระดาษ	103. คอมพิวเตอร์	104. เลือ้ชั้นใน
105. ที่คว้ําจาน	106. ถุงใส่ขน	107. ชุดนอน	108. กล้องสญู
109. ถ้วย	110. สมุด	111. ลูกบอล	112. โถงใส่น้ํา
113. ตะเกียบ	114. ไม้ค้ํองเพลง	115. ไม้กวาด	116. ส้ําลี
117. หีบ	118. รวาทากฝ้ํา	119. หมวกอาบน้ํา	120. ที่อบผม
121. ฝ้ําหม้อ	122. ว่าว	123. กระจกวางสเปร์ย	124. สายยางอาบน้ํา
125. สบู่เหลว	126. ตู้เก็บของ	127. เครื่องดูดฝุ่น	128. ไม้ถูบ้าน
129. ฝ้ําเช็ดหน้า	130. หมวกกันน็อค		

4. หมวดผลไม้

1. ส้ม	2. แอปเปิ้ล	3. มังคุด	4. เงาะ
5. กล้วย	6. ทูเรียน	7. ลำไย	8. มะม่วง
9. แตงโม	10. สับปะรด	11. ละมุด	12. ชมพู
13. ลิ้นจี่	14. องุ่น	15. ฝรั่ง	16. มะละกอ
17. สตรอเบอรี่	18. น้อยหน้า	19. มะพร้าว	20. ละมุด
21. ระกำ	22. ขนุน	23. พุทรา	24. มะไฟ
25. มะขาม	26. มะเฟือง	27. ส้มเซ็ง	28. เซอี่
29. กล้วยไข่	30. ลางสาด	31. กระท้อน	32. มะยม
33. ตะลิงปิง	34. มะนาว	35. ลองกอง	36. อ้อย
37. แห้ว	38. ข้าวโพด	39. มะม่วงสุก	40. มะตูม
41. ลูกท้อ	42. ฝักบัว	43. มะดัน	44. แคนตาลูป
45. แตงไทย			

5. หมวดอาชีพ

1. ครู	2. หมอ	3. ตำรวจ	4. แม่ค้า
5. ค้าขาย	6. รับจ้าง	7. ข้าราชการ	8. ก่อสร้าง
9. บริษัท	10. ช่างทำผม	11. พ่อค้า	12. ขายปลา
13. ศาลคดีเด็ก	14. งานโรงพิมพ์	15. ขายขนม	16. ขายน้ำขนม
17. ไปรษณีย์	18. ทหารเรือ	19. เพื่อน	20. หาปลา
21. ชักผ้า	22. รีดผ้า	23. ขายชิงเกอร์	24. ซ่อมโทรทัศน์
25. ปลุกผัก	26. สำนักงาน ร.พ.ท.	27. สนง. ประกันสังคม	28. เลี้ยงน้อง
29. ชาวสวน	30. ปอเด็กตั้ง	31. ศาล	32. สอนนักเรียน
33. ตัดผม เสริมสวย	34. ขายของชำ	35. นักเรียน	36. ช่างทำผม
37. นักธุรกิจ	38. ทำสวนทุเรียน	39. ทำไร่	40. ทำสวน
41. นักมวย	42. ซ่อมรถ	43. ขายของ	44. คนใช้
45. ตัดเสื้อ	46. ขายรองเท้า	47. รับจ้างเลี้ยงน้อง	48. คนกวาดถนน
49. ช่างไฟฟ้า	50. ช่างเย็บผ้า	51. ช่างเรือ	52. เพาะปลูก
53. ประมง	54. กรุงไทย	55. สปช.	56. หัวหน้างาน

6. หมวดอวัยวะ

1. ตา	2. มือ	3. จมูก	4. ขา
5. ปาก	6. หู	7. แขน	8. เท้า
9. หน้า	10. นิ้ว	11. ผม	12. ไหล่
13. หัว	14. หัวใจ	15. กระดูก	16. คอก
17. เอว	18. เช่า	19. ท้อง	20. สะโพก
21. คอ	22. สมอ	23. ไล่	24. นม
25. หนัง	26. กล้าม	27. หัวเช่า	28. ข้อเท้า
29. ตีน	30. ตับ	31. ไต	32. ฟุง
33. ลำตัว	34. ฟัน	35. ขนตา	36. ก้น
37. ตัว	38. ดิ่งหู	39. น้อง	40. หน้าผาก

7. หมวดยานพาหนะ

1. รถยนต์	2. รถเครื่อง	3. เครื่องบิน	4. รถเก๋ง

5. เรือ	6. มอเตอร์ไซด์	7. รถจักรยาน	8. รถไฟ
9. รถ	10. รถกระบะ	11. รถตู้	12. รถสิบล้อ
13. รถบรรทุก	14. รถเมล์	15. จรวด	16. รถปีคอัพ
17. รถตุ๊กตา	18. รถทัวร์	19. รถดั้ม	20. เรือโดยสาร
21. จักรยานยนต์	22. รถตำรวจ	23. รถอีแต๋น	24. รถบีกไฟส
25. รถเบนซ์	26. รถสองแถว	27. รถประจำ	28. รถถัง
29. รถบัส	30. เรือท่องเที่ยว	31. คอปเตอร์	32. รถเกราะ
33. สามล้อ	34. รถแดงมิตซูบิชิ	35. รถแมคโคร	36. รถยก
37. รถ 6 ล้อ	38. รถเทลเลอร์	39. รถลาก	40. รถดูดส้วม
41. รถเครน	42. รถรับจ้าง	43. รถนักเรียน	44. เครื่องร่อน

8. หมวดดอกไม้

1. มะลิ	2. กุหลาบ	3. ดอกเข็ม	4. ดอกบัว
5. ทานตะวัน	6. จำปี	7. โป๊ยเซียน	8. พุทธรักษา
9. จำปี	10. เฟื่องฟ้า	11. ดาวเรือง	12. กัลยไม้
13. ดอกกล้วย	14. บานชื่น	15. ดอกส้ม	16. ดอกชบา
17. ดอกมะเขือ	18. ดอกจันทร์	19. บานบุรี	20. ดอกนมแมว
21. ดอกแก้ว			

9. หมวดผัก

1. ผักบุ้ง	2. ผักกาด	3. แตงกวา	4. ผักคะน้า
5. กะหล่ำปลี	6. ผักชี	7. มะเขือเทศ	8. ผักกระเฉด
9. ตำลึง	10. ถั้วผักยาว	11. ผักกาดขาว	12. มะเขือ
13. มะนาว	14. ชะอม	15. กวางตุ้ง	16. ถั้วอก
17. ผักขม	18. แครอท	19. ต้นหอม	20. พริก
21. ผักกาดดอง	22. ต้นข่า	23. หัวผักกาด	24. ฟัก
25. มะกรูด	26. กระเพา	27. ผักกาดหอม	28. หัวไชเท้า
29. ต้นกระบองเพชร	30. สายบัว	31. หัวหอม	32. ฟักทอง
33. ถั้วลันเตา	34. ผักหนาม	35. ผักแค	36. กระชาย
37. ขึ้นฉ่าย	38. กระเทียม	39. ชিং	40. หอมใหญ่
41. มะเขือเปราะ			

10. หมวดญาติ

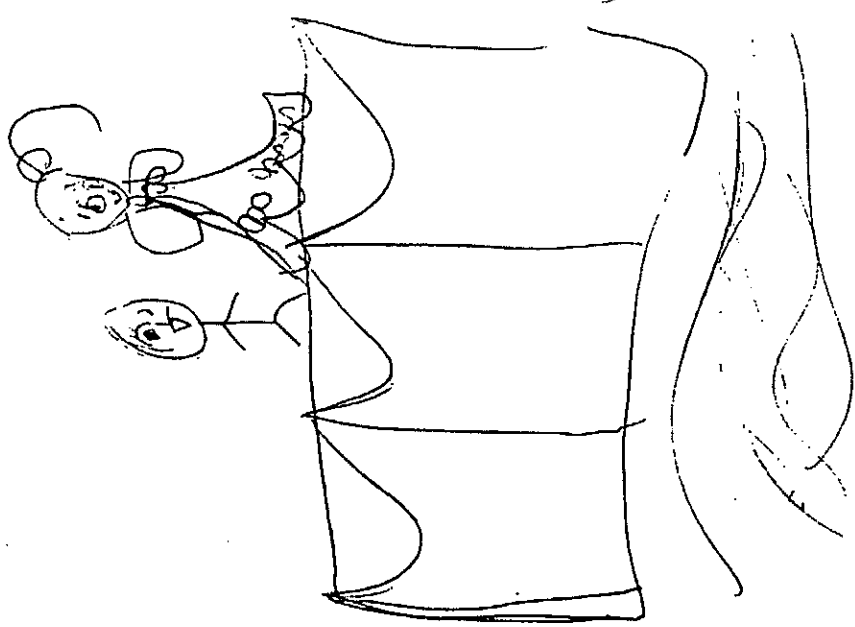
1. แม่	2. พ่อ	3. พี่	4. ยาย
5. ย่า	6. น้อง	7. น้อง	8. ปู่
9. ป้า	10. อา	11. ลุง	12. ตา
13. ตั๋วหนู	14. ทวด	15. อาม่า	16. เจ้
17. ก๋ง	18. ในหลวง	19. พี่เลี้ยง	20. อาป๊า
21. ม่าม๊า	22. ป่าป๊า	23. หลาน	24. อากิม
24. อาโก			

11. หมวดอาหาร

1. ข้าว	2. ไข่ดาว	3. ไข่เจียว	4. ไข่พะโล้
5. ข้าวผัด	6. ไข่	7. ปลา	8. ต้มจืด
9. ปลาตุ๋น	10. ไก่ทอด	11. ปลาทอด	12. กุนเชียง
13. ไก่ย่าง	14. ปลาดัมหวาน	15. ผัดวุ้นเส้น	16. หมูทอด
17. ข้าวมันไก่	18. ก๋วยเตี๋ยว	19. หมูย่าง	20. สลัด
21. น้ำพริก	22. เบ็ดยาง	23. ไข่ต้ม	24. ปลาทุทอด
25. ข้าวผัดปู	26. เกี่ยมอี่	27. แกง	28. กุ้งชุบแป้งทอด
29. ส้มตำ	30. หมูต้ม	31. แกงส้ม	32. ปูนึ่ง
33. หอย	34. ไข่ตุ๋น	35. ผักบุงไฟแดง	36. ปลาช่อนแกง
37. ลูกชิ้น	38. ข้าวผัดกุ้ง	39. หอยจ๊อ	40. ผัดผัก
41. ผัดซีอิ้ว	42. กุ้ง	43. แกงเหี่ยวหวาน	44. ไข่ทอด
45. ไข่ยัดไส้	46. ข้าวเลือดหมู	47. มาม่าหมูสับ	48. กุ้งเผา
49. ผักบุงผัด	50. กบข้าว	51. ไก่ต้ม	52. แกงป่า
53. เต้าหู้ต้ม	54. โจ๊ก	55. หมูใส่ไข่	56. หมูลอยฟ้า
57. แกงไทย	58. ฟักต้ม	59. แดงกวาผัด	60. ยำกุ้ง
61. หมูสับ	62. ยำปูดำ	63. เนื้อวัวทอด	64. ขนม น้ำดอกไม้ม
65. ถ้วยฟู	66. ต้มถ่วงอก	67. คะน้าหมูกรอบ	68. ปลาดัม
69. วุ้น	70. ปลาหมึก	71. ข้าวเกรียบกุ้ง	72. น้ำปั้น
73. ไข่นกกระทา	74. เป็ปซี่	75. ปลาสด	76. ไตติม
77. กุ้งแห้ง	78. กุ้งเค็ม	79. ฟัก	80. น้ำชุบ

81. เต้าหู้	82. บะหมี่	83. ฮอทด็อก	84. ต้มตำลึง
85. ไส้กรอก	86. เกี้ยว	87. พิซซ่า	88. หมูหนึ่งไข่
89. ไก่ภูเขา	90. กุ้งพล่า	91. ปลาเค็ม	92. มักกะโรนีผัดกุ้ง
93. ลาบปลาดุก	94. แกงเปิด	95. ปูย่าง	96. ข้าวคดลูกกะปิ
97. น้ำหวาน	98. ลูกเกด	99. ขนม	100. ผักต้ม
101. ขนมปังไส้กรอก	102. หมูหยอง	103. หมูยอทอด	104. ก๋วยเตี๋ยวราดหน้า
105. ข้าวต้ม	106. แกงหวาน	107. ไข่ลูกเขย	108. ต้มยำกุ้ง
109. หมูสามชั้น	110. ข้าวหมูแดง	111. กุ้งอบ	112. ทอดมัน
113. หมูอบ	114. ผักกาดกระป๋อง	115. ถั่วฝักยาว	116. ไข่ลวก
117. นมเปรี้ยว	118. ต้มยำ	119. ผัดผักทอง	120. ปลาหมึกย่าง
121. ต้มปลา	122. ผัดกะหล่ำปลี	123. หมูหวาน	124. ข้าวต้มหมู
125. ขนมจีน	126. ไก่ต้มซ่า	127. หม้อไม้ต้ม	128. ซะอมทอดไข่
129. ผัดขิง	130. ราดหน้า	132. ผัดกระเพา	

7

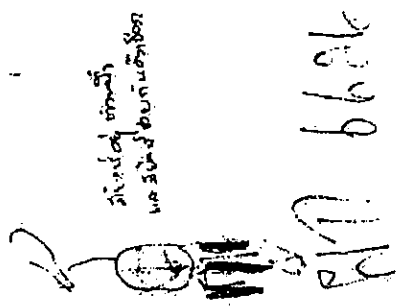

7 (A) 2515

11

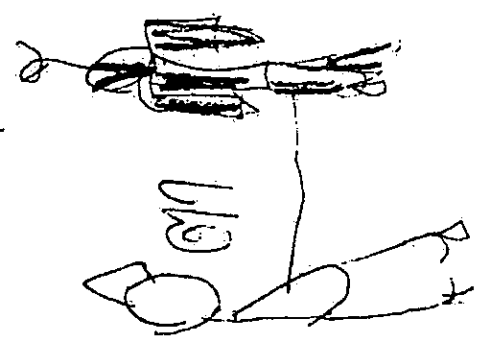

Handwritten text, possibly a name or identifier, written vertically.

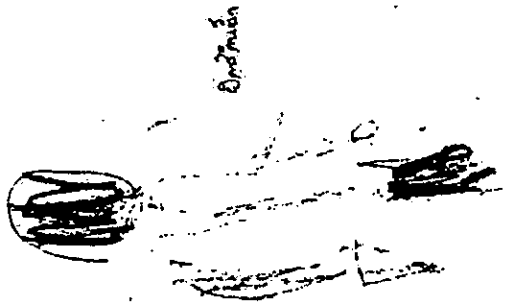
Handwritten text next to the sketch, possibly describing the subject or the drawing process.

Handwritten text, possibly a name or identifier, written vertically.

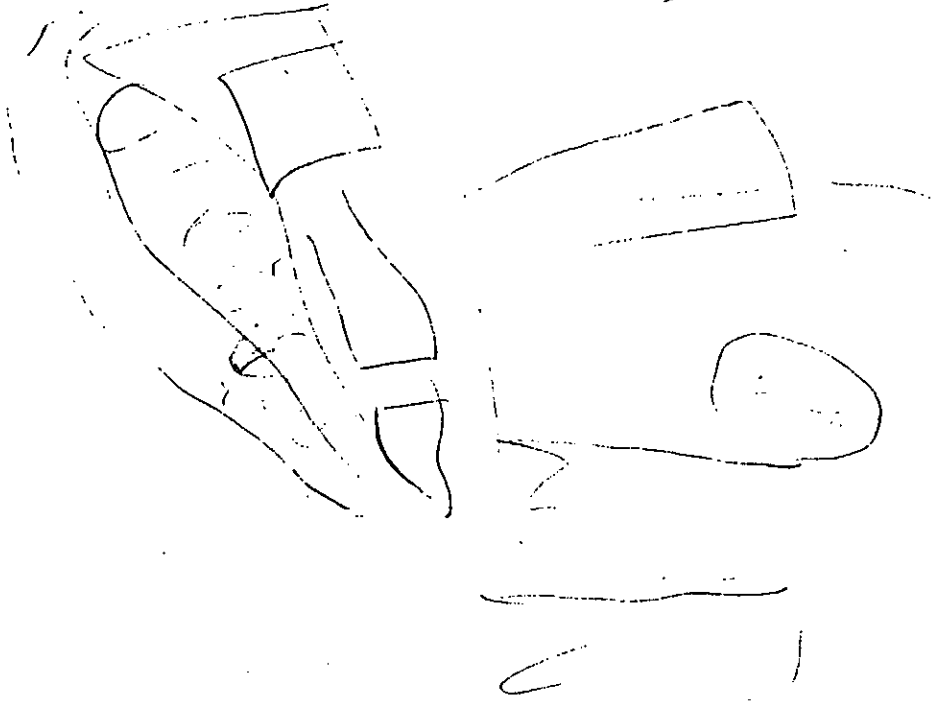
Small handwritten mark or character.

Handwritten letter 'A'.

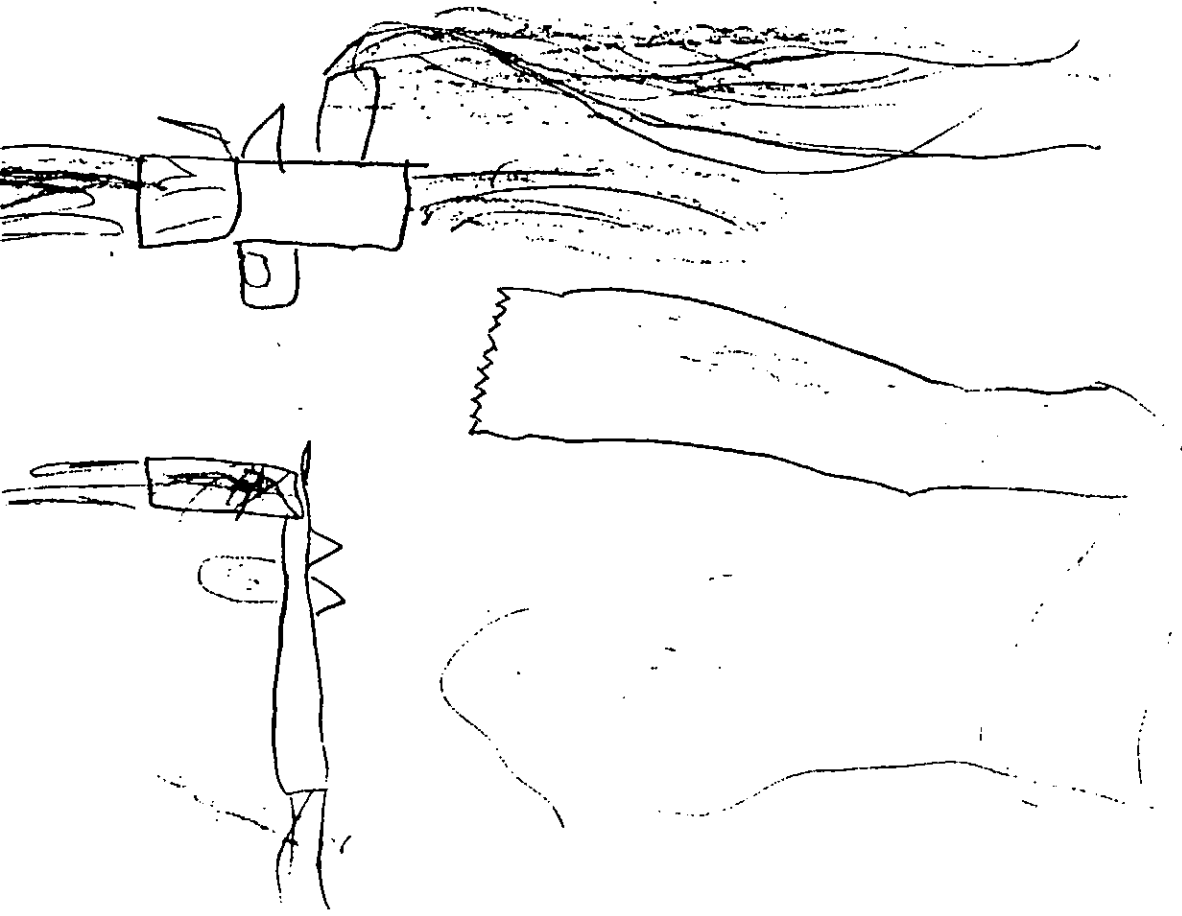

Handwritten text next to the sketch, possibly describing the subject or the drawing process.

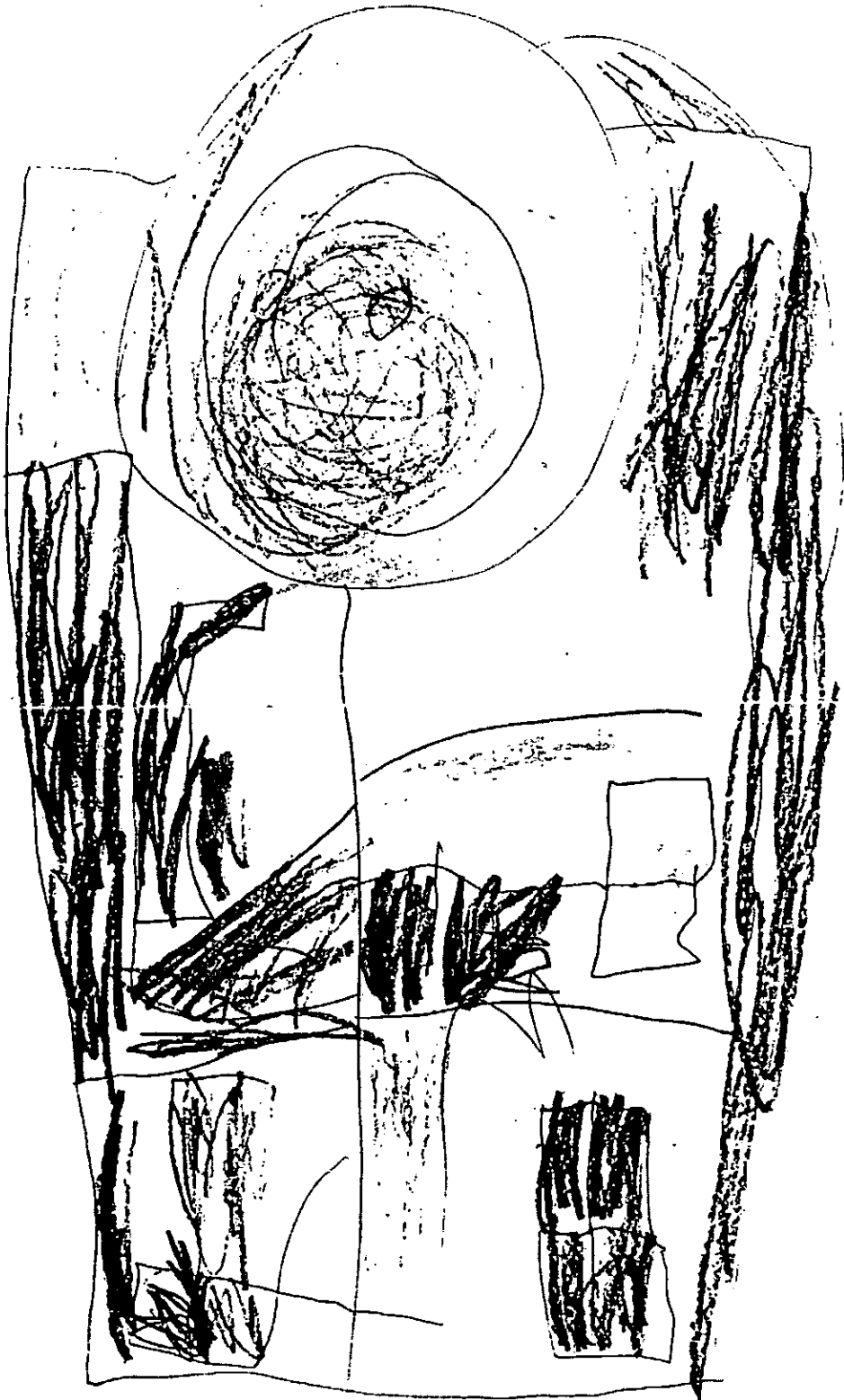
2 2 0. 0. 2515

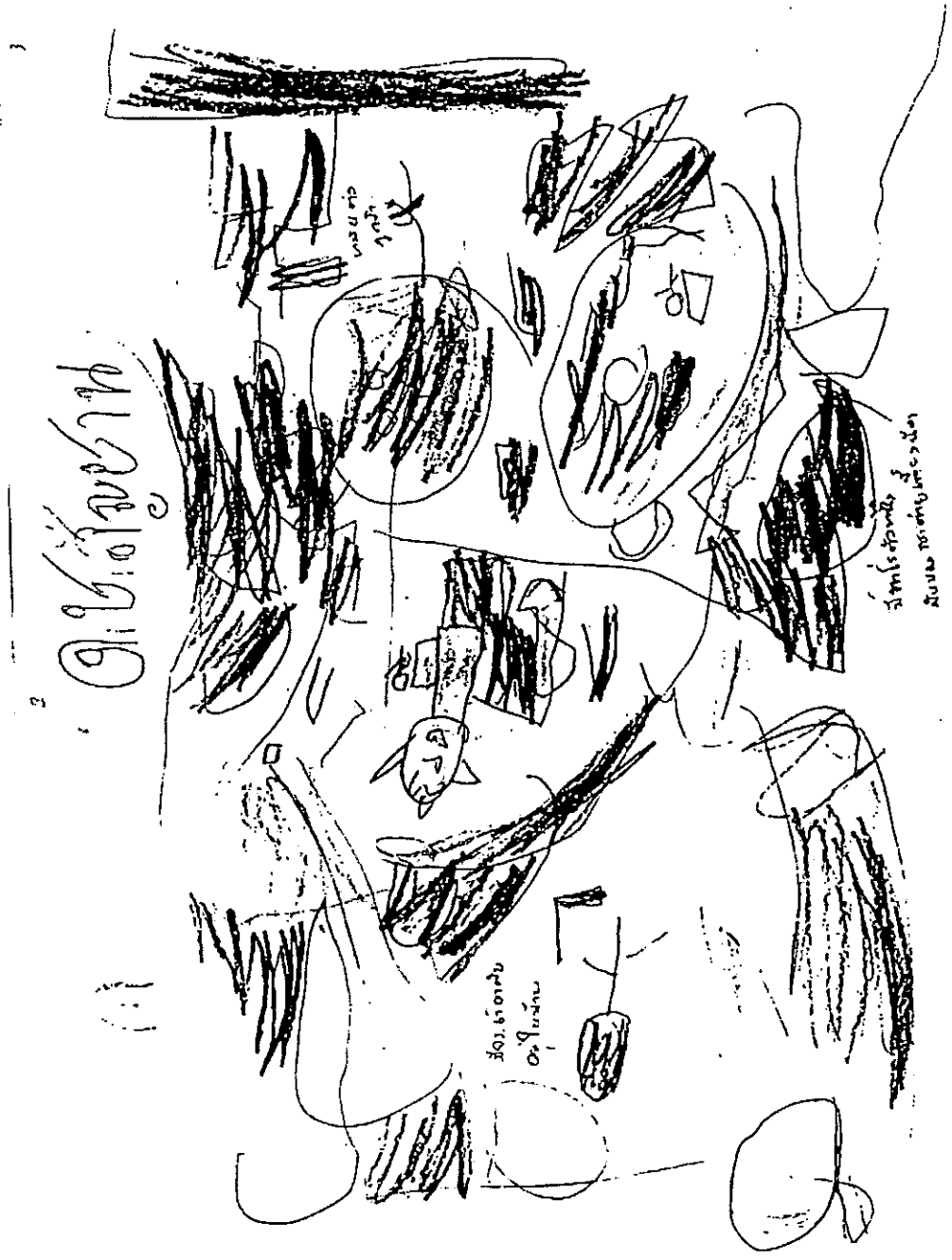

2

2002 JUN 17

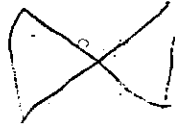

የገንዘብ ስጦታ

ገ/ገ/ገ

ገ/ገ/ገ

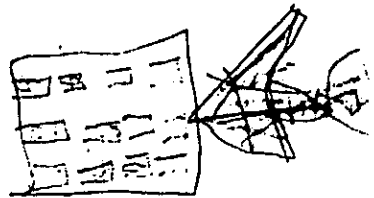

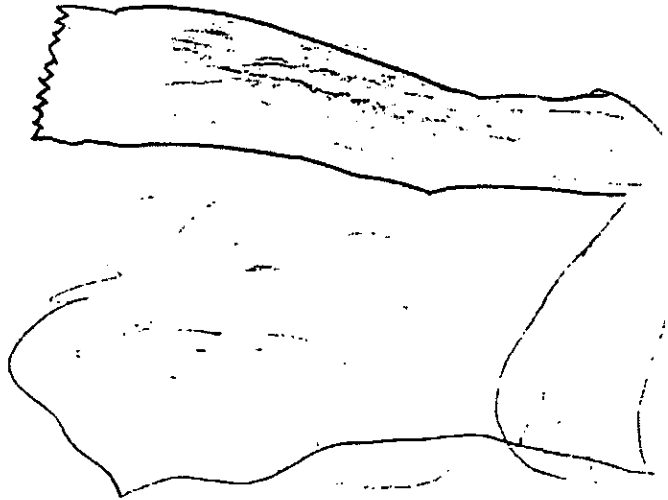
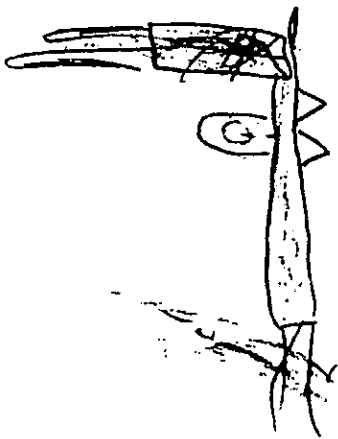
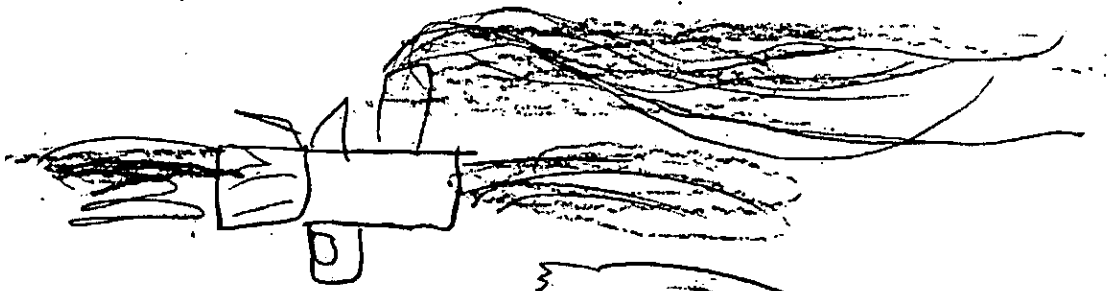
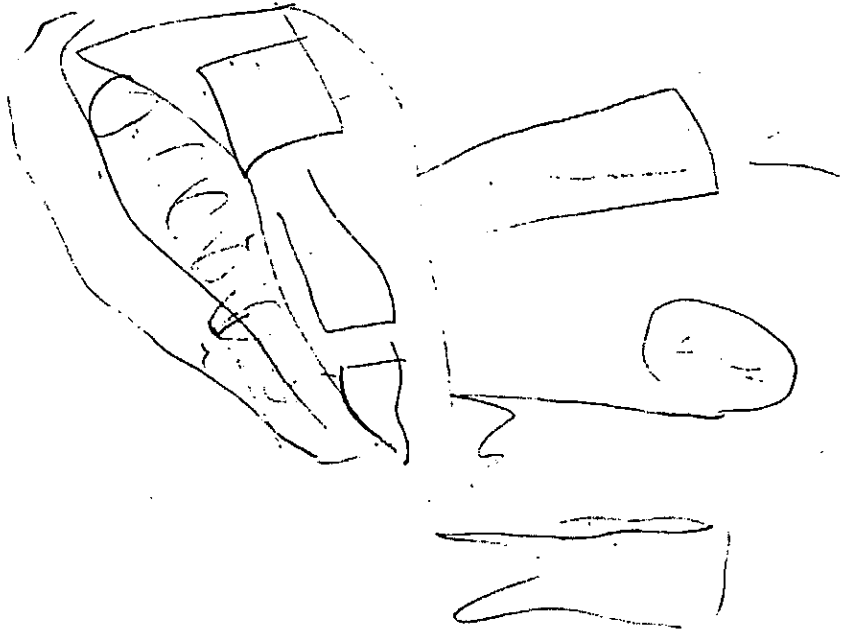
ገ/ገ/ገ ለ.ገ

ገ/ገ ለ.ገ

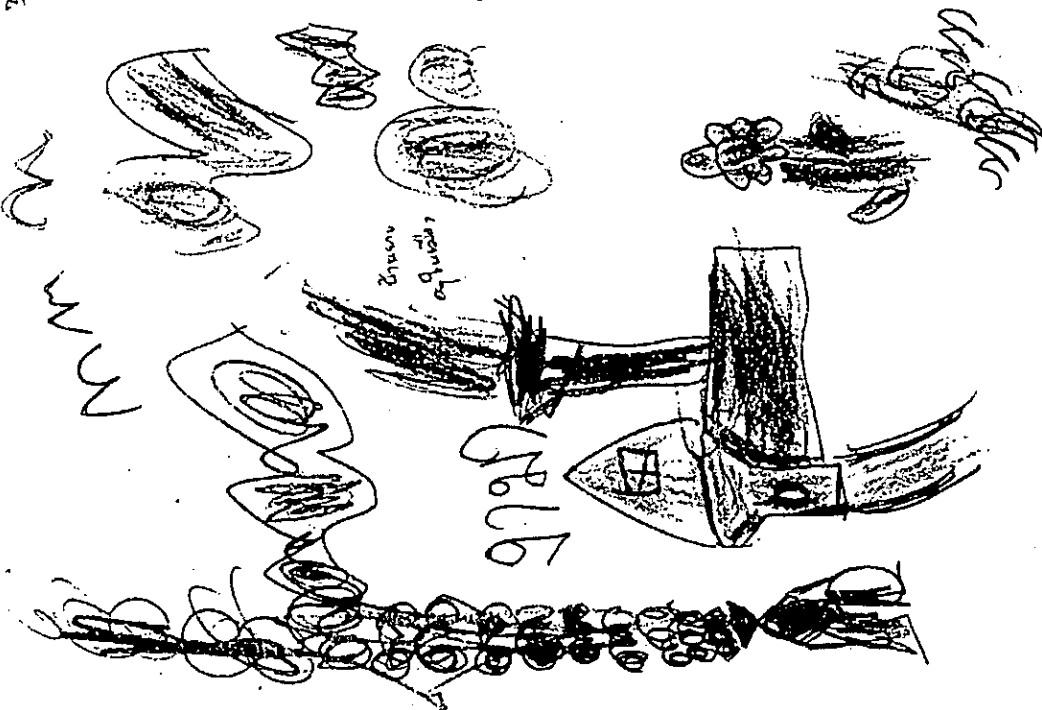
የገንዘብ ስጦታ

የገንዘብ ስጦታ

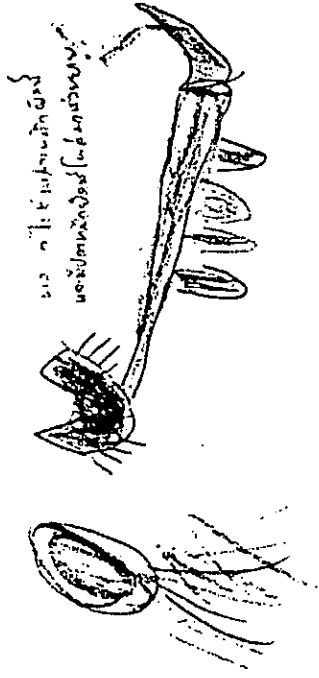

3

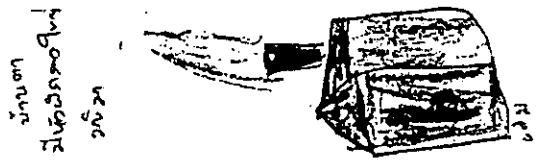

to cephalopod

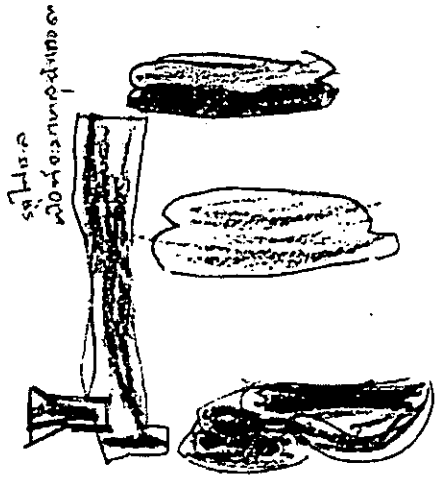
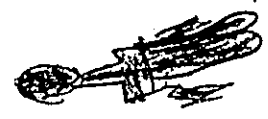

is a tritoparian larva
with a hook-like appendage

4

112
ke gic
pampung

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวอนงค์ ชื่อสกุล วรพันธ์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 126/11 แขวงบางค้อ เขตจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

รหัสไปรษณีย์ 10150 โทรศัพท์ 02 875 - 6984

สถานที่ทำงานปัจจุบัน 21/1 โรงเรียนแม่พระประจักษ์ แขวงบางค้อ เขตจอมทอง จังหวัด

กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10150 โทรศัพท์ 02 468 - 1691

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. 2529 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอำนาจวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. 2532 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. 2534 อนุปริญญา สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. 2538 ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2546 ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดกรุงเทพมหานคร